КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ жана ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ

Жалал-Абад мамлекеттик университети

БАШТАЛГЫЧ МЕКТЕПТЕ ЭНЕ ТИЛИН ОКУТУУНУН МЕТОДИКАСЫ боюнча ОКУУ КУРАЛЫ

БАГЫТЫ: 550000 ПЕДАГОГИКАЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ

АДИСТИГИ: 550700 ПЕДАГОГИКА ЖАНА БАШТАЛГЫЧ БИЛИМ БЕРҮҮНҮН МЕТОДИКАСЫ

ПРОФИЛИ: БАШТАЛГЫЧ БИЛИМ БЕРҮҮ

ОКУТУУНУН МӨӨНӨТҮ – 4 ЖЫЛ

БҮТҮРҮҮЧҮНҮН КВАЛИФИКАЦИЯСЫ: БАКАЛАВР

Жалал-Абад – 2015

УДК

ББК

Р е ц е н з е н т тер :
Педагогика илимдеринин доктору, профессор Ишекеев Н.И.

Автор-түзүүчүлөр: п.и.д., доцент Сакиева Сайипжамал Салайдиновна,
Осмоналиева Сабира Чоюновна

ТемирбаеваГүлзад Козоновна

Башталгыч мектепте эне тилин окутуунун методикасы курсу боюнча окуу куралы / автор С.С.Сакиева ; Ж-Абад. мам. ун-т. – Жалал-Абад, 2015. – 292 б.

Башталгыч мектепте эне тилин окутуунун методикасы дисциплинасы боюнча түзүлгөн окуу куралы ЖОЖдор үчүн мамлекеттик стандарттын негизинде 550000 «Педагогикалык билим берүү» багытынын, 550700 “Педагогика жана башталгыч билим берүүнүн методикасы” адистигинин, “Башталгыч билим берүү” профили боюнча бакалавр системасы боюнча даярдалган студенттер үчүн түзүлдү. Басылманын материалы курстун мазмунун, дисциплинанын максатын, милдетин, каражаттарын, форма жана методдорун, лекциялык, практикалык сабактардын үлгүлөрүн, курстук иштин аткарылышы боюнча сунуштар, предметтик тесттер, ар бир дисциплина боюнча студенттер өз алдыгча иштөө үчүн силлабустарды реализациялайт.

Жалал-Абад мамлекеттик университетинин башталгыч билим берүүнүн теориясы жана методикасы кафедрасынын, педагогика жана маалымат технологиялар факультетинин, университеттин окуу-методикалык кенешинин чечими менен басмага сунуш кылынган.

Мазмуну

Окуу куралынын аннотациясы ... 4

Окуу-методикалык комплекстин курамы жана мазмуну ... 7

Дисциплинанын окуу бөлүмдөрүнүн жана студенттин калыптандыруучу компетенциясынын матрицасы ... 13

Дисциплинанын көлөмү жана окуу иштеринин түрлөрү ... 14

Дисциплинанын мазмуну. Дисциплинанын программасы. Туура жазуунун практикуму ... 15

Кыргыз тилин окутуунун методикасы ... 46

Сөз өстүрүүнүн теориясы жана методикасы көркөм окуунун практикуму менен ... 80

Адабий окууга үйрөтүүнүн методикасы ... 97

Балдар риторикасы ... 118

Окутуунун формасы жана методу ... 129

Студенттердин өз алдынча иштеринин көлөмү жана окуу жүктөмү ... 130

Студенттердин өз алдынча иштеринин план-графиги ... 131

Дисциплинанын окуу-методикалык, маалыматтык жана материалдык-техникалык жактан камсыздалышы ... 150

Студенттин билимин текшерүүнүн мазмуну жана формасы ... 156

Курстук ишти аткаруу боюнча методикалык көрсөтмөлөрдүн курамы ... 158

Студент өзүн-өзү текшерүү үчүн сунуш кылынган суроолор ... 129

Дисциплиналар боюнча модулдук суроолор ... 165

Тесттик тапшырмалар ... 169

Дисциплина боюнча окутуучулар үчүн методикалык көрсөтмө ... 193

Дисциплина боюнча студенттер үчүн методикалык көрсөтмө ... 196

Силлабустар ... 199

Адистик боюнча базалык түшүнүк ... 252

.Пайдаланган адабияттар ... 263

“Башталгыч мектепте эне тилин окутуунун методикасы” дисциплинасы боюнча окуу куралынын

АННОТАЦИЯСЫ

1.”Башталгыч мектепте эне тилин окутуунун методикасы” дисциплинасынын мазмунунун минималдуу талаптары Кыргыз Республикасынын ЖОЖдор үчүн мамлекеттик стандартынын “Педагогикалык билим берүү” багыты боюнча (бакалавр) башталгыч класстын мугалимин даярдоочу адистикте чагылдырылган.

Башталгыч мектепте эне тилин окутуунун теориялык негизи. Методиканын предмети, милдети, изилдөө методдору, эне тилин окутуунун методу жана принциптери. XX-XXI кылымдагы Кыргызстандагы эне тилин окутуу методикасынын тарыхы. Эне тилин окутуунун стратегиясы жана тактикасы.

Сабатка үйрөтүүнүн методикасы. Сабатка үйрөтүү методикасынын илимий негиздери; окуу жана жазуунун механизмдери. Окуу жана жазууга үйрөтүүнүн алгачкы көндүмдөрү. Сабатка үйрөтүүнүн методикасы: заманбап тыбыштык анализ-синтез методу. Туура жазууга үйрөтүүнүн илимий негиздери, графика, жазуу кебинин элементтери. Сабатка үйрөтүүнүн окуу пособиялары. Сабатка үйрөтүүдөгү сабактар, алардын өзгөчөлүктөрү.

Кыргыз тилин окутуунун методикасы. Тилдин теориясын окуп-үйрөнүү – бул кенже мектеп жашындагы балдардын сөзүн өстүрүүнүн каражаты. Кыргыз тилинин бөлүмдөрүнүн т.а. фонетика, лексика, сөз айкашы, грамматиканы окутуунун илимий негиздерин жана методун окуп-үйрөнүү. Тилдик түшүнүктөрдү калыптандыруу. Тилдик түшүнүктөрдү калыптандыруучу сабактарды жүргүзүү.

Туура жазууга үйрөтүүнүн методикасы. Орфографиялык машыгууга калыптандыруу методикасынын илимий методикалык негиздери. Кенже мектеп жашындагы балдарды жазууга үйрөтүүнүн методикасы. Орфографиялык көндүмдөргө калыптандыруучу көнүгүүлөрдүн системасы. Жазуу жумуштарын үйрөтүүнүн жолдору. Орфографиялык каталар менен иштөөнүн системасы. Орфографиялык каталар менен иштөөдөгү сабактар, алардын системасы.

Кенже мектеп жашындагы балдардын кеп ишмердүүлүгүн өнүктүрүү методикасы. Окуучунун кеп ишмердүүлүгүнүн илимий негиздери. Сөз өстүрүүнүн методикасы;

лексикалык, грамматикалык, салыштырмалуу, текстти жазуу жана оозеки айтып берүү. Кеп маданияты жана риториканын негизи. Окуучунун жазуу ишмердүүлүгүн уюштуруу методикасы. Окуучунун жазуу жумуштарынын жанры. Окуучунун кептеги каталарынын үстүндө иштөө методикасы.

Адабий окууга үйрөтүүнүн теориясы жана методикасы. Адабий билим берүү жана кенже мектеп жашындагы балдардын адабий билим берүүсүн өнүктүрүү. Окуу көндүмдөрүн калыптандыруу (туура, шар, сезимдүү, көркөм) – окуучунун окуу ишмердүүлүгүн жогорулатуунун каражаты. Көркөм чыгарманын жанрын окутуунун илимий негиздери. Илимий таанып-билүүчү тексттер менен иштөө. Адабий окуу сабагы.

Китеп – окуу материалынын түрүн үйрөтүүчү. Кенже мектеп жашындагы балдардын окурмандыгын калыптандыруунун мыйзам ченемдүүлүгү. Адабий окуунун системасында заманбап балдар адабиятынын үлгүлөрүнүн варианты менен иштөө. Балдар адабияты менен иштөөдөгү сабак жана анын фрагменти.

Эне тилинен класстан тышкаркы иштерди жүргүзүүнүн формасы жана методу.

2. Адистиктин окуу планынын дисциплиналарынын башка дисциплиналар менен байланышы.

Бул дисциплинаны окуп-үйрөнүү төмөнкү дисциплина менен байланышат.

- Кыргыз тили жана кеп маданияты;
- Психология;
- Педагогика;
- Башталгыч билим берүүнүн педагогикасы;
- Окуу процессинде заманбап маалыматтык жана коммуникациялык технологияларды пайдалануу;
- Кыргыз тили;
- Балдар риторикасы;
- Сөз өстүрүүнүн теориясы жана методикасы;
- Башталгыч мектепте инсанга багыттап окутуу.

Окуу-методикалык комплекстин түзүлүшүнүн курамы

- Нормативдүү блок: аннотация, дисциплинанын жумушчу программасы;

- Теориялык блок: лекциялык курс, лекциянын конспектилери, лекциянын электрондук варианты;
- Практикалык блок: практикалык сабактардын планы жана структурасы;
- ОМКнын баалоо-диагностикалык жана текшерүүчү-ченөөчү блогу: Өз алдынча иштерди аткаруучу суроолор жана тапшырмалар, модулдун, зачет жана экзамендин суроолору, экзаменге карата практикалык тапшырмалар, тесттер;
- Методикалык блок: окутуучулар үчүн методикалык көрсөтмөлөр, дисциплинанын студенттер үчүн көрсөтмөлөрү.

4. Окуу-методикалык колдонмону түзүүчү автору: педагогика илимдеринин доктору Сакиева Сайипжамал Салайдиновна.

5. Дисциплинанын окуу-методикасын иштеп чыгуудагы төмөнкү нормативдик документтер жетекчиликке алынды;

– адистик боюнча мамлекеттик стандарт;

– адистикти даярдоо боюнча даярдалган типтүү программалар (2011)

Окуу куралынын курамы жана мазмуну

Курсту окуп-үйрөнүүнүн максаты – студенттердин эне тилин окутуунун методикасы, анын формалары, методдору, окутуунун принциптери, ыкмалары менен тааныштыруу. Эне тилин окутуунун курамы, аны мектеп тажрыйбасында пайдалануу мүмкүнчүлүктөрүн калыптандыруу.

Эне тилин окутуунун милдеттери

Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун жана адабий окууга үйрөтүүнүн методикасынын негизги багыттарынын, окуу принциптеринин, окутуу методдорунун реализацияланышына жана адабий окуу, кыргыз тили сабагынын комплекстүү талаптарына карата төмөнкү милдеттер коюлат:

1. Эне тилин окутуу методикасынын илимий-теориялык жактан жетишкендиктери жана мыйзам ченемдери боюнча квалификациялык билимдерге ээ кылуу жана татыктуу даярдоо;

2. Адабий окууда, кыргыз тилинде кенже мектеп жашындагы окуучулардын кыргыз адабий тилинин нормаларын сактоого, туура, катасыз сүйлөө маданиятын калыптандыруу боюнча кесиптик компетенттик билимдерин, маданиятын камсыз кылуу;

3. Эне тилин окутуунун методикасынын дидактикалык принциптерин, методдорун компетенттуу өздөштурууге жетишуу;

4. Эне тилин окутуунун методикалык, педагогикалык, психологиялык негиздери боюнча билимдерин арттыруу;

5. Адабий окуу, кыргыз тили сабагы жана анын этаптык максаттарын (билим беруучу, тарбиялоочу, өнуктуруучу) функцияларынын компоненттерин, типтерин өздөштуруу менен адистик билимдерин терендетуу;

6. Адабий окуу, кыргыз тили сабагында инсанга багыттап окутуунун методдорун ишке ашыруу менен кесиптик чеберчилигин жогорулатуу;

7. Окуучулардын адабий окуу, кыргыз тили аркылуу таанып-билуучулугун, рухий байлыгын, чечендигин, төкмөлугун өстуруу менен тарбиялоо маданиятын өстуруу.

8. Программалык материалдарды адистик ишмердуулук, компетенттуулук менен ишке ашырууда окутуунун активдуу методдорун, сабактын жаны моделдерин, технологияларын компетенттуу пайдаланып, сапаттуу билим беруу талап кылынат.

Бул милдеттер эне тилин окутуунун методикасынын системасында лекциялык курс, практикалык жана лабораториялык сабактарда, педагогикалык практикалар, курстук иштердин аткарылышы менен жургузулет. Жаны стандарттык окуу планына ылайык (2012) сааттар теменкудей белуштурулген:

Лекция – 125 саат

Практикалык сабак – 173 саат

Студенттердин ез алдынча иштеесуне – 243 саат сунушталган.

Программада эне тилин окутуунун методикасынын жалпы мазмуну, дидактикалык, теориялык, практикалык мыйзам ченемдери, окутуу каражаттары, сабактын формалары, типтери, окутуунун жаны технологиялары системалаштырылып берилди.

Эне тилин окутуунун методикасы курсу боюнча студент теменкулерду билуусу керек;

– эне тилин окутуунун методикасынын окуп-уйренуудегу манызын, анын психологиялык негиздерин;

– окутуунун дидактикасын;

– мектептин окуу планынын, окуу программасынын, окуу китебинин мазмунун жана структурасын;

– башталгыч класстын окуучуларын даярдоонун талаптарынын жана минимумдарынын мазмунун;

– башталгыч класстагы дисциплиналардын методикасынын маселелерин;

– окутуунун жаны технологияларына жаныча мамиле жасоону;

– окуучулардын чыгармачылык жендемдуулуктерун, ез алдынча иштерин калыптандыруунун методдорунун кендумун;

– дүйнөлүк жана ата мекендик педагогиканын заманбап формаларынын концептуалдык негиздерин.

“Педагогика жана башталгыч билим берүүнүн методикасы” адистиги үчүн түзүлгөн окуу планында “Эне тилин окутуунун методикасы” дисциплинасында лекциялык (125 саат), практикалык (173саат) сабактарды өткөрүү каралган.

Эне тилин окутуунун методикасына арналган лекциялык сабактар башталгыч мектепте окутуунун илимий-теориялык, илимий-методикалык маселелери менен тааныштыруу аркылуу бул предметтин окуу процессиндеги орду, ролу такталат. Эне тилин окутуунун методикасы боюнча практикалык сабактардын мазмунун башталгыч класстардын окуу программаларын, окуу китептерин, окуу-методикалык колдонмолорду, дидактикалык материалдарды талдоо менен календардык план, сабактын адабий окууда, кыргыз тилинде окуучулардын чыгармачылыгын өнүктүрүүчү тапшырмалардын түрүн ылайыктап иштеп чыгуу, тапшырмаларды пландаштырууда окуучулардын өздөштүрүү деңгээлин эске алуу менен алардын оозеки жана жазуу кептерин өздөштүрүүсүн талдоо ж.б. маселелер эске алынат.

Эне тилин окутуунун методикасы боюнча үйрөтүлүүчү лабораториялык сабактар мектепте жана аудиториялык сабак катарында өткөрүлөт. Лабораториялык сабактар практиканы уюштурууда жүргүзүлөт. Мындай жумуштар бул адистиктин адаптациялоочу (бакалавр боюнча даярдалган студенттер 2-4-курста жумасына бир жолу “үлгүлүү сабак” өтүшөт) педагогикалык, мамлекеттик практикасынын мазмунуна, максатына карата жүргүзүлөт.

Практикада (2-курста, ЖАМУнун педагогика адистиги боюнча окуу планы боюнча) мектеп документациясы, мугалимдин иш кагаздары менен таанышуу аркылуу жүргүзүлөт. Ошону менен бирге студент сабакты пландаштыруу, уюштуруу, жүргүзүү менен таанышып, окуу-методикалык иштер, мектеп документациясын жүргүзүү, сабактарга катышуу, мугалимдин ишине байкоо жүргүзүү, окуучунун өз алдынча иштерин уюштурууну көзөмөлдөө ж.б. 3-курста 2-курстагы алган көндүмдөрү улантылат, жумасына бир жолу окутуучу сунуштаган жумушчу программанын негизинде үлгүлүү сабак өтүшөт. Ал эми аудиториялык сааттарды уюштурууда башкы көңүл – эң алгач сабактардын план-конспектилерин анализдөө, сабактын максатын коюу, аны ишке ашыруу, сабактын фрагментин даярдоо жана аны талдоо, сабактын темасынын мазмунуна карата көрсөтмө куралдарды даярдоо, алардын жетишкендигин, кемчилдигин толуктоо, тексттин мазмунуна жараша слайддарды даярдоого, аларды талкуулоого, жасоого

үйрөнүшөт. Булардан сырткары студенттин окуу-методикалык адабияттардагы берилген материалдарды талдоосу, практикалык жана лабораториялык сабактарга даярдануусу, педагогикалык практиканын түрү боюнча катышуунун өзгөчөлүктөрүнө жараша катышуу, алар менен өз алдынча иштөөсү, теориялык алган билимдерин практикада колдоно билүүсү башкы планга коюлат. Мындан сырткары студенттин бул предметти терендетип өздөштүрүүгө карата курстук, дипломдук иштерди жазуусу эне тилин окутуунун методикасынын актуалдуу маселелери боюнча илимий-методикалык изденүүлөрдү жүргүзүүсү чоң роль ойнойт.

Биз төмөндө сунуш кылуучу окуу-методикалык комплекс "Педагогика жана башталгыч билим берүүнүн методикасы" адистиктери үчүн "Эне тилин окутуунун методикасы" дисциплинасы боюнча жумушчу программасын иштеп чыгуусуна негиз боло алат.

Дисциплинанын окуу планындагы орду

Дисциплина окуу планынын базалык бөлүгүндө жайгашкан. Башталгыч мектепте эне тилин окутуунун дисциплинасы студенттин билим, билгичтик, көндүмдөрүн өздөштүрүү үчүн төмөнкү дисциплиналарды окуп-үйрөнүү сунуш кылынат.

1.Педагогика

2.Психология

3.Адабият таануу

4.Азыркы кыргыз тили

5. Балдар адабияты

6. Маданият таануу

7. Этика, эстетика

8.Философия

Башталгыч мектепте эне тилин окутуунун методикасы дисциплинасын терең өздөштүрүү үчүн төмөнкү дисциплиналар каралат:

1.Тил илимине киришүү туура жазуунун практикуму менен

2. Адабий окууга үйрөтүүнүн теориясы жана методикасы

4 .Кыргыз тилин окутуунун методикасы

5.Сөз өстүрүүнүн теориясы жана методикасы көркөм окуунун практикуму менен

6.Адабий билим берүүнүн теориялык негиздери.

Студенттин дисциплина боюнча өздөштүрүү компетенциясы

Студенттер ээ болуучу компетенциялар:

* эне тилин окутуунун методикасы илиминин башка илимдер менен болгон байланышын билуу, ал илимдердин ордун, функциясын тактоо, анын зарылдыгын тушунуу;

* адабий окуу, кыргыз тили сабагын окуп-уйренуу, аны пландаштыруу жана уюштуруу;

* адабий окуунун, кыргыз тилинин предмет аралык байланышын тактоо, б.а. кыргыз тили, орус тили, математика, мекен таануу, сурет искусствосу аркылуу айкалыштыра алуу;

* адабий окууга уйретууде, кыргыз тилин окутууда колдонулуучу методдорду (традициялык жана активдуу) тандоо, алар боюнча ез ойлорун тактоо, аларды пайдалануу боюнча ыкмаларды тандоо, ез практикасында пайдалана билуу;

* адабий окуу, кыргыз тили китептеринин жана окуу программалардын мазмунун талдоо, окуу материалдарын пландаштырууну, окуу каражаттарын тандоо, колдоно билуу;

* окуучулар коллективи менен иштей билүү. Кенже мектеп жашындагы балдардын таанып-билуусун, ойлоо жендемдуулугун окуп-уйренуу, алар менен иштеену практикалоо;

* эне тилин окутууда баалоону уюштурууну колдоно билуу;

* адабий окууда, кыргыз тилинде текшеруучу, калыптандыруучу, жыйынтыктоочу баалоонун технологияларын уюштуруу, аларды практикалоону ишке ашыруу;

* адабий окууда окуу кендумдерун калыптандыруунун устунде иштее, аны практикада колдоно билуу;

* адабий окууда, кыргыз тилинде окуучунун чыгармачылыгын енуктуруунун устунде иштее, аларды практикада колдоно билуу;

* адабий окууда текмелукту, чечендикти еркундетуу боюнча иштее, аларды практикада колдоно билуу;

Предметтин пререквизити

“Тил илимине киришүү”, “Азыркы кыргыз тили”, “Адабият таануу”, “Балдар адабияты”, ”Педагогика”, “Психология”, ”Педагогикалык психология”.

Предметтин постреквизити

“Сабаттуулукка үйрөтүүнүн методикасы”, “Адабий окууга үйрөтүүнүн теориясы жана методикасы”, ”Кыргыз тилин окутуунун методикасы”, “Туура жазуунун практикуму”, “Балдар риторикасы”, “Сөз өстүрүүнүн теориясы жана методикасы көркөм окуунун практикуму менен”.

Курсту окуп-үйрөнүүнүн жыйынтыгында студент төмөнкү көндүмдөргө жана билгичтиктерге ээ болуу керек:

– окуу планынын негизинде сабактарды пландаштырууну;

– курстагы окулуучу предметтердин башка предметтер менен байланышын;

– сабактын планын түзүү менен анын окуучунун түрдүү деңгээлде адаптациялоого;

– окутуунун каражаттарын окутуунун технологияларына карата тандап алууга;

– окуу жана окуу-методикалык адабияттарды анализдөө менен окуу материалдарын тандоого;

– окуучулардын окуу ишмердүүлүгүн уюштурууга жана анын жыйынтыгын баалоого, башкарууга;

– окуучулардын кызыгуусун өнүктүрүүгө, кайтарым байланышты калыптандырууга жана колдоого.

Дисциплинанын окуу бөлүмдөрүнүн жана студенттин калыптандыруучу компетенциясынын матрицасы

№ п/п	Дисциплинанын бөлүмүнүн аталышы	Сааттын көлөмү	Компетенттүүлүктү калыптандыруунун багыты				
			ОК-1	ОК-2	ОК-3	ОК- 14	ОК-15
1	Кыргыз тилин окутуунун методикасы	32/48		+			
2	Балдар риторикасы	16/16		+			
3	Туура жазуунун практикуму	16/48		+			
4	Адабий окууга үйрөтүүнүн теориясы жана методикасы	16/16	+	+			
5	Сөз өстүрүүнүн теориясы жана методикасы көркөм окуунун практикуму менен	32/32		+			
6.	Адабий билим берүүнүн теориялык негиздери	16/16		+			
	Жалпы	298					

Дисциплинанын көлөмү жана окуу иштеринин түрлөрү

Окуу иштеринин түрлөрү	Педагогика жана башталгыч билим берүүнүн методикасы профили		
	Окутуунун формасы боюнча сааттын көлөмү		
	Күндүзгү	**Сырттан(дистанттык)**	**Кайра даярдоо**
Семестрдин номери:	**3**	**3**	**3**
Аудиториялык сааттар (баары): Анын ичинен:	298		
Лекция (Л)	125		
Практикалык сабактар (ПС)	173		
Семинардык сабактар(СС)			
Лабораториялык иштер (ЛИ)			
Өз алдынча иштер(ӨАИ) (баары) Анын ичинен:			
Портфолио түзүү	20		
Эссе	20		
Конспект түзүү	20		
Доклад даярдоо	6		
Текшерүү иштери			
Адабияттар менен иштөө	10		
Презентация жасоо	10		
Жалпы окуу жүктөмү: сааттар/ экзамендер	4		
Текшерүүнүн түрү (семестрдин номери)	5,6,7,8		
модуль(семестрдин номери)	5, 6, 7,8		
Аттестациялоонун формасы (экзамен) -семестрдин номери	5, 6, 7,8		

Дисциплинанын мазмуну

Дисциплинанын программасы

Эне тилин окутуунун методикасы боюнча лекциялык жана практикалык сабактардын мазмуну

Эне тилин окутуунун методикасы: туура жазуунун практикуму, сөз өстүрүүнүн теориясы жана методикасы көркөм окуунун практикуму менен, балдар риторикасы, адабий окууга үйрөтүүнүн теориясы жана методикасы, кыргыз тилин окутуунун методикаларынан, адабий билим берүүнүн теориялык негиздеринен турат.

Туура жазуунун практикуму

(Vсеместр, 16 саат лекция, 48 практикалык сабак, өз алдынча иш – 56саат)

Туура жазууга үйрөтүүнүн практикуму дисциплинасы боюнча сабактардын көлөмү

№	Темалардын аталышы	Баардыгы	Лекциялык	Практикалык	ӨАИ
1.	Башталгыч мектепте туура жазууга үйрөтүүнүн системасы жана принциптери	6	2	2	2
2.	Жазууга үйрөтүүгө баланы даярдоо. Жазуу сабагында колдонулуучу методдор.	6	2	2	2
3.	Жазуу куралдары жана аларды пайдалануу	6	2	2	2
4.	Жазуунун гигиенасы. Жазуунун өлчөмү.	6	2	2	2
5.	Окуучунун жазуудагы психологиялык бөтөнчөлүгү	6	2	2	2
6.	Жазууга карата көнүгүүлөр	4		2	2
7.	Тамгалардын тегиз, бийиктикте, аралыкта жазылышына карата көнүгүүлөр	4		2	2
8.	Жазуу сабагы боюнча окуучулардын	6	2	2	2

	жетишүүсүн көзөмөлгө алуу				
9.	Баш жана кичине тамгалардын жазылышы	4		2	2
10.	Доскага жазууну үйрөтүү	4		2	2
11.	Үзгүлтүксүз жазуу	6		2	4
12.	Сөздөрдө, **сүйлөмдөрдө тамгалардын бийиктигин бирдей тегиздикте жазууга үйрөтүү**	6		2	4
13	Тамгаларды жана сөздөрдү сапка туура жайгаштыруу	8	2	2	4
14	Созулмалар менен жазылган сөздөр. Көрүү жат жазуусу	4		2	2
15.	Катар келген үнсүздөр катышкан сөздөр, аларды жазуу.	6		2	4
16.	В, З тамгалары менен жазылган муундар. Үйрөтүүчү жат жазуу	4		2	2
17.	С,Э тамгаларынын жазылышы. Эркин жат жазуу	4		2	2
18.	Т, ш тамгалары катышкан сөздөр, алардын жазылышы. Эскертмелүү жат жазуу	4		2	2
19.	Илмектүү тамгаларды(**п, г, к.**) жазуу. **Сүйлөм, сүйлөмдүн түрлөрүн айырмалоо**	4		2	2
20	Колду үзбөй тез жазуучу көнүгүүлөр. Жөнөкөй жана татаал сүйлөмдүн жазылышы. Текшерүү жат жазуусу	6	2	2	2

21	Жазуу темпин тездетүүгө берилген көнүгүүлөр. Чыгар мачылык жат жазуу.	4		2	2
22	И, Ы, Н тамгалары. Татаал сүйлөмдүн тыныш белгилери	4		2	2
23.	Иш кагаздары менен иштөө	8		4	4
	Баардыгы	120	16	48	56

КУРСТУН МАЗМУНУ

1. Башталгыч мектепте туура жазууга үйрөтүүнүн системасы, принциптери

Т**ема** боюнча таяныч сөздөр: туура жазуу, туура жана сулуу жазуу, басма жана жазма тамга, сабак, сабактын планы, жазуунун графикалык түзүлүшү, жазуу сабагын пландаштыруу.

Баланы таза жазууга уйретуунун педагогикалык жана психологиялык мааниси. **Таза жазуу сабагынын баланын кол жазма сулуулугун калыптандыруудагы орду жана ролу. Жазуу сабагын пландаштыруу. Жазуу сабагына окуу** планында белунуүчу сааттар, аны **пландаштыруунун шарттары. Жазуу саба**гын етуунун езгечелуктеру. Жазуу сабагындагы керсетмелуулук. Доска менен иштее жолдору.

2.Жазууга үйрөтүүгө баланы даярдоо. Жазуу сабагында колдонулуучу методдор.

Тема боюнча туйундуу сездер: **туура, сабаттуу жазуу, туура жазууга үйрөтүү, туура жазуу дептери, окуучуну жазуу сабагына калыптандыруу**.

Жазуу сабагында о**лтуруунун эрежелери. Баланы кал**ем сапты кармоого уйретуу. Колду калем сапты кармоого уйретуунун жолдору. Баланы дем алдыруучу кенугуулер, аларды пайдалануунун жолдору. Жазуу сабагында колдонулуучу методдордун системасы. Сызыктуу метод. Сызык боюнча жазууну уйретуу. Тамганы жазууда анын канча элементтен турарын тушундуруунун жолдору. Тамганы улап, кошуп жазуу, элементин уйретуу жолдо**ру. Жазууну сызык боюнча** уйретуу, алар менен иштее. Кыйгач жазуунун элементтери. Генетикалык метод. **Тиешелүү иретттүүлүктү сактоо менен** женилден оорго етуу принцибин жургузуу. Тамгалардын жазылышынын генетикалык **түзүлүшүндөгү кыйынчылыктары боюнча тааныштыруу, т.а. окуучулар алды** менен тузулушу ете женекей **жа**зуудан уйретуу. Сезду жазууда адегенде эң **жөнөкөй, андан кийин** татаалыраак элементтен турган сездерду жаздыруу талап кылынат. Тактикалык метод. Тамганы саноо менен жазууга уйретуу. Такт боюнча окуучулар мугалимдин бир, эки, уч деген саноосу менен жазганга уйретет. Саноо менен жазуу колду кыймылга шамдагай келтирет, салмак менен таза жана тез жазышка уйретет. Окуучулар бир убакта, бирдей жазууга жетишет. **Такт боюнча саноону адегенде мугалим өзү жүргү**зет. Андай кийин окуучу ез алдд**ынча санап жазат.** Копиясын тушуруу методу. Мугалимдин айрым окуучуларга жазууну ездештурууге жардам беруусу.

3.Жазуу куралдары жана аларды пайдалануу

Тема боюнча туйундуу сездер: дептер, калем, калем сап.

1-класстын жазуу дептери. Алиппе дептер, аны пайдалануу. Жазуу куралдарынын курамы. Дептер, калем сап, калем. Даярдоо мезгилинде жазууга уйретууде калемди пайдалануу, иштеену уйретуу. Калемди кармоону уюштуруу жумуштары. **Сурөт тартуу жумуштары. Алиппе мезгилинде калем** сап менен жазууну уюштуруу. Колдун булчундарына жасалуучу эрежелер. Калем сапты кармаганды уйретуу. Калем сапты колдун манжалары менен кармоонун ыкмалары. Калем сапты туура кармоо. Калем сапты туура эмес кармоодон келип чыккан кейгейлер, алар менен иш жургузуу.

Калем сапты колдун уч манжасы менен кармоону калыптандыруу. Тагыраак айтканда, бармак жана ортон менен кармалып, сеемей чийимдерди ичке, жоон кылыш учун калем саптын устун бош кысып, тийиштуу басым жасайт. Калем саптын учунан сеемейге чейинки аралык болжол менен 3,5-4 см болушу, аты жок менен чыпалак ортонго ыкташып, алаканды кездей ийилип турушу, алардын экее тен **колго таяныч** берип, жазган учурда **манжалдардын жылып турушун үйрөтүү. Колдун манжа сөөктөрүнүн өсүшү үчүн гимнастика, физкультминутка жасоону жүргүзүү, пландаштыруу, сабакта пайдалануунун жолдору.**

4. Жазуунун гигиенасы. Жазуунун елчему.

Тема боюнча туйундуу сездер: жазуу сабагындагы гигиеналык талаптар, тынымсыз жаздыруу, баланын чарчашы, жазуунун елчему, тамгалардын бири-бирине туура жазылышы, **туура жазна** кыйгач жазуу, сологой балдар.

Жазуу – моторлошкон татаал процесс. Окуучуну туура жана сулуу жазууга уйретуу – мугалимдин системалуу жана чыдамдуу эмгектенишин талап кылат. Жазуу сабагында талап **кылынуучу негизги гигиеналык эрежелер.**

1. **Парталар окуучулардын** жаш езгечелугуне **ылайыкталган болушу зарыл;**

2. Окуучунун өзүнүн колу дептердин бетиндеги жазып жаткан жерди карангылабас үчүн, дептерге жарык сол жагынан түшүп тургандай болсун.

3. Жазуу **учурунда балдар туура отургузулууга тийиш. Окуучунун эки буту тен полго, же партанын бут койгучуна текши коюлган болот.**

4. Жазууда башты он же сол **ийинди көздөй кыйшайтып отурууга жол берилбейт. Жазып** жаткан кезде, дептерди кездей баш бир аз ийилген турде **болот.**

Ал эми ушул учурдагы көз менен дептердин ортосундагы аралык 24-30 см ден аз болбошу керек.

5. Жазуу учурунда партанын үстүндөгү ачып коюлган дептердин төмөнкү сол бурчу окуучунун көкүрөгүнө туштап келгендей болсун. **Дептердин төмөнкү бурчу менен партанын кырынын ортосундагы пайда болгон бурч 25 ка барабар болуу керек. Баланын эки колу тен партанын үстүндө жат**ат да, чыканактын томпогу гана п**арт**ан**ын кырынан бир аз ашып турат. Сол кол болсо, жазган убакта, барактарды жылдырбаш үчүн**, дептердин четинен коомай басып турат жана аны улам жогору көздөй жылдырып**, актай жерди жазууга ыңгайлуу шарт түзөт.**

6.Балдарды тынымсыз жаздыра берип, чарчатпоо керек. Тынымсыз жаздыруунун болжолдуу созулушу: 1-класстын 1-чейрегинде 10 минута, кийинки чейректерде 15 минута, 2-класста 20 минута, 3-4-класста 20-30 сөздөн ашпоого тийиш.

Тынымсыз узагыраак жазууну аткарууда балдар чарчап кетпеш үчүн жазуунун орто ченинд**е балдарды бир-**эки минута дем алдырып, анда дене кыймылдарды, оюндарды ойноттуруу керек.

Жазуунун өлчөмү

Окуучулардын жазуу жумуштарына карат**а колдонулуучу талаптарга төмөнк**үлөр кирет;

1. Жазууда баш **жана кичине тамгалардын туура формасынын сакталышы;**

2. Тамгалардын бийиктиги дептердеги сызыктарга ылайык 1-2-класстарда **5мм, 3-4-класстарда 2-4мм болушу;**

3. Эки сызыктуу тор сызыкка жазган убакта тамгалардын жогорку жана төмөнкү сызыктарга жеткирилип жазылышы;

4. Тамгалардын бирине-бири туура кошулуп жазылышы;

5. Сөздү жазууда тамгалардын байланыш аралыктары жана сан ичиндеги сөз менен сөздүн ортосундагы ачык аралыктардын бир калыпта болушунун сакталышы;

6. Тамгалардын бир келки тегизди**кте жеңил басым түшүрүлүп жазцлышы**;

7. **Бардык тамгалардын жогорку бөлүгүн оң жакка 60-70 градус чамасында жыйнап жазуу.**

5. Жазууга карата көнүгүүлөр

Тема боюнча түйүндүү сөздөр: иймек сызыктуу көнүгүүлөр, алиппеге чейинки даярдоочу көнүгүүлөр, геометриялык фигуралар, колдун манжалары, тик, түз түшкөн таякчалар, кыл сызыктар, алиппе мезгилинде жазууга үйрөтүү.

1-класста жазууга үйрөтүүдөн мурда колго, колдун манжаларына толкундуу эркин кыймыл бере турган жана көз өлчөмүн болжолдоого көнүктүрүүчү бир катар даярдык көнүгүүлөр жүргүзүлүүгө тийиш. Методикалык адабияттарда **көнүгүү жумуштарынын төмөнкү** формалары сунушталган: иймек сызыктуу жанаша жарыш сызыктардын солдон оңго жана ошол эле сызыктын бирин солду, **экинчисин онду көздөй кезектештирип сызуу,** бармак, сөөмөй жана ортонду жуумп жана ачып, кыймылга келтирүү, **ичке кыйгач сызыктарды басымсыз, андан кийин басым менен жазуу, овалдарды да ондон солду жана солдон онду карай, адегенде басымсыз, андай кийин басым түщүрүп жазуу.**

Алиппеге чейинки мезгилдеги даярдык каөнүгүүлөрдүн ичине кичине **тамгалардын жөнөкөй элементтери жаздырылат: тик түшкөн түз таякча, төмөн жагынан жогору карай имерилген таякча, жогору жагынан төмөн карай** имерилген таякча, кыл сызыктар аркылуу кошулуучу түз иаякча, овал, узун, түз таякча, төмөн жагы иймектешкен узун таякча.

6. Овалдуу, жарым овалдуу тамгалардын жазылышы

Тема боюнча түйүндүү сөздөр: овалдуу тамгалар, жарым овалдуу тамгалар, төмөнкү жана ортонку сызык, төмөнкү жантык сызык.

Үзгүлтүксүз туташ жазылуучу тамгалар. Бул топко үзгүлтүксүз туташ жазылуучу жана өзүнөн кийинки тамгалар менен өзгөчө катар аркылуу кошулууну талап кылуучу тамгалардын курамы. Учту жогорку сызыктан бир аз төмөнүрөөк коюп, жогорку сызыкты көздөй тартып, жогорку сызыкка жеткенде солду көздөй айландырып имерип, учту төмөнкү сызыкты көздөй алып келүү, төмөнкү сызыкка жакындаганда акырындык менен имерип, жогорку сызыкка чейин ийип, учту кагаздан албастан, төмөн түшкөн жантык таякчаны астынкы жактан оң жакка ийүү

(а тамгасы). Тамгалардын туташ жазылышын үйрөтүү. А тамгасынын башка тамгалар менен айкалышып муун, же сөз аягында келсе (да, ма, на ж.б.) анда бул тамганы үзүп албастан, туташ жазылышынын башкача түрүн көрсөтүү (до, да). Өзүнөн мурда келуучу тамгалар менен төмөнтөн кошулуп жазылат (идиш, кудук, адам). Жарым овалдуу тамгаларды жазуу (ф – шарф, кофта, э– этаж, ж–жаз, х–пахта, шахмат, о – мол, жомок, ө – өнөр, өрдөк, ю – үюл, буюм,оюн, тоют, юбка). Калыптандыруучу жумуштарды жүргүзүү, алиппе дептер менен иштөө.

7. Таза жазуу сабактарында тамгалардын, анын элементтерин жана сөздү жазууга үйрөтүү

Түйүндүү сөздер: генетикалык принцип, кичине жана баш тамгалар, тамгаларды тобу боюнча жазуу, илмекче таякча, тамганы такт боюнча жазуу.

Тамгаларды жазууга үйрөтүү генетикалык принципте жүргүзүлөт. Тамгалардын жазылышы боюнча бөлүнүшү. Кичине жана баш тамгалар. Кичине тамгалардын биринчи тобу, бул топко түз таякчалардын жана таякчанын учу жогору жагынан төмөн карай, төмөн жагынан жогору карай, жогору жана төмөн жагынан имерилген илмекче таякчалардан турган таякчалар кирет (и,ш,т,с,п,р,у,ү), экинчи тобуна ушул эле майда таякчаларга чекит жана түйүнчөлөр кошумчалана турган таякчалар (л,м,й,ц,щ,н,ң,ь,ы), үчүнчү тобу овалдуу (тегерек) тамгалардан турат (о,в,а,ю,д,б,я,ф), төртүнчү тобу буга сол жагынан жарым овалдуу (тегерек) болгон тамгалар кирет (с,е,ё,ч,ъ,в), бешинчи тобу бул топко оң жагы жарым овалдуу жана оң, сол жактары жарым овалдардан кошулган тамгалар кирет (э,ж,з,х,к). Баш тамгалардын жазылышы. Биринчи тобу, таякчаларынын учу жогору жана төмөн жагынан имерилген таякчалар (И,Ш,Ы,Ч,Ц,Щ). экинчи тобу, түйүнчөлөр кошумчаланып, төмөн жагынан имерилген таякчалар (Л,А,М), үчүнчү тобу, негизги бөлүгү овал, жарым овалдан турган тамгалар (О,Ө,С,Я,Э,Х, Ж,З,Е,Ё), төртүнчү тобу, негизги элементи жалын сыяктуулар (У,Ү,Н,К,Ю,Р,В), бешинчи тобу, жалын сызыктары толкун сызыгы менен байланышкан тамгалар (Г,П,Т,Б,Ф,Д).

Тамга адегенде жай, андан кийин такт аркылуу ылдамдатылган темпте жазылат. Такт боюнча жазган убакта, биринчиден, тамганы жана анын

элементтерин туура ажырата билуу керек. Экинчиден, такт боюнча санаган убакта и деген тыбыш кошулуп айтылат: бир и, эки и,үч и (и ни созуп айтуу керек). Мындай саноо тамганы жазган убакта колго толкундуу кыймыл берет, салмак менен бир элементти жазуусу бутун жана да тамганын андан кийинки элементин жазууга даярдануу учун мумкунчулук берет.

Ар бир топтун тамгаларын откенден кийин, ошол тамгалар катышкан создор жаздырылат. Создерду жазган убакта тамгалардын туура кошулуп жазылышына озгоче конул бурулуш керек. Айрыкча туйунчолор аркылуу жазылуучу тамгалардын кошулуп жазылышын көңүлгө алуу керек, себеби окуучулар туйунчөлөрдү жазууну унутуп коюшат, тамганы туура эмес жазып коюшат.

8. Жазуу сабагы боюнча окуучулардын жетишүүсүн көзөмөлгө алуу

Тема боюнча түйүндүү сөздөр: дептер, баалоо, баалоонун критерийлери

Окуучунун дептерин текшеруу аркылуу козомолго алуунун формалары. Балдардын дептерлерин текшеруу менен кетирген каталарды кызыл сыя менен эскертуу белгилерин коюу. Туура жазылбаган создорду козомолго алуу. Баалоо системасы. Баанын окуучунун жазуу кондумуно тийгизген таасири. **Жазуу сабагын да көзөмөлгө алуудагы жумуштар. Сологой балдардын жазууга жетишүүсү. Орфографиялык көнүгүүлөрдү туура жүргүзүүнүн окуучунун жазууга жетишүүгө тийгизген таасири. Баланын жазууга көңүл кош мамиле жасабоосун эсепке алуу.**

СЕМИНАРДЫК САБАКТАРДЫН ПЛАНЫ

1-семинар

Башталгыч мектептеги туура жазуу сабагынын мааниси, максаты.

Алиппе дептери менен иштоону уюштуруу.

1. Сабатка уйретуу **сабактарында** жазуу сабагын пландаштыруу

2. Календардык пландын түзүлүшү.

3. **Алиппе дептеринин колдонул**ушу.

Сунушталган адабияттар

1. **Турусбеков С., Берди**баев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. **Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978**

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – **Б., 2013.-110-132 б б**

4. Рысбекова Б., П**апакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы.** – **Ф., 1972.4-14 б б**

5. **Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013.** 3-5 б б

6. Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Башталгыч класстын окуучуларынын жазуу маданиятын калыптандыруучу факторлор.

2. Таза жазуу сабактарын жүргүзүүдөгү көйгөйлөр, алардын чечилиши.

2-семинар

Жазуу куралдары жана аларды пайдалануу

1. Жазуу сабагында колдонуучу куралдар.

2. Жазуу куралдарын пайдаланууну үйрөтүүнүн жолдору.

3. **Алиппе-дептер менен иштөө.**

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013.-110-132 б б

4. Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. – Ф., 1972.4-14 б б

5. Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013.3-5 б б

6. Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Баланы жазуу сабагына даярдоодо оюндун элементтерин пайдалануу.

2. Калем сапты кармоону үйрөтүүчү көнүгүүлөр.

3. Окуучунун жазуу маданиятын калыптандырууда пайдалануучу каражаттар.

3-семинар

Жазуу сабагына коюлуучу гигиеналык талаптар

1. Жазуу сабагында окуучунун жумушчу ордун уюштуруу.

2. Жазуу сабагында отуруунун эрежелери.

3. Жазуу сабагында жазуунун өлчөмдөрүн пайдалануу эрежелерин пайдалануу.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013.-110-132 б б

4. Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. – Ф., 1972.4-14 б б

5. Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү. – Б., 2013.3-5 б б

6. Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. **Жазуу эрежелерин колдонуунун методдору. Колду чарчатпоо үчүн колдонулуучу методдор. Аларды сабакта колдонууну уюштуруудагы мугалимдин иш-аракети.**

2. **Жазуу сабагында жазуунун өлчөмдөрүн сактоо үчүн жүргүзүлүүчү иш-аракеттер. Сологой балдар менен иш жүргүзүү.**

3. **Жазуу сабагында талап кылынуучу эрежелерди үйрөтүүнүн педагогикалык шарттары.**

4-семинар

Жазууга даярдоочу көнүгүүлөр

1. **Колдун манжаларына пайдалануучу көнүгүүлөр.**

2. **Толкун сызыктар, тик түшкөн таякчаларды пайдалануу.**

3. **Жазуу сабагында дене жазуучу көнүгүүлөрдү уюштуруучу методдор.**

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. **Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978**

3. **Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013.-110-132 б б**

4. Рысбекова Б., Папакова А. **Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. – Ф., 1972.4-14 б б**

5. **Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013.3-5 б б**

6. **Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000**

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Жазуу сабагынын баланын психологиялык өнүгүүсүнө тийгизген таасири. Аларды алдын-ала эскертүүнүн жолдору.

2. **Жазуу сабагын өздөштүрө албаган** окуучулар **менен иштөөнүн педагогикалык шарттары.**

5-семинар

Столдо отуруунун эрежелери. Жазуунун элементтери. Аа тамгасын жазуу.

1. **Жа**зуу сабагында столдо отуруунун э**режелерин үйрөтүү жана калыптандыруу.**

2. **Абада жана доскага жазууну калыптандыруу.**

3. **А тамгасынын басма жана жазма түрүн жазганды үйрөтүү.**

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. **Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978**

3. **Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы.** – **Б., 2013.-110-132 б б**

4. **Рысбекова Б., П**апакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. – Ф., 1972.4-14 б б

5. **Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013.3-5 б б**

6. **Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000**

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Сабакта столдо отуруунун эрежелерин үйрөтүүнүн педагогикалык мааниси.

2. Столго отуруунун бала**нын денесинин өнүгүүсүнө тийгизген терс таасирлери.**

3. **Машыгуучу көнүгүүлөрдүн мааниси, алар менен иштөөнү уюштуруудагы мугалимдин иш-аракети.**

6-семинар

Колдун эркин кыймылдашын өнүктүрүүгө карата көнүгүүлөр. Баш тамгалардын жазылыш эрежелери. Тандама жат жазуу.

1. Колдун манжаларына жасалуучу көнүгүүлөр.

2. **Б**аш тамгалардын жазылышын үйрөтүү**.**

3. **Тандама жат жазуу.**

4. **Жат жазуунун каталарын анализдөөнүн формалары.**

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. **Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978**

3. **Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013.-110-132 б б**

4. **Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. – Ф., 1972.4-14 б б**

5. **Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү. – Б., 2013.3-5 б б**

6. **Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000**

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Орфографиялык каталарды жоюудагы жүргүзүлүүчү жумуштар.

2. **Мектептердеги жат жазууну жүргүзүүдөгү тажрыйбалар.**

3. **Окуучунун кол жазма сулуулугуна карата жүргүзүлгөн жумуштар, аларды байкоонун формалары.**

7-семинар

Тамгалардын тегиз, бийиктикте жазылышына карата көнүгүүлөр.

1. Тамгалардын дептерге жазылышы.

2. Тамгалардын тегиз, бийиктикте жазылышы.

3. Алиппе дептери менен иштөө.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013.-110-132 б б

4. Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. – Ф., 1972.4-14 б б

5. Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013.3-5 б б

6. Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1.Тамгаларды дептерге жазуудан кетирилген каталар, алар менен иштөөдөгү тажрыйбалар.

2. Пунктуациялык каталарды алдын-ала эскертүүнү жүргүзүүнүн формалары.

3. Мектеп окуучуларынын кол жазма сулуулугун көзөмөлдөөчү иш-чараларды уюштуруунун жолдору.

8-семинар

Овалдуу, жарым овалдуу тамгалардын жазылышы.

1. Овалдуу тамгаларды жазуу.

2. **Жарым овалдуу тамгаларды жазуу.**

3. **Тамгалардын жай, бир темпте жазылышын үйрөтүү.**

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. **Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978**

3. **Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы.** – **Б., 2013.-110-132 б б**

4. **Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы.** – **Ф., 1972.4-14 б б**

5. **Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013.** 3-5 б б

6. **Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000**

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. **Жазуу сабагында пайдалануучу методдордун жалпы мүнөзү, аларды классификациялоо.**

2. **Жазууга үйрөтүүдө ритм методу менен иштөөнүн өзгөчөлүгү.**

3. **Сызыктуу методду калыптандыруудагы кыйынчылыктар, алар менен иштөөдөгү иш-аракеттер.**

9-семинар

Жогорку жана төмөнку ийилиштеги Б, Г, П, Р тамгаларынын жазылышы (е, г, п, т, с). Этиш сөздөргө көнүгүүлөр иштөө.

1. **Таза жазуу сабагын пландаштыруу.**

2. **Жогорку жана төмөнкү ийилиштеги тамгаларды жазууну үйрөтүү.**

3. Этиш сөздөр катышкан сүйлөмдөрдү жазуу.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. **Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978**

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013.-110-132 б б

4. **Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. – Ф., 1972.4-14 б б**

5. **Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013.** 3-5 б б

6. Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000

Талкууланууну суроолор жана тапшырмалар

1. Тамгаларды элементи менен жазуудагы каталар, аларды жоюудагы мугалимдин иш-аракети.

2.Тамгалардын ийилип жазылышын үйрөтүүдөгү проблемалар, аларды чечүүдөгү мугалимдин иш-аракети.

10-семинар

Таза жазуу сабактарында тамгаларды, анын элементтерин жана сөздү жазууга үйрөтүү

1. Тамгалардын жазылышындагы генетикалык тартиптин сакталбашы.

2. **Кичине тамгалардын жазылышы.**

3. **Баш тамгалардын жазылышы.**

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013.-110-132 б б

4. Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. – Ф., 1972.4-14 б б

5. Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013. 3-5 б б

6. Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Кенже мектеп жашындагы балдарды жазууга үйрөтүүнүн психологиялык шарттары.

2. Үй иапшырмасын аткаруудагы ата-эненин функциясы, аткаруучу жумуштарынын формалары.

3. Окуучунун өз алдынча китеп окуусун уюштуруунун жолдору. Аларды практикалоодогу ата-эненин, мугалимдин ролу.

11-семинар

В, Н, К тамгаларынын бирдей формада, элементте жазууну үйрөтүү. Аягы үнсүз, жумшак үнсүз, каткалаң үнсүз менен берилген сөздөрдүн жазылышы.

1. Баш тамгалардын жазылышын үйрөтүү.

2. Аягы үнсүз менен бүткөн сөздөрдү жазуунун жолдору, аларды сабакта пайдалануунун, сабактын үлгүсүн түзүү.

3. Жазуу сабагында окуучунун сөзүн өстүрүү.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. **Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978**

3. **Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013.-110-132 б б**

4. **Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. – Ф., 1972.4-14 б б**

5. **Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013.3-5 б б**

6. **Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000**

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Мектептеги орфографиялык эрежелер, аларды жүргүзүүдөгү проблемалар.

2.Кыргыз тилинде туура сүйлөө, туура жазуудагы кемчилдиктер, алардын классификациялоо.

12-семинар

Юю, Яя, Ёё тамгаларынын жазылышы катышкан сөздөрду жазуу. Сөздук жат жазуусу.

1. Иоттошкон тамгаларды жазууга үйрөтүүнүн методикасы.

2. Иоттошкон тамгаларды жазуудагы сабактын үлгүсүн түзүү.

3. Сөздүк жат жазуусун жазууну пландаштыруу.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. **Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978**

3. **Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013.-110-132 б б**

4. **Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. – Ф., 1972.4-14 б б**

5. **Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013.3-5 б б**

6. **Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000**

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Иоттошкон тамгаларды жазууга карата окуу китептериндеги (кыргыз тили) окуу материалдар, алардын жалпы мүнөзү.

2. **Иоттошкон тамгалардан кетирилген каталар, аларды алдын-алуунун педагогикалык шарттары.**

13-семинар

Баш жана кичине тамгалардын байланышып жазылышы. Ре, Ра,Ге, Га ж.б.

1. Баш жана кичине тамгаларды кошуп жазууну үйрөтүүнүн жолдору.

2. Каталар үстүндө иштөөнү уюштуруунун формалары.

3. **Алиппе дептериндеги материалдарды анализдөө.**

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013.-110-132 б б

4. Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. – Ф., 1972.4-14 б б

5. Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013. 3-5 б б

6. Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Алиппе окуулугундагы иоттошкон тамгаларга берилген материалдар, алардын мүнөзү.

2. Иоттошкон тамгаларды туура окууну, туура жазуунун үйрөтүүнүн ыкмалары.

14-семинар

Созулмалар үндүүлөр катышкан сөздөрдү жазуу. Көрүү жат жазуусу.

1. Созулма үндүүлөрдүн жазылышын анализдөө.

2. Созулма үндүүлөр катышкан сөздөрдү жазуунун моделин түзүү.

3. Көрүү жат жазуусунун тапшырмаларын талдоо.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013.-110-132 б.б.

4. Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. – Ф., 1972.4-14 б б

5. Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013.3-5 б б

6. Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Кыргыз тилиндеги созулма үндүүлөр, алардын жазылышын талдоо.

2. Созулма үндүүлөрдөн кеткен каталрдын мүнөзү, аны анализдегиле.

3. Созулма үндүүлөрдөн кетирилген каталар боюнча кластер түзүү.

15-семинар

Катар келген үнсүздөр катышкан сөздөрдү жазуу

1. Катар келген үнсүздөрдү аныктоо.

2. Катар келген үнсүздөр катышкан сөздөрдү жазуу боюнча сабактын моделин түзүү.

3. Катар келген үнсүздөрдөн кетирилген каталардын мүнөзү.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013.-110-132 б б

4. Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. –Ф., 1972.4-14 б б

5. Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013.3-5 б б

6. Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Катар келген үнсүздөрдүн каталарын анализдөө менен кластер түзүү.

2. Үнсүздөрдүн жазылышы боюнча кетирилген каталарды талдоо, аларды жоюунун жолдору боюнча сунуштарды даярдоо.

16-семинар

В, з тамгалары менен жазылган муундар. Үйрөтүүчү жат жазуу.

1. В, з тамгаларынан түзүлгөн муундарды классификациялоо.

2. Муундарды жазуу боюнча сабактын моделин түзүү.

3. Жат жазуунун тексти менен иштөө

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013.-110-132 б б

4. Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. –Ф., 1972.4-14 б б

5. Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013.3-5 б б

6. Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Башталгыч мектепте муундап жазууну үйрөтүүнүн жолдору.

2. Муундардын сөздүгүн түзүү.

17-семинар

С,э тамгаларынын жазылышы. Этиш сөздөр, алардын жазылышы. Эркин жат жазуу.

1. С, э тамгалдарынын жазылышы боюнча сабактын моделин түзүү, жазуу.

2. Этиш сөздөр катышкан сөздөрдү талдоо, жазуу.

3. Этиш сөздөргө көнүгүүлөр иштөө.

4. Эркин жат жазууну жүргүзүүнүн методикасын иштеп чыгуу.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013.-110-132 б б

4. Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. – Ф., 1972.4-14 б б

5. Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013.3-5 б б

6. Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Башталгыч мектептин окуучуларынын этиз сөздөрдөн кеткен каталарын талдоо, сунуштарды иштеп чыгуу.

2. Башталгыч мектептеги жат жазуунун окутуу процессиндеги орду, ролу.

3. Башталгыч мектептеги окуучулардын орфографиялык каталары, алардын мүнөзү. Туура жаза албаган окуучулар менен иштөөнүн педагогикалык шарттары.

18-семинар

Т, ш тамгалары катышкан сөздөр, алардын жазылышы. Эскертмелүү жат жазуу.

1. Т, ш тамгаларын жазуу боюнча сабактын моделин түзүү.

2. Т, ш катышкан сөздөрдөн кеткен каталар, алардын мүнөзү.

3. Эскертме жат жазууну жүргүзүү.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013.-110-132 б б

4. Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. – Ф., 1972.4-14 б б

5. Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013.3-5 б б

6. Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Каталар үстүндө иштөөдөгү мугалимдин иш-планын түзүү.

2. Башталгыч мектепте орфографиялык эрежелерди үйрөтүүнүн системасы.

3. Пунктуациялык каталар, аларды жоюунун жолдору боюнча кластер түзүү.

19-семинар

Илмектүү тамгаларды (п, г, к) жазуу. Сүйлөм, сүйлөмдүн түрлөрүн айырмалоо.

1. Илмектүү тамгаларды жазуу боюнча сабактын моделин түзүү.

2. Илмектүү тамгалар катышкан сөздөрдү жазуу.

3.Илмектүү тамгалар катышкан сүйлөмдөр, аларды жазуу.

4. Сүйлөмдүн түрлөрүн айырмалоого карата көнүгүүлөр иштөө.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013.-110-132 б б

4. Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. – Ф., 1972.4-14 б б

5. Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013.3-5 б б

6. Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Башталгыч мектептин окуучуларына сүйлөм түзүүнү үйрөтүүнүн проблемалары.

2. Сүйлөмдү үйрөтүүнүн кластерин түзүү.

3. 2-класстын "Кыргыз тили" окуу китебиндеги сүйлөмдөрдү классификациялоо менен анализдөө.

20-семинар

Колду үзбөй тез жазуучу көнүгүүлөр. Жөнөкөй жана татаал сүйлөмдүн жазылышы. Текшерүү жат жазуусу.

1. Тамгаларды жазууда колду үзбөй жазууну үйрөтүү боюнча сабактын моделин түзүү.

2. Жөнөкөй жана татаал сүйлөмдүн жазылышын анализдөө.

3. Текшерүү жат жазуусун жүргүзүүнүн моделин сунуштоо.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2.Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

3.Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013.-110-132 б б

4. Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. – Ф., 1972.4-14 б б

5. Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013. 3-5 б б

6. Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Жазуу сабагынын окуучунун дене түзүлүшүнө тийгизген таасири.

2. Колду эс алдыруучу көнүгүүлөрдү пайдалануунун жолдору.

21-семинар

Жазуу темпин тездетууге кенугуулер. Татаал суйлем, анын жазылышы. Чыгармачылык жат жазуу

1. Жазуу темпин жогорулатууда колдонулуучу методдордун системасы.

2. Татаал сүйлөмдүн жазылышын үйрөтүү.

3. Чыгармачылык жат жазууну жүргүзүү.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013.-110-132 б б

4. Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. –Ф., 1972.4-14 б б

5. Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013.3-5 б б

6. Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000

Талкуулоо учун суроолор жана тапшырмалар

1. Окуучунун жат жазуусун баалоонун системасы.

2. Окуучунун жумушуна баа коюунун критерийлери.

3. Баалоо критерийин түзүү.

22-семинар

И, Ы, Н тамгалары. Татаал сүйлөмдүн тыныш белгилери.

1. И, ы, н тамгаларын жазууну үйрөтүү.

2. **Сабактын моделин түзүү.**

3. Тыныш белгилерди коюуну үйрөтүү.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. **Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978**

3. **Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013.-110-132 б б**

4. **Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. –Ф., 1972.4-14 б б**

5. **Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013.3-5 б б**

6. **Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000**

Талкуулоо **үчүн суроолор жана тапшырмалар**

1. **Окуучулардын тыныш белгилерди коюудагы кетирген каталары, аларды жоюунун жолдору.**

2. **Окуучунун дептерин баалоонун жолдору.**

23-семинар

Иш кагаздары менен иштөө

1. **Иш кагаздарынын түрү, аларды колдонуунун жолдору.**

2.Окуучунун кол жазма сулуулугун калыптандыруу боюнча жүргүзүлүүчү жумуштар, алардын мүнөзү.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. Б., 2013.-110-132 б б

4. Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. – Ф., 1972.4-14 б б

5. Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү.– Б., 2013. 3-5 б б

6. Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Мугалимдин иш кагаздары боюнча презентация жасоо.

2. Иш кагаздарынын үлгүсүн түзүү.

24-семинар

Окуучунун дептерине коюлуучу талаптар

1. Окуучунун дептерин толтуруунун жолдорун үйрөтүү.

2. Дептерди пайдаланууну үйрөтүү.

3. Дептерди текшерүү жана баалоо.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013. -110-132 б б

4. Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. – Ф., 1972.4-14 б б

5. **Рысбаев С.К. Башталгыч класстарда кыргыз тилинен жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү. – Б., 2013.3-5 б б**

6. **Рысбаев С.К. Алиппе дептери. – Б., 2000**

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. 1-класстын 4 окуучусунун дептерин анализдөө.

2. **Дептердеги сакталуучу эрежелердин аткарылышы.**

3. **Дептерди баалоодо эскертүүлөрдү анализдөө.**

Курстун аягында студенттер ээ болуучу компетенттүүлүктөр

Жалпы компетенциялар: жазуу сабагындагы мугалимдин иш-кагаздарын билет жана жүргүзө алат. Жазуу сабактарын пландаштырып, календардык план, жазуу сабагынын планын түзө алат. Окуу сабагында пайдалануучу тамга кассасын, кесме тамга, кесме муун, таркатылып берилүүчү көрсөтмө куралдарды тандай жана колдоно алат, буларды жазууда пайдалануунун жолдорун билет. Жазуу сабагында колдонуучу методдорду айырмалайт жана аны практикада колдоно алат. Жазуу сабагында коюлуучу гигиеналык талаптарды анык, так билүү менен аны өздөштүрө алат. Жазуу сабагында окуучунун дене жазуучу көнүгүүлөрүн уюштурат, аларды сабакта пайдалана алат. Таза жазуу дептери менен иштей алат, аны практикада колдоно алат.

Атайын компетенциялар: сабатка үйретуу сабактарынын максатын билет, окуу, жазуу предмети боюнча сабактын максатын коё алат, сабактын план түзүү менен ага керектүү каражаттарды тандай алат, жазуу көндүмдөрүн түрү боюнча уюштура алат, окуучунун каллиграфиясын калыптандыруу боюнча иш жүргүзөт, окуу жана жазуу сабактарында окуучунун сөздөрдү туура, катасыз, адабий тилде сүйлөөгө, сөздөрдү туура, шар, муундап окууну, баалоо технологияларынын түрдүү методдорун пайдаланууну, текшерүүнү жана баалоону билет, окуучунун орфографиялык сабаттуулугун өнүктүрөт, Инсанга багыттап окутуунун теориялык жана практикалык маселелерин жетекчиликке алуу менен сабатка үйрөтүүнүн методикасы боюнча сабактардын иштелмелерин иштеп

чыгууну жана аны өтүүнү үйрөнөт, Сабактын активдүү формаларын уюштурууга, чыгармачылык менен изденүүгө көнүгөт.

Кыргыз тилин окутуунун методикасы (V семестр, лекция 32 саат, практикалык сабак 48 саат, өз алдынча иш – 56 саат)

Кыргыз тилин окутуунун методикасы дисциплинасы боюнча сабактардын көлөмү

№	Темалардын аталышы	Баардыгы	Лекциялык	Практикалык	ӨАИ
1.	Сабатка үйрөтүүнүн мааниси жана максаты. Сабатка үйрөтүүнү пландаштыруу.	10	2	2	6
2.	Мектептеги жалпы билим берүүчү стандарт жана башталгыч класстардын программасы. Календардык-тематикалык план	8	2	2	4
3.	Сабатка үйрөтүүнүн методдорунун тарыхый мүнөздөмөсү.	8	2	2	4
4.	Сабатка үйрөтүүнүн алиппеге чейинки мезгили.	8	2	2	4
5.	Сабатка үйрөтүүнүн алиппе мезгили.	10	2	2	6
6.	Сабатка үйрөтүүдө окуучунун сөзүн өстүрүү	8	2	4	2
7.	Сабатка үйрөтүүдөгү көрсөтмөлүүлүк	8	2	2	4
8.	Фонетикалык материалдарды окутуу	10	2	4	4
9.	Түгөйлүү үнсүздөрдү жана иоттошкон тамгаларды окутуу. Фонетикалык талдоо.	10	2	4	4
10..	Синтаксистик материалдарды окутуу	12	2	4	6
11..	Жөнөкөй жана татаал сүйлөмдөрдү окутуу. Синтаксистик талдоо	12	2	4	6
12	Морфологияны окутуу. Зат, сын жана сан атоочту окутуу.	14	2	4	8

13	Ат атооч, этиш, тактоочту окутуу	14	4	6	4
14	Орфографиялык көнүгүүлөрдүн түрлөрү. Жат жазуунун курамы.	10	2	4	4
15.	**Окуучулардын жазуу маданиятын калыптандыруучу көнүгүүлөр**	8	2	2	4
	Жалпы	150	32	48	70

Курстун мазмуну

1 .Сабатка үйрөтүүнүн мааниси жана максаты. Сабатка үйрөтүүнү пландаштыруу.

Тема боюнча таяныч сөздөр: эне тили, кыргыз тили, адабий окуу, педагогика, психология, физиология, адабият таануу, окуу планы, окуу китеби, инновациялык технология.

Сабатка үйретүү методикасынын предмети. Эне тилинин башталгыч класстарда предмет катары окутулушу. Сабатка үйретүү методикасынын илимий негиздери. Сабатка үйретүүнүн педагогикалык, психологиялык, физиологиялык негиздери. Сабатка үйретүү методикасын изилдеечү окумуштуулар. Сабатка үйретүүдө окуу, жазуу сабактарын жүргүзүүнүн системасы. Башталгыч мектепте окууга үйретүүгө арналган изилдөөлөр, алардын мектеп тажрыйбасында колдонулушу. Сабатка үйретүү методикасынын дидактикалык негиздери. Мамлекеттик стандарт, окуу планы, окуу китеби жана алардын башталгыч класстар үчүн өзгөчөлүгү. Сабатка үйретүүнүн окуу, жазууну окутууга берилген сааттар, алардын жалпы мүнөздөмөсү. Эне тилин окутууга түзүлгөн окуулуктар. Окуулуктардын инсанга багыттап окутууну жетекчиликке алышы. Башталгыч билим берүүдөгү окутуунун инновациялык технологиялары. Учурдагы сабатка үйретүүгө карата түзүлгөн окуу-методикалык комплекстердин түзүлүшү жөнүндө. Бул эмгектердин бири-бири менен айырмачылыктары. Окуулуктардын инсанга багыттап окутууну жетекчиликке алышы. Башталгыч билим берүүдөгү окутуунун инновациялык технологиялары.Сабатка үйретүүнү пландаштыруу. Календардык-план түзүүнүн маңызы.

2. Мектептеги жалпы билим берүүчү стандарт жана башталгыч класстардын окуу программасы. Календардык-тематикалык план.

Тема боюнча таяныч сездер: мамлекеттик стандарт, окуу планы, окуу китеби, эне тилин окутуунун курамы, интеграция, календардык-план.

Башталгыч класстарда эне тилин окутуунун методикасы боюнча тузулген мамлекеттик стандарт. Стандартта каралуучу маселелер. Эне тилин окутууга карата тузулген окуу программасы. Окуу программасынын сабатка уйретуу жана кеп естуруу, адабий окуу, класстан тышкаркы окуу жана кеп естуруу, фонетика, грамматика, жазуу эрежелери жана кеп естуруу белумдеруне коюлуучу программалык талаптар.

Эне тилин окутуунун методикасынын курамы. Сабатка уйретуу, кыргыз тили, адабий окууга коюлуучу программалык талаптардын езгечелуктеру. Сабатка уйретуу окуучуну окууга жана жазууга багыттайт. Адабий окуу окуучунун китеп окуу кендумдерун калыптандырат. кыргыз тили туура суйлееге, туура жазууга багыттайт. Эне тилин окутуу интеграциялык мунезге ээ.

Эне тилин окутууну пландаштыруу. Календардык план тузуу. Чейректик, жылдык календардык план тузуу. 1-класстагы календардык план тузуу (окуу жана жазуу). 2-4-класстагы календардык план тузуу (адабий окуу, кыргыз тили). Чейректик жана жылдык сааттарды эсептее, аларды пландаштыруу. Эне тилин окутууга коюлуучу программалык талаптардын аткарылышы.

3. Сабатка үйрөтүүнүн методдорунун тарыхый мүнөздөмөсү.

Тема боюнча таяныч сөздөр: тыбыш методу, тамга методу, бүтүн сөз методу, муун методу, анализ-синтез методу, окутуунун методдору, сабатка үйрөтүүдөгү инсанга багыттап окутуу.

Сабатка үйрөтүүнүн методикасы – тарыхый илим. Сабатка үйрөтүүнүн методикасынын тарыхый методдору. тамга, муун. тыбыш,. бутун сез. анализ-синтез. Алиппе окуу китебинде колдонуучу негизги методдор. Кыргыз башталгыч класстарында колдонулган методдордун жалпы мунездемесу. Анализ-синтез методунун кыргыз класстарында колдонулушу. К.Д.Ушлинский– анализ-синтез методунун негиздеечусу. К.Д.Ушинскийдин башталгыч класстарга арналган окуу китептери жөнүндө.

Сабатка үйрөтүүдө инсанга багыттап окутуунун методдорун колдонуу. Топто иштөө, жеке, жупта, бири-бирин уга билүү, ролдук оюн методдорун колдонуу, алар менен иш жүргүзүү, окуучунун чыгармачылыгын өнуктуруучу иш-аракеттер. Сабатка үйрөтүүдө баалоонун жаны

формаларын пайдалануу. Кол менен белги берүү, сөз түрүндө баа берүү, шыбырап айтуу. Текшерүүчү, калыптандыруучу, жыйынтыктоочу баалоону колдонуу, алардын педагогикалык мааниси.

4. Сабатка үйрөтүүнүн алиппеге чейинки мезгили

Тема боюнча таяныч сөздөр: даярдоо этабы, окуу китебинин бөлүмдөрү, фонетикалык эрежелер, оюндун элементтери, окуп-үйрөнүү, окутуу түрмөгү, эмприкалык окуу. Колбдун окуп-үйрөнүү-окутуу-түрмөгү, рефлексия.

Эмприкалык (тажрыйбага негизделген) окуу жана Колбдун окуп-үйрөнүү-окутуу түрмөгү. Адамдардын өз тажрыйбасынан окуп-үйрөнүүсүн түшүндүргөн эң белгилүү окуу үлгүлөрүнүн бири Колбдун окуп-үйрөнүү түрмөгү болуп саналат.

Девид Колбдун түрмөгүндө биринчи баскыч – бул конкреттүү тажрыйба. Экинчи баскыч ой жүгүртүп байкоо деп аталат да, анын жүрүшүндө окуп-үйрөнүүчү азыр эле билген нерсени ойлонуштурат. Андан соң теориялык баскычы келет, Мында адам жаңы маалыматты мурда билген билимдеринин тутумуна киргизет да, булардын ортосундагы байланышты аныктайт. Акырында эксперимент жана жаңы билимдерди өз алдынча тажрыйбада колдонуу боюнча өз пландарын түзө баштай алышат. Ушундай ойлор Россиялык илимий адабияттарда да кезигет. Д.Колбдун модели Россиялык психолог П.Я.Гальперин кызматташтары менен биргеликте 1950-жылдарда иштеп чыккан акыл-эс иш-аракеттеринин баскыч-баскычы менен калыптануусу жөнүндөгү классикалык теориянын чечмелениши болуп саналат. Кийинчерээк бул теорияны дидактика боюнча адистер, биринчи кезекте Н.Ф.Талызина өз эмгектеринде өнүктүргөн. Ал билимдердин калыптануу баскычтарын аныктаган.

Билимди өздөштүрүү аны кайра түзүү баскычы жыйынтыкталат. Бул баскыч жаныдан кайталанган билимди мурунку тажрыйбанын түзүмүнө кошуу менен, же болбосо аны башка жаны билимди түзүү, же айырмалоо каражаты катары пайдалануу менен байланышкан.

Билимди өздөштүргөндөн кийин ал практикада колдонулат: билгичтиктер менен көндүмдөрдү калыптандырат. Д.Колбдун эмгегин белгилүү педагог В.П.Беспальконун модели менен да салыштырууга болот. Бул үчүн андагы негизги бөлүктөрдү атап койсок жетиштүү болот: Окутуу маалыматын өздөштүрүү деңгээлдери:

1.Түшүнүү

2.Таянуу

3.Кайра жаратуу

4.Колдонуу

5.Чыгармачылык. Бул концепцияларды сабатка үйрөтүүдө пайдалануу, алар менен иштөө. Концепциянын окуу процессиндеги орду жана ролу.

Сабатка үйрөтүүнүн даярдоо мезгили. Балдардын оозеки кебин өстүрүүгө арналат жана бүтүндөй иш-аракеттер оозеки жүргүзүлөт. Алиппе окуулуктарынын түзүлүшү жөнүндө. С.Рысбаевдин “Алиппе” окуулугу, анын мааниси, түзүлүш системасы. Окуу китебиндеги бул мезгилге сунуш кылынган материалдар. Окуу китебинин бөлүмүнүн “Көрөбүз, угабыз, айтабыз” деп аталышы. Бөлүмдүн тематикалык түзүлүшү. Бөлүмдөгү буюмдардын, нерселердин сүрөтүн көрүп, атын атоо, же мугалимдин айтканын угуп, кайталап туура айта билүү. Уга билүү, сүйлөө ишмердүүлүгү. Окууга жана жазууга үйрөтүүнүн ыкмасы. Фонетикалык жана грамматикалык эрежелерди үйрөтүү.

Даярдоо мезгилинде колдонуучу методдор, Алардын классификациясы. Даярдоо мезгилинде сүрөттөр менен иштөө. Окуучунун оозеки жана жазуу кебин өстүрүүгө болгон иш-аракеттер. Байланыштуу кеп менен иштөө. Даярдоо мезгилинде оюндун элементтерин пайдалануу. Даярдоо мезгилинин календардык планынын жалпы мүнөздөмөсү. Даярдоо мезгилиндеги баалоо системасы.

5. Сабатка үйрөтүүнүн алиппе мезгили

Тема боюнча таяныч сөздөр: сабатка үйрөтүүнүн системасы, алиппе мезгили, алиппе окуулугу, тыбыштык анализдөө, тыбыштык синтездөө, сөздөрдү муундап окуу, алиппе мезгилин блоктоп үйрөтүү, предметтик жана сюжеттик сүрөттөр.

Алиппе мезгилинде жүргүзүлүүчү жумуштар, алардын системасы. Окууга жана жазууга үйрөтүү. Алиппе мезгилине сунуш кылынган блоктор. 1. Багыт берүүчү блок. Тамгага жараша берилген предметтик сүрөт. Окуучу мугалимдин жетекчилиги менен маалыматты кабыл алат, аны өзү көрүп, өз алдынча калыптанат. 2. Активдештирүүчү блок. Предметтик сүрөт кырдаалдык сүрөт менен коштолот. Үйрөнгөн тамганын каллиграфиясын өздөштүрөт. Жаңы тыбыштын айтылышын жана жазылышын үйрөнөт,

окууга машыгат. 3. Өнүктүрүүчү блок. Текстти окуу жана анын мазмунун түшүндүрүү, өз сөзү менен айтып берүүгө калыптанат. 4. Жыйынтыктоочу блок. Окуу материалынын психологиялык аспектисин изилдейт.

Алиппе мезгили окуулуктун экинчи бөлүгүнүн "Көрөбүз, угабыз, сүйлөшөбүз, окуйбуз, жазабыз" деген бөлүмү аркылуу жүргүзүлөт. Бул материалдар окуулуктун 19-85-беттеринде сунушталган. Мындай материалдар окуулукта 36 тамганы, 39 тыбышты окууга карата берилет. Тамгалардын генетикалык тартиби сакталбайт. Сөздөрдүн окулушун үйрөтүүгө карата окуу материалдары бир жана эки муундуу сөздөрдү окуудан, т.а. жеңилден оорго карай үйрөтүлөт. Бул процессти ишке ашырууда анализ-синтез методу башкы ролду ойнойт. Окуу китеби анализ-синтез методунун негизинде түзүлгөн.

Анализ-синтез методу тыбыштык анализдөөнүн, тыбыштык синтездөөнүн ыкмалары аркылуу жүргүзүлөт. Тыбыштык анализдөөнүн биринчи ыкмасы – тыбышты баса белгилөө аркылуу, тирек сөздү муун боюнча созуп, ачык жана так айтуу, муундан тыбышты ажыратуу. Анализдөөнүн экинчи ыкмасы – муундагы керектүү тыбышты айтып жаткан учурду кескин токтотуу. Анализдөөнүн үчүнчү ыкмасы – тыбыштардын айтылыш процессинде байкоого алуу. Анализдөөнүн төртүнчү ыкмасы –тыбышты сөздүн аягына чейин бөлүп айттыруу. Анализдөөнүн бешинчи ыкмасы – өтүлүүчү жаңы сөз башына, аягына жана ортосуна келишин аныктатуу. Тыбыштык синтездөөнүн ыкмалары. Тыбыштык синтездөөнүн биринчи ыкмасы – сөздү, же муунду окуудан мурда андагы тыбыштарды созуп айтууну калыбына келтирүү. Синтездөөнүн экинчи ыкмасы – сөздөрдү окшоштуруп окутуу. Синтездөөнүн үчүнчү ыкмасы – сөздүн башына жана аягына үндүү, үнсүз тыбышты кошуп, жаңы сөз түзүү.

Алиппе мезгилинде сөздөрдүн муунга бөлүнүшүн, сөздөрдүн түзүлүшүн, бир үндүү, бир үнсүздөн түзүлгөн бир муундуу, эки үнсүз, бир үндүүдөн түзүлгөн сөздөрдү, йоттошкон тамгаларды үйрөтүү, предметтик жана сюжеттик сүрөттөр менен иштөө, класстан тышкаркы окууну жүргүзүү. Байланыштуу кеп менен иш жүргүзүү. Сөз өстүрүү жумуштары. Сабатка үйрөтүүнүн календардык-тематикалык планы, анын түзүлүшүнүн өзгөчөлүктөрү. Окуу китебинин түзүлүшү. Алиппеден кийинки мезгилде аткарылуучу жумуштар, алардын жалпы мүнөздөмөсү. Окуу китебине берилген материалдар.

6. Сабатка үйрөтүүдө окуучунун сөзүн өстүрүү

Тема боюнча таяныч сөздөр: сөз өстүрүү, лексикалык деңгээл, сөз айкашы, сүйлөм менен иштөө, байланыштуу текст, тексттин түрү, сөздүк жумушун

жүргүзүүнү пландаштыруу, окуучунун кебине коюлуучу талаптар, дилбаян, баяндама.

Сабатка үйрөтүүдөгү сөз өстүрүү жумуштарынын милдети жана максаты. Даярдоо мезгилиндеги сөз өстүрүү жумуштары. Алиппе мезгилиндеги сөз өстүрүү жумуштары. Сөз өстүрүү жумуштарынын багыттарынын жалпы мүнөздөмөсү. 1. Сөздүк жумушун жүргүзүү (лексикалык деңгээли). Сөздүк жумушунун 3 багыты. Биринчиден, сөздүктү байытуу, тагыраак айтканда, окуучунун жаңы сөздөрдү кабыл алуусу, аны кеңейтүүсү. Экинчиден, сөздүн маанисин тактоо, тааныш сөздөрдүн маанисин кеңейтүү, аларды синоним, антоним, омоним аркылуу ишке ашыруу, сөздү активдештирүү. Үчүнчүдөн, адабий тилде сүйлөөнү ишке ашыруу. 2. Сөз айкашы жана сүйлөм менен иштөө (синтаксистик деңгээли). 3. Байланыштуу кеп менен иштөө (тексттин деңгээли). Байланыштуу кептин түрлөрү: суроолорго жооп берүү, окуган чыгармаларын айтып берүү, берилген тапшырманы айтып берүү, көркөм текстти эсте калгандары боюнча айтып берүү, жомокторду сахналаштыруу, тексттин үлгүлөрүнүн негизинде дил баян жазуу, оозеки жана жазуу жүзүндөгү тексттерди кайра түзүү (чыгармачылык менен айтып берүү), окуучулардын ортосундагы диалог, баяндама жазуу, окуган китептерине пикир жазуу, иш кагаздары менен иштөө.

Окуу китебиндеги окуучунун сөзүн өстүрүүгө берилген материалдардын жалпы мүнөздөмөсү. Окуучунун өз алдынча иштөөгө берилген материалдардын максаты. Сүрөттөр, текст менен иштөөнү уюштуруу. Окуучуну кыргыз тилинде так, таза сүйлөөгө багыттоо.

7. Сабатка үйрөтүүдөгү көрсөтмөлүүлүк.

Тема боюнча таяныч сөздөр: демонстрациялоочу таблицалар, кесме муун, кесме тамга, сюжеттүү сүрөттөр, предметтик сүрөттөр, тамга кассасы, ролдук оюндар, таркатылып берүүчү материалдар.

Сабатка үйрөтүүдө көрсөтмө куралдарды пайдалануунун орду жана ролу. Сабатка үйрөтүүдө демонстрациялоочу таблицаларга кесме муундар, кесме тамгалар, сүрөттөр, сөздөр, байланыштуу тексттер жана кошумча материалдар кирет. Таблицалардын жардамы менен көрсөтмөлүүлүктү колдонуунун жолдору.

Сөздү муундарга ажыратып жана муундардан сөз түздүрүп окуттуруу, сөздүн башына жана аягына тиешелүү тамгаларды коюу аркылуу жаңы сөздөрдү окуу. Окшоштуруп же уйкаштырып берилген сөздөрдү салыштыруу аркылуу окуу.

Сабатка үйрөтүү сабактарында тамга кассасын пайдалануу. Тамга кассасын түзүү. Тамга кассасы менен иштөөнү уюштуруу, аларды пайдаланууга окуучуларды багыттоо. Тамгалардын бөлүнүшү боюнча көрсөтмө куралдарды даярдоо. Үндүү тыбыштар кызыл, үнсүз тыбыштар жашыл түстө белгиленет. Сабатка үйрөтүү сабактарында таркатылып берилүүчү материалдардын түрлөрү: илип коюучу класстык жана ар бир баланын жеке тамга кассасы, кесме тамгалар, кесме муундар, сүрөттүү карточкалар, класстык сүрөттүү алфавит кассасы көздемеден тигилип, анын 36 чөнтөкчөсү болот. Набордук полотнону пайдаланууну үйрөтүү.

Окуу китебинин материалдарындагы көрсөтмөлүүлүк. Сүрөттөр менен иштөө. Сюжеттик жана предметтик сүрөттөр. Окуулуктагы баланын логикалык ойлоосун өстүрүүгө берилген оюндар, ребурстар, сөз оюндары. Сабатка үйрөтүүдөгү көрсөтмөлүүлүктү пландаштыруу, аны сабакта пайдалануу.

8.Фонетикалык материалдарды окутуу

Тема боюнча таяныч сөздөр: фонетика, тыбыш, тамга, муун, ташымал, өз алдынча иштөө, жазуу жумуштары, кайтарым байланыш.

Башталгыч класста фонетикалык материалдарды окутуунун структурасы. 1-2-класста окутууга сунуш кылынган фонетикалык материалдар. Фонетиканын окутууга берилген материалдарды пландаштыруу, Программада берилген сааттар, аларга карата календардык план түзүү. Календардык планга окуу материалын бөлүштүрүү ыкмалары. Сабактын планын түзүү. Сабакта пайдалануучу методдорду тандоо. Сабактын планын түзүүдө анын тибин тандоо, окуу материалынын окуучунун өз алдынча иштөөсүнө карата тандап алуу, аларды иштөө жолдору.

3-4-класста фонетиканын окутуунун мазмуну жана максаты. Окуу материалынын көлөмү, окуучунун жаш өзгөчөлүктөрүнүн эске алынышы.

Башталгыч класста фонетиканын бөлүмдөрүн окутуунун бүтүнчөлүгү. Тыбыш жана тамга, тыбыштардын бөлүнүшү, муун, ташымал, басымды окутуу. Фонетиканы окутууда окутуунун активдүү методдорун пайдалануу, алар менен иштөөнү тандоо. Окуучунун сөзүн өстүрүүгө берилген материалдар. Фонетиканы окутуудагы жазуу жумуштары, аларды ишке ашыруу. Жазуу жумуштарында сөздөрдү муундоого, ташымалдоого үйрөтүү жолдору. Окуучунун каллиграфиялык сабаттуулугун өнүктүрүү жолдору. Үй тапшырмаларын тандоонун формалары. Кайталоо сабактары, аларды

баалоону уюштуруу процесси. Окуучулардын жазуу ишине, оозеки кебине коюлуучу талаптар. Үй тапшырмасын баалоо технологиялары. Фонетиканы окутууда калыптандыруучу, жыйынтыктоочу баалоонун критерийлерин иштеп чыгуу. Кайтарым байланыш, аларды колдонуу, өркүндөтүү жолдору.

9.Түгөйлүү үнсүздөрдү жана иоттошкон тамгаларды окутуу. Фонетикалык талдоо.

Тема боюнча таяныч сөздөр: тыбыштардын бөлүнүшү, түгөйлүү үнсүздөр, иоттошкон тамгалар, фонетикалык талдоо, жекече, өз алдынча иштөө, баалоо критерийлери.

Түгөйлүү үнсүздөрдү окутуунун педагогикалык мааниси. Окуу китебиндеги түгөйлүү үндүүлөрдүн берилиши. Үндүү тыбыштардын бөлүнүшү, жоон, ичке, кыска жана созулма, түгөйлүү жана түгөйсүз. Түгөйлүү үнсүздөр: б-п, з-с, ж-ш, т-к, д-т, в-ф тыбыштарын туура айтуу жана жазуу. Окуу китебиндеги түгөйлүү үнсүздөрдүн жайгаштырылышы. Түгөйлүү үнсүздөрдү жана йоттошкон тамгаларды салыштырып окутуу, аларды окутуудагы окшоштуктар. Бул темаларды окутуудагы сабактын планы, методу, көрсөтмө куралдары.

Окуу китебиндеги окуу материалынын оозеки жана жазуу көнүгүүлөрү менен иштөө, аларды окуучунун өз алдынча иштөөсүнө карата тандоо критерийлери. Окуу материалын өздөштүрүүдө окуучунун орфографиялык каталарын эске алуу, машыгуучу көнүгүүлөрдү жүргүзүү. Жазуу жумуштарын пландаштыруу, алар менен иштөө жолдору. Иоттошкон тамгаларды окутуу жана жазуудагы кетирген кемчиликтердин негизги себептери, алар менен иштөө. Окуучунун орфографиялык сабаттуулугун арттыруучу жумуштар.

Фонетикалык талдоо жүргүзүүнүн максаты, аларга коюлуучу талап. Фонетикалык талдоону пландаштыруу. талдоону жүргүзүүнүн убакты, сабакта пайдалануунун ыкмасы. Фонетикалык талдоонун курамы: сөз, муун, тыбыш, тамга, үндүү, үнсүз, каткалаң, жумшак, созулма, кыска. Фонетикалык талдоону баалоо. Баалоонун критерийлери. 1-2-класста жүргүзүлүүчү талдоо. 3-4-класста жүргүзүлүүчү талдоо. Өз алдынча, жекече, топто аткарылуучу талдоо. Окуучулардын каллиграфиясына коюлуучу талаптар. Фонетикалык талдоону баалоонун технологиялары, алардын критерийлери.

10.Синтаксистик материалдарды окутуу

Тема боюнча таяныч сездер: сез, суйлем, ээ, баяндооч, жазуу жумуштары, сезду туура ташымалдоо, муун, туура муундоо, жазуу кендумдеру.

Башталгыч класстарда синтаксистик материалдарды окутуунун жалпы мунездемесу. Окуу материалдарында синтаксистик материалдардын класстарга карата сунуш кылынышы. 1-класста синтаксисти окутуу. Сез, суйлем, суйлем тузуу. Сезду, суйлемду оозеки жана жазуу кепте калыптандыруу. Синтаксис женунде маалымат алуу. 2-класста синтаксисти окутуу. Суйлемдун ойдун негизин ээлеген сез-ээ, анын ар кандай абалын, кыймыл-аракетин билдирген сездун баяндооч болушу женундегу маалымат алат. Суйлемдун ээсинин баш тамга менен жазылышы, сездун жана суйлемдун жазылышы женунде кендумдеру калыптанат. Окуу китебиндеги окуу материалдарын оозеки жана жазуу жузунде ез алдынча иштее, алар менен иш жургузуу процесси. Туура жазуу жумуштарын элементине карата жазуу, тамгаларды бири-бирине туура жалгап, туура ташымалдап, аралыгын туура сактап, ылдам жазууга машыктыруу. Жазуу жумуштарын пландаштыруу. Жат жазуунун туру боюнча синтаксистик материалдарды окутуу.

Синтаксисти окутуудагы сез естуруу жумуштары. Сездун, суйлемдун айтылышын жана жазылышын туура ездештуруу, аларды теорияда жана практикада туура пайдаланууга жетишуу. Сездерду ыргагына карата туура айтууга, логикалуу, керкем суйлееге жетишуу. Синтаксистик кенугуулердун езгечелугун ездештуруу. Синтаксистик материалдарды терен ездештурууге карата окутуу методдорун тандоо. Инсанга багыттап окутуунун методдорунун ынгайлуулугу. Керсетмелуулук, аларды уюштуруу. Уй тапшырмасын уюштуруу. Калыптандыруучу баалоонун синтаксисти окутуудагы ролу. Окуучунун жазуу маданиятын калыптандыруу.

11. Жөнөкөй жана татаал сүйлөмдү окутуу. Синтаксистик талдоо

Тема боюнча таяныч сездер: женекей жана татаал сез, кайталоо сабагы, ез алдынча аткарылуучу жумуштар, синтаксистик талдоо.

Суйлемдун тузулуш курамы женунде маалымат. Женекей жана татаал сездерду окутуу. Женекей сездердун жазылышы жана окулушу. Женекей жана татаал сездерду уйретуунун максаты жана милдети. Женекей жана татаал сездердун класстар боюнча белуштурулушу, ага коюлуучу программалык талаптар. Окутуунун негизги методу.

Окутуунун активдуу методдору, аларды сабакта пайдалануу. көрсөтмө куралдар, алардын түрлөрү. окуу китебинин алган орду жана ролу. Жөнөкөй жана татаал сүйлөмдөрдүн аныктамаларын жана терминдеринин үстүндө иштөө, алар менен иш алып баруу. Окуучулардын өз алдынча иштөөсүн уюштуруу. Сөз өстүрүү жумуштары.

Жөнөкөй жана татаал сөздөрдү үйрөтүүгө коюлуучу негизги талаптар. Жазуунун графикалык тексттин программалык талапка ылайын ишке ашыруу. Жөнөкөй жана татаал сөздөрдүн материалдарын окутуунун жүрүшү. Сабактын планы, аны иштеп чыгуу жолдору. Грамматикалык талдоо. Синтаксистик талдоону жүргүзүү. Синтаксистик талдоонун курамын үйрөтүү. Сөз, сүйлөм, сүйлөмдүн ээси, баяндоочу, айкындоочу. Синтаксистик материалды окутууда окуучунун алган билим, билгичтик, көндүмдөрүн колдонууга карата чыгармачылык тапшырмалар. Кайталоо сабактарын жүргүзүү жана уюштуруу. Окуучунун жазуу жана оозеки жумуштарын баалоо. Баалоонун технологияларын талдоо жолдору. Текшерүү жумуштарын баалоодо жыйынтыктоочу баалоонун критерийлерин иштеп чыгуу. Кайтарым байланыштын максаты жана милдети. Баштапгыч класстарда кайтарым байланышты пайдалануунун түрлөрү.

12-13-14. Морфологиялык материалдарды окутуу

Тема боюнча таяныч сөздөр: морфология, сөз түркүмдөрү, суроо түзүү, окуучунун чыгармачылыгын өнүктүрүү, баалоонун критерийлери

Баштапгыч класста морфологиялык материалды окутуунун системасы. 1-класстагы өтүлүүчү морфологиялык материалдар. Сөз жана сүйлөмгө анализ жасоо үчүн окуучуга заттын атын, кыймылын, санын, иретин, формасын, даамын, жалпылоочу сөздөрдү үйрөтүүчү материалдар. 2-класста сөз түркүмдөрүнүн суроолору аркылуу үйрөтүү. 3-класста сөз түркүмдөрүнүн эрежесин, суроолорун, 4-класста сөз түркүмдөрүнүн бөлүнүшүн окутуу. Сөз түркүмдөрүн окутуунун айырмачылыктары. Сөз түркүмдөрүн окутуудагы көрсөтмөлүүлүк. Таркатма материалдар, аларды пайдалануу, морфологиялык талдоо жүргүзүү. Талдоо жумуштарын калыптандыруу процесси. Окуучунун кол жазма сулуулугуна коюлуучу талаптар. Жазуу жумуштарын жүргүзүү.

Морфологиялык материалдарды окутууга карата окуучунун оозеки, жазуу көбүнө жана көндүмдөрүнө карата коюлуучу талаптар. Морфологиялык материалдарды окутууда кайталоону уюштуруу. Жаңы материалды өтүүдө кайталоонун ролу. Кайталоодо окуучулардын алган билимин жыйынтыктоо жана тереңдетүүнүн каражаттарынын

болушу. Морфологияны кайталоо үчүн алынган материалдарга коюлуучу талаптар. Кайталоо сабактарын өткөрүүнүн тартиби. Морфологияны окутуудагы жазуу жумуштары. Окуучунун чыгармачылыгын өнүктүрүүнүн булактары. Үй тапшырмасынын окуучунун өз алдынча иштөөсүнө багыт бериши. Морфологияны окутууда суроо берүүнүн ыкмалары. Морфологияны окуп-үйрөнүүгө суроолорду түзүүнүн түрлөрү, ыкмалары. Ачык жана жабык суроолорду түзүү, алар менен иштөө. Окуучулардын жоопторуна коюлуучу талаптар. Окуучулардын билим, билгичтик, көндүмдөрүн баалоонун нормалары. Үй тапшырмасын текшерүүдө калыптандыруучу баалоонун техникаларын колдонуу. Калыптандыруучу баалоонун критерийлерин иштеп чыгуу. Баалоонун методдорун тандоо жана пайдалануу.

15.Орфографиялык көнүгүүлөр жана жат жазуунун түрлөрү

Тема боюнча таяныч сөздөр: орфография, орфографиялык эрежелер, орфографиялык талдоо, орфографиялык көнүгүүлөр, жат жазуу, жат жазуунун түрлөрү, дептерге коюлуучу талап.

Орфографиянын башталгыч класстарда үйрөтүлүшү. Туура жазууга үйрөтүүнүн өзгөчөлүктөрү. Орфография – туура жазууга үйрөтүүнүн негизи. Орфографиялык көнүгүүлөрдүн түрлөрү. Үйрөтүүчү, көзөмөлдөөчү көнүгүүлөр. Орфографиялык эрежелерди үйрөтүү, аларды сабакта пайдалануу. Орфографиялык талдоо, окутуу процессинде жүргүзүү.

Башталгыч класстарда жазуу жумуштарын жүргүзүү. Жат жазуунун түрлөрү. Сөздүк, үйрөтүүчү, эскертмелүү, чыгармачылык, тандамалуу, эркин, өздүк, чейректик, жылдык жат жазуулары. Жат жазууну уюштуруунун программалык талаптары. Жат жазууну чейректик, жылдык бөлүштүрүү. Жат жазууну жүргүзүүнүн ыкмалары. Жат жазуунун тексттерин тандоо жолдору. Жат жазуудагы окуучунун каталары, аны менен иштөөнү уюштуруу. Окуучунун каталарын көзөмөлгө алуу, каталар үстүндө иштөө. Каталардын себептери, изилдөөнүн методдору. Окуучунун орфографиялык сабаттуулугун арттырууда баалоо технологияларын иштеп чыгуу. Калыптандыруучу, жыйынтыктоочу баалоонун технологияларын пайдалануу, алардын критерийин иштеп чыгуу.

Орфографиялык эрежелерди үйрөтүүдө окуучунун билим, билгичтик, көндүмүн калыптандыруу. Окуучунун дептери, дептерге коюлуучу талаптар. Окуучунун каллиграфиясын өркүндөтүү жумуштары. Окуучунун дептерин текшерүү, ага коюлуучу

талап. Окуучунун дептерин баалоо жумуштары. Орфографияны үйретүүдө колдонулуучу методдор. Алар менен иштөө. Орфографияны үйретүүдө текшерүү жат жазуусунун орду, ролу.

16.Окуучулардын жазуу маданиятын калыптандыруучу көнүгүүлөр

Тема боюнча таяныч сөздөр: каллиграфиялык сабаттуулук, **жазуу маданияты, жазуунун тазалыгы, кооздугу, сулуулугу, тамганын элементи, тамгалардын аралыгы, стилдик** каталар

Жазууга коюлуучу талаптардын жыйындысы – бул жазуу маданияты. Жазуу маданиятына коюлуучу талаптар. 1. Жазуунун тазалыгы, кооздугу, сулуулугу. 2. Тамганын элементтеринин туура сакталышы. 3. Тамгалардын бири-бири менен туура жазганын уланышы. 4. Тамгалардын бир ык менен жантайыңкы, жумуру тартылып, бирдей чоңдукта, аралыктары иреттүү орун алышы. 5. Фонетикалык, грамматикалык, пунктуациялык жана стилдик каталардын кетирилбегендиги. 6. Тексттин ички тематикалык-композициялык табиятына жараша абзацтарды туура сактоо. 7. Текстке ат коюуда анын ички мазмунуна дал келиши. Окуучуларды жат жазууга даярдоодогу көнүгүүлөр, алардын жалпы мүнөздөмөсү. Окуучуларды жат жазууга даярдоодогу окуу-жазуу ишкердигин калыптандыруунун ритмикалык ыкмалары. Муундук көнүгүүлөрдүн моделдери. Сабаттуу жазууга үйрөтүүчү ритмикалык көнүгүүлөр, аларды сабакта пайдалануунун жолдору.

СЕМИНАРДЫК САБАКТАРДЫН ПЛАНЫ

1-семинар

Сабатка үйретүүнүн системасы

1.Кыргыз баштангыч класстарында сабатка үйрөтүү методикасынын калыптанышы.

2. Кыргыз окумуштууларынын сабатка үйрөтүүгө арналган эмгектери.

3. Сабатка үйрөтүүгө арналган окуулуктар.

4. Сабатка үйрөтүүнүн психологиялык мааниси.

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Баштангыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Баштангыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Баштангыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. К.Д.Ушинскийдин сабатка үйрөтүүгө арналган эмгектеринин мааниси.

2. И.Арабаевдин орфографиялык эрежелерди үйрөтүүгө арналган эмгектерини педагогикалык мааниси.

3. Сабатка үйрөтүүдө колдонулуучу салттуу жана интерактивдүү методдор.

2-семинар

Сабатка үйрөтүүнүн методдорунун тарыхый мүнөздөмөсү

1.Кыргыз баштангыч класстарында сабатка үйрөтүүнүн методдорунун колдонулушу, алардын мүнөзү.

2. Муун, тамга, бүтүн сөз методдорунун колдонулушу.

3. **Анализ-синтез методунун кыргыз мектептеринде киргизилиши.**

4. **Салттуу жана интерактивдүү методдор, аларды пайдалануунун жолдору.**

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6. Башталгыч мектепте баалоо**. – Б., 2014.**

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Алиппе окуулуктарынын түзүүдөгү колдонулуучу методдор.

2. **Жазуу с**абагында колдонулуучу методдор.

3.Методдор боюнча кластер түзүү**.**

3-семинар

Сабатка үйрөтүүдөгү мамлекеттик документтердин мазмуну

1. **Мамлекетти**к стандартта сабатка үйрөтүүдө окуучунун даярдыгынын сапатына коюлуучу базалык талаптар.

2. Окуу жүгүнүн чегин аныктоочу нормалар, эрежелердин топтому.

3. **Календардык-пландын моделин түзүү.**

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6.Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014.

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Башталгыч класстар үчүн түзүлгөн мамлекеттик стандарттын түзүлүшүн анализдөө.

2. Сабатка үйрөтүү методикасына берилген окуу жүктөмдөрүнүн көлөмүн аныктоо.

3. Окуу китебиндеги окуу материалдары, алардын түзүлүшү.

4-семинар

Сабатка үйрөтүүнүн даярдоо мезгилинде аткарылуучу жумуштардын мүнөзү

1. Баланы мектепке кабыл алуу. Психологиялык тесттер менен иштөө.

2. Баланын психологиялык өнүгүүсүн текшерүүчү жумуштардын формалары.

3. Даярдоо мезгилинде окуучунун оозеки кебин байкоо жумуштары.

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. **Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978**

6.Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014.

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. **Балдарды мектепке адаптациялоодогу кыйынчылыктар, алар менен иштөөнүн формалары.**

2. **Ата-энелер менен иштөөнү уюштуруунун жолдору.**

3. **Ата-энелердин 1-класстын окуучусу менен иштөөсүн уюштуруунун ыкмалары.**

5-семинар

Сабатка үйрөтүүнүн даярдоо мезгилинде баланы окууга даярдоо

1. **Даярдоо мезгилинде тыбыштардын угулушун үйрөтүүнүн жолдору.**

2. **Сүрөттөр менен иштөөнү үйрөтүү.**

3. **Оюндун формаларын пайдалануунун жолдору.**

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6.Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014.

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Окуучуга тыбышты туура айтуу үчүн аткарылуучу жумуштар.

2. Түстүү сүрөттөр менен иштөө. Аларга өз алдынча сүйлөм түзүү, сүрөт тартуу жумуштарын үйрөтүүнүн педагогикалык шарттары.

6-семинар

Сабатка үйрөтүүнүн даярдоо мезгилинде баланы жазууга үйрөтүү

1. Жазуунун эрежелерин үйрөтүү.

2. Алиппе дептери менен иштөөнүн жолдорун үйрөтүү.

3. Жазуу куралдары менен иштөөнү үйрөтүүнүн формалары.

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6.Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014.

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Сологой балдар менен иштөөнүн жолдору.

2. Жазуу сабагында баланы тамганын элементтерин өз алдынча жазууга үйрөтүүнүн шарттары.

7-семинар

Сабатка үйрөтүүнүн алиппе мезгилинде **окууга үйрөтүү**

1. Алиппе мезгилинде окууга үйрөтүү.

2. Бир-эки муундуу сөздөрдү окуганга калыптандыруу.

3. **Муундап, туура окууну үйрөтүү.**

4**. Алиппе китеби менен иштөөгө көндүрүү жолдору.**

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6. Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014.

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. **Окуучунун сөздү туура муундап окуусуна** үйрөтүүнүн педагогикалык шарттары.

2. Окуучунун өз китеп окуусуна берилүүчү тапшырмалардын формалары.

8-семинар

Алиппе мезгилинде жазууга үйрөтүү

1. Тамгалардын басма, жазма түрүн жаздыруунун методикасы.

2. **Баш жана кичине тамгалардын жазылышы боюнча сабактын моделин түзүү.**

3. **Жазуу сабагындагы гигиеналык талаптар.**

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6.Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014.

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Жазууга үйрөтүүдөгү методдор, алардын классификациясы боюнча кластер түзүү.

2. Салттуу жана интерактивдүү методдор боюнча Венндин диаграммасын түзүү.

3. **Жазуу сабагы боюнча түзүлгөн календардын планды анализдөө.**

9-семинар

Сабатка үйрөтүүдө грамматикалык эрежелерди үйрөтүү

1. **Орфографиялык эрежелерди калыптандыруу, алар менен иштөөнүн ыкмалары.**

2. **Окуучунун сөзүн** өстүрүү боюнча жүргүзүлүүчү жумуштар.

3. Алиппе китебиндеги окуучунун сөзүн өстүрүүгө берилген материалдардын мүнөзү.

4. **Тамга кассасы менен иштөөнүн жолдору.**

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6. Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Алиппе окуулугундагы окуучунун сөзүн өстүрүүгө берилген материалдардын жалпы мүнөзү, аларды классификациялоо.

2. **Окуу китебиндеги сөз өстүрүүгө берилген материалдар боюнча кластер түзүү**.

10-семинар

Сабатка үйрөтүүдөгү көрсөтмөлүүлүк

1. **Сабакта пайдалануучу көрсөтмө куралдардын мааниси жана максаты.**

2. **Тамга кассасы менен иштөө.**

3. Кесме тамга, кесме муунду **сабакта пайдалануу.**

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6. Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Ролдук оюндарды сабакта пайдалануунун педагогикалык мааниси.

2. **Сюже**ттик жана предметтик сүрөттөр **менен иштөөнүн окуу процессиндеги орду жана ролу.**

11-семинар

Сабатка үйрөтүүдөгү сөз өстүрүү жумуштары

1. "Алиппе" окуулугундагы окуучунун сөзүн өстүрүүгө берилген материалдардын берилиши.

2. **Окуулуктагы а**липпеге чейинки мезгилге берилген сөз өстүрүү жумуштарынын түрлөрү.

3. Окуулуктагы а**липпе мезгилине берилген сөз өстүрүү жумуштарынын өзгөчөлүгү.**

4. Окуулуктагы а**липпеден кийинки мезгилге берилген сөз өстүрүү жумуштары.**

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6. Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Сөз өстүрүү жумуштарынын кластерин түзүү.

2. Сабактын моделин түзүү аркылуу сөз өстүрүү жумуштарынын функциясын аныктоо.

12-семинар

Сабатка үйрөтүүдө окуу көндүмдөрүн калыптандыруу

1. Сөздү туура муундоону үйрөтүү. Бир-эки муундуу сөздөрдү окуу.

2. Муундап-сөздөп окуганды калыптандыруу. Окуу китебиндеги чакан тексттерди окуууга багыттоо жумуштары.

3. Сөздү туура муундап, туура окууга багыттоо.

4. Туура окууну уюштуруу.

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6. Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Окуучунун окуу көндүмдөрүн калыптандыруунун кластерин түзүү.

2. **Баланын өз алдынча окуусун уюштуруудагы мугалимдин милдети.**

13-семинар

Алиппе окуулугунун түзүлүшү

1. **Алгачкы түзүлгөн "Алиппе" окуулуктары.**

2. **Алиппе окуулуктарынын түзүлүш өзгөчөлүктөрү.**

3. **Учурдагы "Алиппенин" түзүлүшү (С. Рысбаев)**

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., **1990**

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6. Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1."Алиппе" окуулугунун бала**нв** окууга жана жазууга үйрөтүүдөгү функциясы.

2. Сабатка үйрөтүүдө окуучунун окуу көндүмдөрүн калыптандыруудага окуулуктун орду. Диаграмма түзүү.

14-семинар

Фонетикалык материалдарды окутуу

1. 1-2-класста фонетикалык материалдарды окутуу.

2. 3-4-класста фонетикалык материалдарды окутуу.

3. **Окуу китептериндеги фонетикалык материалдардын берилиши.**

4. Сабактын моделин түзүү.

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6. Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Тыбыштарды, тамгаларды үйрөтүүнүн психологиялык өзгөчөлүгү.

2. **Тыбыш жана тамганын диаграммасын түзүү.**

15-семинар

Фонетикалык материалдарды окутуу

1. Түгөйлүү үнсүздөрдү окутуунун бөтөнчөлүгү.

2. **Иоттошкон тамгаларды окутуунун бөтөнчөлүгү.**

3. **Фонетикалык талдоонун үйрөтүүнүн ыкмалары.**

4. Сабактын моделин түзүү.

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6. Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1.Фонетикалык материалдарды үйрөтүүдөн кетирилген каталардын себептери, аларды жоюунун жолдору.

2. **Созулма үндүүлөрдү үйрөтүүдөгү ыкмалар.**

3. **Фонетиканы окутууда колдонулуучу окутуунун салттуу жана интерактивдүү методдору. Диаграмма түзүү.**

16-семинар

Синтаксистик материалдарды окутуу

1. Синтаксис **жөнүндөгү түшүнүктү калыптандыруунун жолдору.**

2. **Сүйлөмдүн түрлөрүн окутуунун бөтөнчөлүгү.**

3. **Сүйлөмдүн баш жана айкындооч мүчөлөрүн окутуу.**

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6. Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. 1-класста сүйлөмдү окутуу боюнча сабактын моделин түзүү.

2. 1-класстын окуу китебиндеги окуу материалдарынын мүнөзү.

3. Сүйлөмдү окутуудагы колдонулуучу методдор.

17-семинар

Синтаксистик материалдарды окутуу

1. 2-4-класста синтаксисти окутуунун өзгөчөлүгү.

2. **Окуу китебиндеги окуу материалдары менен иштөөнүн** жолдору.

3. Синтаксистик талдоону үйрөтүү ыкмалары.

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6. Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1.Синтаксисти окутуудагы сөз өстүрүү жумуштарынын булактары. Диаграмма түзүү.

2.Синтаксистин тыныш белгилерин үйрөтүү, аларды практикалоонун жолдору.

18-семинар

Синтаксистик материалдарды окутуу

1. Синтаксисти окутууда тыныш белгилерин үйрөтүү.

2. Синтаксисти окутуудагы жазуу жумуштары.

3. Синтаксисти окутуудагы баалоо жумуштары, аларды пландаштыруунун тажрыйбалары.

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6. Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Тыныш белгилеринен кетирлиген каталар, алардын мүнөзү. Кластер түзүү.

2. Синтаксисти окутууда кайтарым байланыш, аларды пайдалануунун жолдору.

19-семинар

Морфологиялык материалдарды окутуу

1. Башталгыч мектепте морфологиялык түшүнгүктү калыптандыруу.

2. 1-2-класста окутулуучу материалдар, алардын мүнөзү.

3. Сабактын моделин түзүү. Сабактын максатын окуучунун позициясына карата пландаштыруу.

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6. Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Морфолдогиянын жазылышын үйрөтүүнүн педагогикалык мааниси.

2. **Морфологияны окутууда колдонулуучу салттуу методдор. Кластер түзүү.**

20-семинар

Морфологиялык материалдарды **окутуу**

1. **3-4-класста мор**фологияны окутуунун өтөнчөдүгү**.**

2. **Кыргыз тили окуу китептериндеги окуу материалдарында окуучунун өз алдынча иштөөсүн уюштуруучу көнүгүүлөр, алардын формалары.**

3. Сабактын моделин түзүү.

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6. Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Морфологиялык материалдарды окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары.

2.Сөз өстүрүүнү сабакта пландаштыруунун формалары. Диаграмма түзүү.

21-семинар

Сөз түркүмдөрүн окутуунун бөтөнчөлүгү

1. Сөз түркүмдөрүн салыштырып окутуу.

2. Морфологиялык талдоону сабакта пайдалануунун жолдору.

3. **Морфологиянын жазылышын үйрөтүү.**

4. **Морфологияны окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары.**

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6. Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Морфологиялык материалдарда колдонулуучу көрсөтмөлүүлүк. Кластер түзүү.

2.Морфологиялык материалдарды окутууда окуучунун кол жазма сулуулугун калыптандыруунун педагогикалык шарттары. Диаграмма түзүү.

22-семинар

Орфографиялык эрежелерди үйрөтүүнүн жолдору

1. Үйрөтүүчү эрежелер, алардын мааниси.

2. Көзөмөлдөөчү эрежелерди үйрөтүүнүн системасы.

3. **Окуучунун дептерин текшерүү, аларды баалоонун жолдору.**

4. **Каталарды эскертүү, алдын алуу жолдору.**

5. Сабактын моделин түзүү.

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6. Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1.Окуучунун кетирген каталарын көзөмөлдөөнүн жолдору. Диаграмма түзүү.

2. Сөз түркүмдөрүн окутуудагы окшоштуктар. Кластер түзүү.

23-семинар

Орфографиялык эрежелерди үйрөтүү

1. **Кыргыз тили сабагында жазуу** жумуштарын пландаштыруунун **жолдору.**

2. **Жат жазууну пландаштыруу, аларды классификациялоо.**

3. **Текшерүү жат жазуусун жүргүзүү, пландаштыруунун ыкмалары.**

4. **Сабактын моделин түзүү.**

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6. Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. **Кыргыз тили сабагына даярдануунун педагогикалык мааниси.**

2. **Кыргыз тили сабагында пайдалануучу көрсөтмө куралдар.**

24-семинар

Кыргыз тилин окутуудагы байланыштуу кеп

1. **Кыргы тили сабагында окуучунун байланыштуу кебин өстүрүүнүн жолдору.**

2. **Байланыштуу кепти сабакта пайдалануу.**

3. **Байланыштуу текст менен иштөө, окуучунун кебин өстүрүүнүн жолдору.**

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. – М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2005

3. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

4. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. –Ф., 1965

5. Бердибаев Э.,Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1978

6. Башталгыч мектепте баалоо. – Б., 2014

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1.Окуу китептеринде окуучунун байланыштуу кебин өстүрүүгө берилген материалдар, алардын формалары.

2. Кыргыз тили сабагында грамматикалык эрежелерди үйрөтүүнүн педагогикалык мааниси.

Бөлүмдүн аягында студенттер ээ боллуучу компетенттүүлүктөр

Жалпы компетенциялар: сабатка үйрөтүүдөгү мугалимдин иш-кагаздарын билет жана жүргүзө алат. Сабатка үйрөтүүдөгү окуу жана жазуу сабактарын пландаштырып, календардык план, сабактын планын түзө алат. Окуу сабагында пайдалануучу тамга кассасын, кесме тамга, кесме муун, таркатылып берилүүчү көрсөтмө куралдарды тандай жана колдоно алат. Кыргыз тилин окутуу боюнча мугалимдин иш-кагаздарын билет жана жүргүзө алат. Кыргыз тил сабактарын пландаштырып, календардык план, сабактын планын түзө алат. Кыргыз тили сабагында колдонулуучу методдорду, сабакта пайдалануучу дидактикалык материалдарды тандай алат.

Атайын компетенциялар: сабатка үйрөтүү сабактарынын максатын билет, окуу, жазуу предмети боюнча сабактын максатын коё алат, сабактын план түзүү менен ага керектүү каражаттарды тандай алат, окуу көндүмдөрүн туру боюнча уюштура алат, окуучунун каллиграфиясын калыптандыруу боюнча иш жүргүзөт, окуу жана жазуу сабактарында окуучунун сөздөрдү туура, катасыз, адабий тилде сүйлөөгө, сөздөрдү туура, шар, муундап окутууну, баалоо технологияларынын түрдүү методдорун пайдаланууну, текшерүүнү жана баалоону билет, Окуучунун орфографиялык сабаттуулугун өнүктүрөт, инсанга багыттап окутуунун теориялык жана практикалык маселелерин жетекчиликке алуу менен сабатка үйрөтүүнүн методикасы боюнча сабактардын иштелмелерин иштеп чыгууну жана аны өтүүнү үйрөнөт, Сабактын активдүү формаларын уюштурууга, чыгармачылык менен изденүүгө көнүгөт: кыргыз тил сабактарынын маанисин, максатын билет, кыргыз тили предмети боюнча сабактын максатын коё алат, сабактын план түзүү менен ага керектүү каражаттарды тандай алат, фонетикалык, синтаксистик, морфологиялык материалдарды окутуунун өзгөчөлүктөрүн билет, грамматикалык талдоону уюштура алат, Байланыштуу кеп, сөз өстүрүү жумуштарын калыптандыруу менен иштейт, кыргыз тили сабактарында окуучунун сөздөрдү туура, катасыз, адабий тилде сүйлөөгө, сөздөрдү туура, шар, муундап, сөздү, сүйлөмдү катасыз жазууга, жазуу жумуштарын пландаштырат, Кайталоо сабактарын өз деңгээлинде жүргүзө алат, Баалоо технологияларынын түрдүү методдорун пайдаланууну,

текшерүүнү жана баалоону билет, Окуучунун орфографиялык сабаттуулугун өнүктүрөт, Инсанга багыттап окутуунун теориялык жана практикалык маселелерин жетекчиликке алуу менен кыргыз тилинин методикасы боюнча сабактардын иштелмелерин иштеп чыгууну жана аны өтүүнү үйрөнөт, Сабактын активдүү формаларын уюштурууга, чыгармачылык менен изденүүгө көнүгөт.

Сөз өстүрүүнүн теориясы жана методикасы көркөм окуунун практикуму **менен (IV семестр, 32 саат лекция, 32 саат практикалык сабак, өз алдынча иш – 56 саат)**

Сөз өстүрүүнүн теориясы жана методикасы көркөм окуунун практикуму менен дисциплинасы боюнча сабактардын көлөмү

№	Темалардын аталышы	Баардыгы	Лекциялык	Практикалык	ӨАИ
1.	Сөз өстүрүүнүн максаты жана милдети	10	2	2	6
2.	Ойлоону өнүктүрүүчү көнүгүүлөр	10	2	2	6
3.	Сөздүк жумушун жүргүзүүнүн жолдору	14	4	4	6
4.	Сөз айкашы жана сүйлөм менен иштөө	14	4	4	6
5.	Байланыштуу кептин жалпы маселелери	14	4	4	6
6.	Байланыштуу кеп. Оозеки айтып берүү жана жазуу жумушу	10	2	2	6
7.	Байланыштуу кеп. Дилбаян жана баяндаманы жүргүзүү	14	4	4	6
8.	Кептеги каталар, аларды жоюунун жолдору	12	4	4	4
9.	Көркөм окуунун каражаттары	12	4	4	4
10.	Көркөм окууну уюштуруу	10	2	2	6
	Баардыгы	120	32	32	56

Курстун мазмуну

1. Сөз өстүрүүнүн максаты жана милдети

Тема боюнча таяныч сөздөр: кеп, текст, баарлашуу, адабий тил, окуу жана жазуу, кыргыз тили, адабий окуу, оозеки жана жазуу кеп, окуучунун кебине коюлуучу талаптар.

Баланын пикирлешүүгө болгон талабы. Кептин социалдык талабы – пикирлешүүнүн каражаты катары. Кеп ишмердүүлүгү, анын баланын өнүгүүсүндөгү орду жана ролу. Кеп ишмердүүлүктү аткарууга болгон аракеттер. Башталгыч мектепте кеп өстүрүүнүн максаты, милдети. Аларга коюлган талаптар. Эне тили сабактарында кеп өстүрүүнү жүргүзүү, аларды пландаштыруу жолдору.

Башталгыч мектепте окуучунун баарлашуу талаптарын канааттандыруу. Окуу жана жазууну пландаштыруу, алар менен иштөө. Сөз өстүрүүнүн үч багыты (сөздүк жумушу, сөз айкашы жана сүйлөм, байланыштуу кеп). Бул багытты адабий окуу жана кыргыз тили сабактарында пландаштыруу. Окуучунун кебине коюлуучу талаптар. Кептин түрү. Кептин окуучунун ойлоо жөндөмдүүлүгүн өнүктүрүүдөгү функциясы. Кеп – окуучунун ойлоосун өнүктүрүүчү каражат.

2. Ойлоону өнүктүрүүчү көнүгүүлөр

Тема боюнча таяныч сөздөр: байкоо жүргүзүү, салыштыруу, калыптандыруу, маселелерди чечүү, жаратылыштык кубулуштар, жалпылоо, проблемалык ситуациялар.

Башталгыч мектепте ойлоону өнүктүрүүчү көнүгүүлөрдү жүргүзүүнүн максаты жана милдети. Б.Блумдун таксомониясын жана Сусанын моделин пайдалануу. Аларды практикалоо. Байкоону пландаштыруу. Адабий окууда байкоо методун пайдалануу. Жыл мезгилдерине сунуш кылынган ырларды окутууда байкоону уюштуруу. Жыл мезгилдерин байкоо аркылуу бири-бирине салыштыруу. Кыргыз тили жана адабий окуу сабактарында салыштырууну пайдалануу. Кыргыз тилинде сөз түркүмдөрүн салыштыруу аркылуу орфографиялык эрежелерди окутуу. Алар менен иштөөнү калыптандыруу, аларды жалпылоо. Адабий окууда салыштыруунун жомокторду окутууда ишке ашыруу. Проблемалык ситуацияларды түзүү. Жомоктордогу каармандарды бири-бирине салыштыруу аркылуу окуучунун кебин өстүрүү. Инсанга багыттап окутуунун стратегияларын пайдалануу. Биргелешип, тыным менен окууну уюштуруу. Кластер, синквейн түзүүнү калыптандыруу проблемалары.

3. Сөздүк жумушун жүргүзүүнүн жолдору

Тема боюнча таяныч сездер: жаны сездун маанисин тушундуруу, сез байлыгын байытуу, сездун маанисин тактоо, сезду кепте активдештируу, кеп естуруунун булактары, синоним, антоним, омоним, фразеологизм, сез айкашы, суйлем.

Башталгыч мектепте сездук жумушун жургузуу жана аны ишке ашыруунун жолдору. Адабий окуу жана кыргыз тили сабактарында сездук жумушун жургузууну пландаштыруу. Сездук жумушун жургузуунун багыттары. Окуучунун сездук корун байытуу. Сездун маанисин тактоо. Сезду кепте активдештируу. Адабий тилде суйлееге уйретуу.

Адабий чыгарма – окуучунун сездук корун байытуунун булагы. Жомокту, тамсилди, ырларды окутуудагы кеп естуруу жумуштары. Керкем чыгармалардагы сүреттеелер, салыштыруулар, алар менен иш жургузуу. Синонимдер, алар менен текст менен иштеедегу орду жана ролу. Синоним, антоним, омоним, фразеологизм, сез айкашы, суйлем менен иштее, аларды бири–бирине салыштыруу аркылуу уйретуунун жолдору. Сез естуруудe сездерду активдештируу формалары. Сез айкашы менен иштее, берилген сез боюнча суйлем тузуу, тандап, чыгармачылык менен айтып беруу, мугалимдин суроолоруна жооп беруу, байкагандары боюнча айтып беруу жумуштары. Бул жумуштарды сабакта пландаштыруу.

4. Сез айкашы жана суйлем менен иштее

Тема боюнча таяныч сездер: сез айкашы, суроо тузуу, суйлем, суйлемдун турлеру, конструктивдуу жана чыгармачылык кенугуулер, улгу боюнча окуу, мугалимдин суроосуна жооп беруу, суйлем тузуу, текстти белуу, женекей жана татаал суйлемдерду тузуу.

Башталгыч мектепте сез айкашын тузууну калыптандыруу, алар менен иштеену уюштуруу. Сезду жана суйлемду ажырата билууну уйретуу жолдору. Сез менен суйлемдун байланышы. Тексттеги сез айкаштары менен иштее.

Суйлем менен иштее. Конструктивдуу жана чыгармачылык кенугуулер. Текст менен иштее. Текстти белуу. Женекей жана татаал суйлем тузууну уйретуу. Текстти окуу аркылуу суйлем тузууну пландаштыруу жумуштары.

5. Байланыштуу кептин жалпы маселелери

Тема боюнча таяныч сөздөр: суроо түзүү, суроолорго жооп берүү, оозеки жооп, жазуу жумуштары, диалог, монолог, текстке план түзүү, тексттин тиби, талкуулоо, салыштыруу, сүрөттөө.

Башталгыч мектепте байланыштуу кепти үйрөтүү. Байланыштуу кептин түрлөрү. Суроо түзүү, суроолорго жооп берүү. Тексттик түрдүү көнүгүүлөр, т.а. окуган текстине байланышкан, айтып берүү ж.б. Байкоо боюнча жазылган күндөлүктөр, окуганын оозеки айтып берүү, сунуш кылынган темага, сүрөткө карата оозеки текст түзүү, көркөм тексттерди айтып берүү, жомокторду ролдоштуруу, тексттин үлгүсү боюнча баяндама жазуу, өз алдынча диалог түзүү, дил баян жазуу, аларды пландаштыруу, кат жазуу, иш кагаздары менен иштөө.

6. Байланыштуу кеп. Оозеки айтып берүү жана жазуу жумушу

Тема боюнча таяныч сөздөр: текстти оозеки айтып берүү, текстти өз алдынча окуу, текстти мазмуну боюнча тандап айтып берүү, суроо боюнча айтып берүү, сүрөт боюнча айтып берүү, чыгармачылык менен айтуу, Баяндама жазуу.

Башталгыч мектепте дил баян жазууну пландаштыруу. Текстти угуу, текстти окуу, тексттин мазмуну боюнча аңгемелешүү. Оозеки айтуу, аларды анализдөө. Берилген суроо боюнча айтып берүү. Сүрөт боюнча айтуу, ал боюнча өз оюн баяндоо. Чыгармачылык баяндама жазуу. Окуучунун чыгармачылыгын өнүктүрүүчү чыгармалар. Чыгармачылыкты өнүктүрүүчү тексттер менен иштөө. Окуучунун чыгармачылыгын өнүктүрүүнүн жолдору. Баяндаманы жана дил баянды баалоо. Жазуу жумушуна коюлуучу баалардын критерийлери. Жазуу жумушуна калыптандыруучу баалоону ишке ашыруу жолдору. Стилистикалык каталар, аларды жоюуга коюлуучу талаптар.

7. Кептеги каталар, аларды жоюунун жолдору

Тема боюнча таяныч сөздөр: Каталар, каталардын түрлөрү, балдардын кебин өркүндөтүүнүн системасы, кептик, сөздүк, морфологиялык-стилистикалык каталар, синтаксистик-стилистикалык, кептеги каталарды оңдоо, логикалык каталар, каталарды эскертүү, орфографиялык жана пунктуациялык каталар.

Каталар менен иштеенун жолдору. Каталар менен иштеену пландаштыруу, окуучунун кебин еркундетуунун системасы. Каталарды эскертуунун жолдору. Лексика-стилистикалык каталар, алар менен иштее. Морфологиялык-стилистикалык каталар, аларды уйретуунун жолдору. Композициялык, логикалык каталардын системасы.

Каталар устунде иштее. Каталарды ондоонун системасы. Орфографиялык каталарды эскертуу, алардын баалоо системасы. Каталардын устунде иштеену уюштуруу. Жазуу жумуштарына коюлуучу программалык талаптар.

8. Көркөм окуунун каражаттары

Тема боюнча таяныч сездер: интонация, пауза, дем алуу, ун, дикция, логикалык басым, темп, ундун кучу, бийиктиги.

Адабий жана элдик оозеки чыгармаларды окутууда керкем окууну уюштуруу. Керкем окуу – бул окуу кендуму. Керкем окууга уйретууде басып етулуучу жолдор. Окуу кендумун калыптандыруу. Муундап окуу. Муундап –туура окуу. Муундап шар окуу. Туура окуу. Сезимдуу окуу. Керкем окуу. Керкем окууда окуу ылдамдыгын уюштуруу. Окуу ылдамдыгынын баланын окуу кендумун калыптандыруудагы орду жана ролу. Окуу кендумдерун пландаштыруу.

Окуу кендумдерун калыптандырууда текст менен иштее. Текстти окууда интонацияны, паузаны, дем алууну, дикция, логикалык басымды, темпти, ундун кучун, бийиктигин сактоо, алар менен иштее. Керкем окууга уйретууде колдонулуучу каражаттар, алар менен иштее. Керкем окууну баалоо. Баалоонун критерийлерин тузуу. Керкем окуудагы кайтарым байланыш.

9. Көркөм окууну уюштуруу

Тема боюнча таяныч сездер: керкем окууну уюштуруудагы методдордун системасы, керкем окуудагы керсетмелуулук, адабий чыгарманы окуу, сынчыл окуу, биргелешип окуу, бири-бирин окутуу, башкарып окутуу, керкем окууну пландаштыруу, сез естуруу жумуштары.

Керкем окууга уйретууде методдорду тандоо, алар менен иштее. Керкем окуудагы керсетмелуулук. 1-класста керкем окуунун калыптандыруу баскычын уюштуруу. Текстти тандоо, алар менен иштее. Текстти окууга карата берилуучу

көнүгүүлөрдүн системасы. Окууга жана жазууга берилген текстти окууда көркөм окуунун каражаттарын пайдалануу. 2-4-класста көркөм окуунун өнүктүрүүчү функциясын аткаруу жолдору. Окуу көндүмдөрүн калыптандырууда сынчыл окууну, башкарып, биргелешип окууну жүргүзүү. Көркөм окууну баалоо. Баалоо градациялары менен иштөө. Баалоо критерийлеринин өзгөчөлүгүн эске алуу жумуштары.

СЕМИНАРДЫК САБАКТАРДЫН ПЛАНЫ

1-семинар

Кептин түрлөрү, аны сабакта жүргүзүү

1. Башталгыч класста пайдалануучу кептин түрлөрү.

2. **Окуучунун кебин өстүрүүнүн жолдору.**

3. **Оозеки кепти пайдалануунун жолдору.**

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. –М., 1990

2. **Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2004**

3. Мусаева В.И. Кыргыздын чечендик кебин окутуу. – Б., 2013

4. Рысбаев С. Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кеңеш. – Б., 2013

5. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

6. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

Сунушталган адабияттар

Талкуулоо үчүн суроо жана тапшырмалар

1. Окуучунун кебин өстүрүүдө колдонулуучу методдор, алардын окуу процессиндеги орду жана ролу.

2. Адабий окууда окуучунун кебин өстүрүүгө берилген материалардар, алардын жалпы мүнөзү.

2-семинар

Ойлоону өнүктүрүүчү көнүгүүлөрдүн системасы

1. Адабий окууда пайдалануучу көнүгүүлөр, алардын классификациясы.

2. Кыргыз тилинде пайдалануучу көнүгүүлөр, алардын жалпы мүнөзү.

3. **Эне тили сабактарында колдонулуучу ойлоону өнүктүрүүчү методдор, алар менен сабакта иштөөнү уюштуруу**

Сунушталган адабияттар

1. **Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. –М., 1990**

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2004

3. Мусаева В.И. Кыргыздын чечендик кебин окутуу. – Б., 2013

4. **Рысбаев С. Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кеңеш. – Б., 2013**

5. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

6. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

Талкуулоо үчүн суроо жана тапшырмалар

1. Эне тили сабактарында колдонулуучу ойлоону өнүктүрүүчү методдор, алар менен сабакта иштөөнү уюштуруу**.**

2.Эне тили сабактарында ойлоону өнүктүрүүчү булактар боюнча кластер түзүү.

3-семинар

Адабий чыгармаларды окутууда сөздүк жумушун жүргүзүү

1. Сөздүк жумушун жүргүзүүнүн курамы.

2.Текстке чейинки, текстти окуп бара жатканда, тексттен кийинки үйрөтүүчү сөздөр, аларды колдонуунун технологиясы.

3. Сабактын моделин түзүү.

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. –М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2004

3. Мусаева В.И. Кыргыздын чечендик кебин окутуу. – Б., 2013

4. Рысбаев С. Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кеңеш. – Б., 2013

5. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

6. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

Талкуулоо үчүн суроо жана тапшырмалар

1. Кыргыз окумуштууларынын окуучунун сөзүн өстүрүүгө карата эмгектери.

2. Султан Турусбековдун окуу сабагында окуучунун сөзүн өстүрүү боюнча эмгектеринин жалпы мүнөзү.

4-семинар

Жомокторду окутуудагы сөздүк жумуштарын жүргүзүү

1. Жомокту окутуудагы сөздүк жумушун жүргүзүү боюнча сабактын моделин түзүү, аны талкуулоо.

2. Сөздөрдүн маанисин түшүндүрүүнүн методдору, аларды сабакта пайдалануунун мааниси.

3. Сөздүк дептер менен иштөөнү уюштуруу.

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. –М., 1990

2.Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2004

3. Мусаева В.И. Кыргыздын чечендик кебин окутуу. – Б., 2013

4. Рысбаев С. Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кеңеш. – Б., 2013

5. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

6. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

Талкуулоо үчүн суроо жана тапшырмалар

1. Адабий окуу китебиндеги (2-класс) сынчыл окууга берилген тексттерди талдоо.

2. Ушул китептеги жомокторго берилген сөз өстүрүү жумуштарын талдоо.

5-семинар

Тамсилдерди окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары

1. Окуулуктардагы тамсилдер, алардын тематикасы.

2. Окуулуктардагы тамсилдерде колдонулуучу методдор, аларды тандоонун жолдору.

3. Тамсил боюнча сабактын моделин түзүү (2-класс, адабий окуу).

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. –М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2004

3. Мусаева В.И. Кыргыздын чечендик кебин окутуу. – Б., 2013

4. Рысбаев С. Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кеңеш. – Б., 2013

5. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

6. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Башталгыч мектепте тамсил менен жомокту окутуудагы окшоштуктар, кластер түзүү.

2. Окуулуктардагы тамсилдердеги сөз өстүрүүгө берилген материалдар, баяндама жасоо.

6-семинар

Тамсилди окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары

1. Тексттеги каармандарды салыштыруу, аларды айтып берүү.

2. Каармандарды сүрөттөөдөгү сөз өстүрүү жумуштары.

3. Тамсилди окутуу боюнча сабактын моделин түзүү (3-класс).

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. –М., 1990

2. **Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2004**

3. Мусаева В.И. Кыргыздын чечендик кебин окутуу. – Б., 2013

4. Рысбаев С. Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кеңеш. – Б., 2013

5. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

6. **Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965**

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. 2-класстын адабий окуу окуулугундагы сүрөт боюнча айтып берүүгө берилген **окуу материалдары, баяндама д**аярдоо.

2. **3-класстын адабий окуулугундагы окуучунун өз алдынча иштөөсүнө берилген материалдар, кластер түзүү.**

7-семинар

Ырларды окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары

1. **Адабий окуу окуулугундагы ырлардын берилиши (2-класс).**

2. **Ырлардын мазмунунун түзүлүшү. Пейзаждык жана лирикалык ырлар.**

3. **2-класста ырды окутуу боюнча сабактын моделин түзүү.**

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. –М., 1990

2. **Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2004**

3. Мусаева В.И. Кыргыздын чечендик кебин окутуу. – Б., 2013

4. Рысбаев С. Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кеңеш. – Б., 2013

5. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

6. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Адабий окуу окуулугундагы ырлардын сунушталышы, алардын мазмундук түз үлүшү, презентация даярдоо.

2. Ырларды окутууда колдонуучу методдор, баяндама даярдоо.

8-семинар

Ырларды окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары

1. Адабий окуу окуулуктарындагы сөз өстүрүүгө берилген материалдардын курамы.

2. Ырларды окуу аркылуу сөз өстүрүү жумушун калыптандыруу.

3. 3-класста ырларды окутуу боюнча сабактын моделин түзүү.

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. –М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2004

3. Мусаева В.И. Кыргыздын чечендик кебин окутуу. – Б., 2013

4. Рысбаев С. Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кеңеш. – Б., 2013

5. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

6. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. 2-класстын адабий окуу окуулугундагы ырлардын тематикасы боюнча презентация даярдоо.

2. Жыл мезгилине карата сунуш кылыныган ырлар, баяндама жасоо.

9-семинар

Сүйлөм түзүүгө үйрөтүүдөгү сөз өстүрүү жумуштары

1. 1-2-класста окуучуну сүйлөм түзүүгө үйрөтүүнүн жолдору.

2. 3-4-класста сүйлөм түзүүгө үйрөтүүнүн жолдору.

3. 1-класста сүйлөм түзүүгө үйрөтүү боюнча сабактын моделин түзүү.

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. –М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2004

3. Мусаева В.И. Кыргыздын чечендик кебин окутуу. – Б., 2013

4. Рысбаев С. Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кеңеш. – Б., 2013

5. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

6. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. 1-класстын окуулуктарында сүйлөмдү үйрөтүүгө берилген материалдардын мазмуну.

2. Кыргыз башталгыч класстарында сүйлөмдү үйрөтүүнүн методикасын изилдеген окумуштуулар.

10-семинар

Байланыштуу кепти окутуудагы сөз өстүрүү

1. Кыргыз тили окуу китебиндеги сөз өстүрүүгө берилген окуу материалдары.

2. Сүйлөө маданиятын өнүктүрүүргө берилген тапшырмалар менен иштөөнү уюштуруу.

3. Сөз өстүрүү боюнча сабактын моделин түзүү.

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. –М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2004

3. Мусаева В.И. Кыргыздын чечендик кебин окутуу. – Б., 2013

4. Рысбаев С. Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кеңеш. – Б., 2013

5. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

6. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1.Сөз өстүрүүнүн булактары, презентация даярдоо.

2.2-класстын окуулугундагы жомокторду үйрөнүүгө берилген материалдар боюнча баяндама даярдоо.

11-семинар

Жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн жолдору

1. Башталгыч мектептеги жазуу жумуштары, алардын мүнөзү.

2. Жазуу жумуштарын пландаштыруу.

3. **Баяндаманы, дилбаянды үйрөтүүнүн өзгөчөлүктөрү.**

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. –М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2004

3. Мусаева В.И. Кыргыздын чечендик кебин окутуу. – Б., 2013

4. Рысбаев С. Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кеңеш. – Б., 2013

5. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

6. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Жазуу жумуштарын жүргүзүүдөгү стилдик каталар, алар менен иштөөдөгү проблемалар.

2. **Окуучунун жазуу кебиндеги каталар, алар менен иштөөнүн жолдору.**

12-семинар

Көркөм окуу – окуу көндүмүн калыптандыруу

1. Башталгыч мектепте окуу көндүмүн калыптандыруунун жолдору.

2.1-2-класста көркөм окууга үйрөтүүнүн **курамы.**

3.Сабактын моделин түзүү.

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. –М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2004

3. Мусаева В.И. Кыргыздын чечендик кебин окутуу. – Б., 2013

4. Рысбаев С. Кыргыз тили, адабияты мугалимине жуз кенеш. – Б., 2013

5. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

6. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

Талкуулоо **үчүн суроо**лор **жана тапшырмалар**

1. Көркөм окуунун каражаттары боюнча кластер түзүү, презентация жасоо.

13**-семинар**

Этишти окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары

1. 1-2-класста этишти окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары.

2. 3-4-класстагы сөз өстүрүү жумуштары.

3. **Этишти окутуудагы көрсөтмөлүүлүк.**

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. –М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2004

3. Мусаева В.И. Кыргыздын чечендик кебин окутуу. – Б., 2013

4. Рысбаев С. Кыргыз тили, адабияты мугалимине жуз кенеш. – Б., 2013

5. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

6. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Кыймылды билдирген с**өздөрдү пайдалануу** аркылуу с**өз өстүрүү жумуштары**н**ын** курамы, презентация жасоо**.**

2. Кыймылды билдирген сөздөрдү **жазууда орфографиялык эрежелерди үйрөтүү, баяндама даярдоо**.

14-семинар

Сөз түркүмдөрүн салыш**тырып** окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары

1. Заттын атын, сынын, санын, кыймылын билдирген сөздөрдү пайдалануудагы сөз өстүрүү жумуштары.

2. Сөз түркүмдөрүн **салыштырып үйрөтүүдөгү сөз өстүрүүнүн ыкмалары.**

3. **Окуучунун оозеки кебине коюлуучу талаптар**.

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. –М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2004

3. Мусаева В.И. Кыргыздын чечендик кебин окутуу. – Б., 2013

4. Рысбаев С. Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кеңеш. – Б., 2013

5. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Баштапгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

6. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Баштапгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. 2-класстын кыргыз тили окуулугундагы окуучунун өз алдынча иштөөсүнө берилген материалдар, баяндама жасоо.

2. **Ушул эле окуулуктагы көчүрүп жазууга берилген** тексттердин мазмундук түзүлүшү, **кластер түзүү.**

15-семинар

Орфографиялык эрежелерди үйрөтүүдөгү сөздүк жумушу

1. Орфографиялык эрежелерди сабакта пайдалануу аркылуу жүргүзүлүүчү сөздүк жумуштары.

2. Энчилүү зат атоочтордун жазылышын үйрөтүүдөгү сөздүк жумушу.

3. Сабактын моделин түзүү.

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. –М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2004

3. Мусаева В.И. Кыргыздын чечендик кебин окутуу. – Б., 2013

4. Рысбаев С. Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кеңеш. – Б., 2013

5. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

6. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Окуучулардын орфографиялык каталарын классификациялоо боюнча таблица түзүү.

2. **Окуучулардын кетирген каталарын жоюу боюнча кластер түзүү.**

16-семинар

Башталгыч класста сөз өстүрүү жумушун пландаштыруу, өркүндөтүү

1. Кыргыз тили, адабий окуу сабактарында кайтарым байланышты уюштуруу.

2. Кыргыз тили, адабий окуу сабактарында баалоонун формаларын пайдалануудагы жумуштар, алар менен иштөөнү уюштуруу.

3. Сабактын моделин түзүү.

Сунушталган адабияттар

1. Амонашвили Ш.А. Балдарга гумандык-инсандык мамиле. –М., 1990

2. Бекбоев И. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери. – Б., 2004

3. Мусаева В.И. Кыргыздын чечендик кебин окутуу. – Б., 2013

4. Рысбаев С. Кыргыз тили, адабияты мугалимине жуз кенеш. – Б., 2013

5. Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

6. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

Талкуулоо учун суроолор жана тапшырмалар

1. Адабий окуу, кыргыз тили сабактарындагы создук жумуштарынын схемасын тузуу.

2. Каратай Сартбаев – соз туркумдорун изилдеген окумуштуу, баяндама даярдоо.

Болумдун аягында студенттер ээ болуучу компетенттуулуктор

Жалпы компетенциялар: сөз өстүрүүдөгү мугалимдин иш-кагаздарын билет жана жүргүзө алат. Сөз өстүрүүдөгү окуу жана жазуу сабактарын пландаштырып, календардык план, сабактын планын түзө алат. Адабий окуу, кыргыз тили сабагында пайдалануучу сүрөттөрдү, дидактикалык карточкаларды, таркатылып берилүүчү көрсөтмө куралдарды тандай жана колдоно алат.

Атайын компетенциялар: соз остуруунун максатын билет, адабий окуу, кыргыз тили предмети боюнча сабактын максатын коё алат, сабактын план тузуу менен ага керектуу каражаттарды тандай алат, окуу кондумдорунүн туру боюнча уюштура алат, окуучунун сөзун остуруунун булактарын билет, окуучунун каллиграфиясын калыптандыруу боюнча иш жургузот, окуу жана жазуу сабактарында окуучунун создорду туура, катасыз, адабий тилде суйлоого, создорду туура, шар, муундап окутууну, баалоо технологияларынын турдуу методдорун пайдаланууну, текшерууну жана баалоону билет, окуучунун орфографиялык сабаттуулугун онуктурот, инсанга багыттап окутуунун теориялык жана практикалык маселелерин жетекчиликке алуу менен сабатка уйретуунун методикасы боюнча сабактардын иштелмелерин иштеп чыгууну жана аны отууну уйронот, Сабактын активдуу формаларын уюштурууга, чыгармачылык менен изденууго конугот.

Адабий окууга үйрөтүүнүн теориясы жана **методикасы**

Адабий окуунун теориясы жана методикасы дисциплинасы боюнча сабактардын көлөмү **(VIсеместр, 16саат лекция, 16 саат практикалык сабак, өз алдынча иш – 28 саат)**

№	Темалардын аталышы	Баардыгы	Лекциялык	Практикалык	ӨАИ
1.	Адабий окууга үйрөтүүнүн мааниси, максаты. Окутууну пландаштыруу	8	2	2	4
2.	Адабий окууга үйрөтүүдө окуучунун окуу көндүмдөрүн калыптандыруу, аны өркүндөтүү жолдору. Окуу көндүмдөрүнүн түрлөрү	8	2	2	4
3.	Адабий чыгармаларды окутуу. Б.Блумдун ой жүгүртүү деңгээлдеринин таксоманиясы. Сынчыл окуу	8	2	2	4
4.	Элдик оозеки чыгармаларды окутуу	8	2	2	4
5.	Ырларды окутуу	10	4	4	2
6	Адабий чыгармаларды окутууда үй тапшырмаларын пландаштыруу	8	2	2	4
7.	Адабий окууда окуучунун сөзүн өнүктүрүү. Аларды сабакта пайдалануу.	8	2	2	4
8	Адабий окууга үйрөтүүдө жазуу жумуштарын жүргүзүү	6	2	2	2
	Баардыгы	60	16	16	28

Курстун мазмуну

1. Адабий окууга үйрөтүүнүн мааниси, максаты. Окутууну пландаштыруу.

Тема боюнча таяныч сөздөр: ”Адабий окуу” окуулугу, адабий окууга үйрөтүүнүн методикасы, адабий чыгарма, адабий билим берүү, окуучунун чыгармачылыгын өнүктүрүү, инсанга багыттап окутуу.

Адабий окуудагы адабий чыгармалардын окулушу. Көркөм адабияттын баланын инсандык өнүгүүсүнө тийгизген таасири. Адабият таануудагы жалпы жана жекече касиеттерди окуп-үйрөнүү проблемалары. Адабий чыгармадагы тарыхый, турмуштук окуяларды чагылдырган чыгармаларды үйрөтүү жолдору. Адабий окуунун билим берүүчүлүк, тарбия, өнүктүрүүчүлүк функциясы. Адабий окууга үйрөтүүдө адабий билим берүүнүн актуалдуу маселелери. Адабий билим берүүдө окуучунун чыгармачылык ишмердүүлүгүн калыптандыруу маселелери. Адабий окууда окуучунун чыгармачылыгын, биргелешкен чыгармачылыгын өнүктүрүүдө окуу китебинин орду, ролу жана функциясы. “Адабий окуу” китебинин, предметинин инсанга багыттап окутууну жетекчиликке алуудагы концепциясы.

Адабий окууга үйрөтүүдө инсанга багыттап окутууну ишке ашыруунун жолдору. Инсанга багыттап окутуунун ишмердүүлүктөрү: туура, туура эмес ырастоо, мээге чабуул, категориялар боюнча ырастоо, жарыялоо, талкуу-пирамида, проблемаларды чечүү, ранжирлөө (катары менен коюу), ролдук оюн, ырааттуулукту сактоо, чыгарма боюнча дебаттар, чыгарманын долбоорун түзүү, оюндарды уюштуруу (тексттин мазмунуна жараша). Мындай ишмердүүлүктү уюштуруунун жолдору. Мугалимдин чыгармачылык ишмердүүлүгү.

Адабий окууга үйрөтүүнү пландаштыруу. Адабий окууну пландаштырууда окуу планы, окуу программасынын, окуу китебинин ролу, аларды анализдөө. Адабий окууга берилген сааттар, алардын көлөмү, мазмуну. Адабий окууга окуу программасы боюнча берилген бөлүмдөр, алардын балдардын жаш курактык өзгөчөлүктөрүнө шайкеш келиши. Адабий окууга үйрөтүүдө календардык план түзүү. Календардык план менен иштөө. Календардык планда сааттарды пландаштыруу. Адабий окууда сабакты пландаштыруу. Сабакты пландаштырууда анын түрү боюнча уюштуруунун өзгөчөлүгү.

Адабий окуунун дидактикалык негиздери. Адабий окууга үйрөтүүдө дидактикалык принциптерди колдонуунун өзгөчөлүктөрү. Адабий окууга үйрөтүүдөгү принциптер: жанрдык, тематикалык, маданият таануу, көркөм-эстетикалык, адабийлүүлүк, кеп

естуруу, кенже мектеп жашындагы балдардын керкем чыгарманы кабыл алуусун кезэмелге алуу, практикалык багыт алуу, чыгармачылык менен окуу, ырааттуулук жана перспективдуу. Адабий окууга уйретууде колдонулуучу окутуунун салттуу, активдуу методдору. Методдорду пайдалануунун жолдору. Адабий окууга уйретуудегу керсетмелуулук, аны пайдалануу.

2. Адабий окууда окуучунун окуу кендумдерун калыптандыруу, аны еркундетуу жолдору. Окуу кендумдерунун турлеру.

Тема боюнча таяныч сездер: окуу кендумдеру, туура, шар, сезимдуу, керкем, купуя, жарыя окуу, китеп окуунун ылдамдыгы, кайтарым байланыш, баалоонун турлеру.

Адабий окууга үйрөтүүнүн милдеттери. Окуу көндүмдөрүнүн түрлөрү: туура, шар, сезимдүү, көркөм окуу. Окуу көндүмдөрүн калыптандыруунун этаптары. 1. Аналитикалык. 2. Синтетикалык. Туура окууда сөздүн грамматикалык формаларын, тыбыш, тамганын составын, сөз жана сүйлөмдүн байланышы. Шар окууда сөздөрдүн бир мезгилде, бир минутада окулушу мүнөздөлөт. Шар окууга машыгуу. Адабий окууда туура, шар, сезимдүү, көркөм окууну уюштуруу. Купуя жана жарыя окуу, аларды сабакта пайдалануу. Окуунун ылдамдыгы окутуу процессинде туура жана сезимдүү окуу менен биргеликте ишке ашырылат. Шар окуунун системалуулугу. Бул окуунун китепке болгон кызыгуусу, Китеп окууга болгон каалоосун жана муктаждыгын камсыз кылуу. Щар окуунун жарыя, купуя окуу менен байланышы, сезимдүү окуунун чыгарманын структурасын жана мазмунун түшүндүрүүгө шарт түзөт. Сезимдүү окуу аркылуу көркөм окуу ишке ашат. Көркөм окуу чыгарманын анализдөө процессинде жүргүзүлөт.

Адабий окууга уйретууде колдонулуучу окуунун турлеру: текстти окуучунун ез алдынча окуп чыгуусу, мугалимдин текстти алгачкы жолу окуп беруусу жана текстти окуучуларды ез алдынча окуусу жургузулет. Керкем окууда интонация, басым, темп, пауза, кептин ритми, унду кетеруу, же басынкы процесстери калыптанат. Керкем окууну уюштурууда сынчыл, белгилеп, башкарып окутуунун пайдалануу, алар менен иштеену практикалоо. Адабий окууда керкем окуу сабактарын уюштуруу жана баалоо. Окуу кендумдерун калыптандырууда методдорду тандоо, алар менен иштее. Адабий окууга уйретууде окуу кендумдерун калыптандыруу, баалоодо инсанга багыттап окутуунун методдорун пайдалануу жана аны ишке ашыруу.

Текстти өз алдынча, тексттин моделин түзүү аркылуу окуп чыгуусу, купуя, жарыя, көркөм окуу. 2-4-класстарда окуу ылдамдыгын пландаштыруу. Чейректик жана жылдык китеп окуу көндүмдөрүн пландаштыруу. Окуу ылдамдыгын баалоону уюштуруу. Баалоонун критерийлерин иштеп чыгуу. Окуу көндүмдөрүн уюштурууда текшерүүчү, калыптандыруучу, жыйынтыктоочу баалоону пайдалануу аркылуу жыйынтыктоо, баалоо. Баалоонун түрлөрүн ишке ашыруу. Окуу көндүмдөрүн баалоо, алар менен иштөөнү уюштуруу.

Адабий окууга үйрөтүүдө кайтарым байланышты ишке ашыруу. Инсанга багыттап окутуунун бул процессин адабий окууда жүргүзүүнүн мааниси жана маңызы, максаты. Адабий окууда кайтарым байланыштын окуучу жана мугалим, өтүлгөн теманы суроо, жаңы теманы бышыктоочу суроолор, тесттик тапшырмалар, жазуу жумуштарын баалоо, текстти окуу, аны айтып берүү, окуучу менен мугалимдин ортосундагы кызматташтык, билимдерин бышыктоо, алган билимди практикада колдоно билүү, баалоонун критерийлери менен иштөө ж.б.технологияларын пайдалануу.

3. Адабий чыгармаларды окутуу. Б.Блумдун ой жүгүртүү деңгээлдеринин таксоманиясы. Сынчыл окуу.

ТЕма боюнча таяныч сөздөр: адабий чыгарма, чыгарманы кабыл алуу, каармандын кейипкери, сөз өстүрүү жумуштары, сынчыл, башкарып, биргелешип, дилгир окуу, тексттин модели, Б. Блумдун таксоманиясы.

Адабий чыгармаларды башталгыч класстарда окутуунун мааниси. Адабий чыгармалардын маанисин кабыл алуунун психологиялык, педагогикалык өзгөчөлүктөрү. Чыгарманын маанисин талдоону уюштуруу. Текстке карата аңгемелешүү, аны даярдоо жолдору. Адабий чыгармалардын мазмунун талдоонун негизги этаптары. Чыгарманын мазмунун талдоонун алгачкы этабы. колдонулуучу методдор. Каармандын кейипкерин талдоону уюштуруу, Аларды оозеки жана жазуу жүзүндө сыпаттоо, сүрөттөө. Адабий чыгармаларды окууга үйрөтүүдө сөз өстүрүү жумуштарын жүргүзүү. Адабий окууга үйрөтүүдө сынчыл, башкарып, биргелешип, дилгир окууну, инсерт, т-схемасын пайдалануу. Адабий окуу китебиндеги сынчыл окууга карата берилген тексттер менен иштөө. Тексттин модели менен иштөө. Тексттин моделин түзүүгө окуучуларга багыт берүү, аларды практикалоо. Окуучунун чыгармачылыгын өнүктүрүүдө сынчыл окуунун орду жана ролу. Адабий окууга үйрөтүүдө баалоону уюштуруу. Текшерүүчү, калыптандыруучу, жыйынтыктоочу баалоону ишке ашыруу.

Адабий чыгармаларды окууга үйретүүдө Б.Блумдун таксоманиясы аркылуу иш жүргүзүү. Блум таксоманиясы – бул татаалдык деңгээлдери боюнча уюштурулган ой жүгүртүүнүн классификациясы. Б.Блумдун таксоманиясынын алты деңгээли: билимди эстеп калуу (эстеп калуу, айтып берүү, аныктоо, баяндоо, каармандарды атоо, каарманды сүреттеп жазуу, каармандын өзгөчөлүктөрүн белгилөө, пландоо, топтоо, мисал келтирүү, жатка айтып берүү), түшүнүү (жалпылоо, каармандарды классификациялоо, чыгарманын мазмунун кайра айтып берүү, аны түшүндүрүү, негизги идеяны берүү, каармандарды баалоо), колдонуу (пайдалануу, демонстрациялоо, чечүү, иллюстрациялоо, колдонуу), талдоо (каарманды салыштыруу, жалпы белгилерин белгилөө, аны талкуулоо, таанып билүү, каарманды сындоо, талдоо), баалоо (негиздөө, тандоо, жыйынтык чыгаруу, гипотезаны түзүү, категорияны аныктоо, корутунду чыгаруу, чечүү,баалоо), чыгармачылык (пландоо, чыгармага чыгарма жаратуу, эссе жазуу). Бул деңгээлдер менен иштөөнү чыгарманы талдоодо колдонуу, чыгарманын мазмунуна карата ишке ашыруу. Адабий окууда сынчыл окууну уюштуруу, алар менен иштөө методикасы. Сынчыл окуунун курамы.

Сынчыл окуунун этаптары	Окуучуларга суроо	Этаптын максаты (кадамдардын)	Эскертүүлөр (өзүнүн кошумчалары)
1.Божомолдоо			
2.Текст менен өз алдынча иштөө			
3.Текстти алдын-ала окуу			
4.Текстти экинчи жолу окуу			
5.Текстти үчүнчү жолу окуу			
6.Текстти экинчи жолу окуунун натыйжасында келип чыккан ойлор			

4. Ырларды окутуу. Көп түрдүү интеллект теориясы.

Тема боюнча таяныч сөздөр: ырлар, ырдын саптары, текстти салыштыруу, сүрөттөө, лирикалык жана эпикалык ырлар, дидактикалык принциптер, көрсөтмөлүүлүк, көп түрдүү интеллект, интеллект, интеллекттин түрлөрү, окутуу жана таанып-билүү үчүн көп түрдүү интеллект теориясы.

Интеллект (латын тилинен алынган, түшүнүү, таанып-билүү) – проблемаларды таанып-билүүгө, түшүнүүгө жана чечүүгө жалпы жөндөмдүүлүк. Салттуу түрдүү интеллект инсандын проблемаларды чечүүгө, логиканы пайдаланууга жана сынчыл ой жүгүртүүгө жөндөмдүүлүгү түрүндө өлчөнөт. Көп түрдүү интеллект теориясы 1983-жылы Горвард университетинин билим берүү профессору Доктор Говард Гарнер тарабынан иштелип чыккан. Доктор Гарнер балдарда жана улуу курактарда адамзат дараметинин кайсы кеңири диапозону үчүн жооп берүүчү интеллекттин сегиз түрүн сунуштайт. Биздин баардыгыбызда интеллектин ушул баардык түрлөрү болот, бирок алардын айрымдары биздин күчтүү жагыбызды түзөт, биздин андай касиетибиз болгондо башкаларга караганда өзүбүздү кыйла жайлуу сезебиз. Интеллектин түрлөрү. Окутуунун стилдери. Лингивистикалык шыгы бар окуучулар. Физика-кинестикалык шыгы бар окуучулар. Интерперсионалдык шыгы бар окуучулар. Логикалык-математикалык шыгы бар окуучулар. Музыкалык шыгы бар окуучулар. Натуралисттик шыгы бар окуучулар. Интеллекти адабий окууга үйрөтүүдө пайдалануу, алар менен иштөө жолдору. Адабий окууда лингивистикалык шыгы бар окуучулар менен иштөө.

Адабий окууга үйрөтүүдө ырларды окутуунун өзгөчөлүгү. Ырларды окутууда аңгеме жүргүзүүнүн жолдору. Текстти окуу, аны пландаштыруу. Тексттин мазмунун түшүндүрүүгө болгон пландоо. Текстти саптар боюнча түшүнүүгө багыт берүү. Тексттин мазмунун салыштыруу, сүрөттөө аркылуу түшүнүүгө багыттоо. Эпикалык жана лирикалык ырларды окутуунун айырмачылыктары. Адабий окуудагы ырлардын окуучулардын жаш өзгөчөлүктөрүнө карата берилиши. Ырлардын мазмунунда тематикалык, адабийлүүлүк принциптердин сакталышы. Жыл мезгилдеринин мазмунун чагылдырууга берилген ырлардын мааниси, максаты, аларды талдоонун жолдору.

Ырларды окутууда колдонулуучу методдор. Окутуунун салттуу жана активдүү методдорун (ИБО) пайдаланууну пландаштыруу. Ырларды купуя, жарыя, сынчыл, дилгир, инсерт, биргелешип издөө методдору менен окууга багыттоо.

Ырларды окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары, көрсөтмөлүүлүктүн түрлөрү, окуучунун чыгармачылыгын өнүктүрүү. Окуу китебине сунуш кылынган ырлардын жалпы мүнөздөмөсү.

5. Элдик оозеки чыгармаларды окутууда окуучулардын билимин жалпылоо жана бышыктоо. Кайтарым байланыш.

Тема боюнча таяныч сөздөр: элдик оозеки чыгармалар, жомок, тамсил, эпос, калптар, макал-лакап, табышмак, окуучунун текстке чейинки, текстти окуп бара жаткандагы, текстти окугандан кийинки ишмердүүлүгү.

Кайтарым байланыш – бул максатка жеткире турган конкреттүү аракеттер, кырдаалдар, талаш суроолор жөнүндө комментарийлерди берүү жана алуу процесси.

Калыптандыруучу баалоо – мугалим менен окуучунун ортосундагы тынымсыз кайтарым байланыш агымы жана окуу процессин жакшыртуу максаттарында мугалим менен окуучулардын ишмердигине ондоо-түзөөлөрдү киргизүү.

Кайтарым байланыш мугалимге үйрөнүү процесси кандай жүрүп жаткандыгы тууралуу түшүнүк берет, окуучулардын жетишкендиктери жана кейгейлөрү жөнүндө маалымдайт. Кайтарым байланыштын эки түрү бар: оозеки жана жазуу түрүндөгү кайтарым байланыш. Кайтарым байланыштын кайсы түрү колдонулбасын, мугалим төмөнкүлөргө басым кылышы керек. Окуучулар ийгиликтүү аткарган нерселерге жана андан ары окуучулар өз жумуштарын жакшыртуу үчүн конкреттүү сунуштарга. 1. Жазуу жүзүндөгү кайтарым байланыш окуучуга мугалим аркылуу комментарийлерди жазуу түрүндө берүү. Жазуу түрүндөгү окуучулардын үй ишин, өз алдынча ишти, портфолиону текшерүүдө колдонулат. 2. Оозеки кайтарым байланыш окуучуга анын ишмердигин байкоо жүргүзүүнүн, ар кандай жумуштарды аткаруусунун жыйынтыгында оозеки формада комментарий берүү дегенди билдирет. Мугалимдин комментарийи толук (кенири), же кыска болушу мүмкүн. Калыптандыруучу баалоонун максатына жетүү үчүн, б.а. окуучуга натыйжалуу кайтарым байланышты берүү үчүн окуучу кенири комментарий алышы керек.

Кайтарым байланышты натыйжалуу жүргүзүүгө мүмкүнчүлүк бере турган ыкмалар: Каталарды оңдоонун ордуна жазуу түрүндөгү, же оозеки сунуштарды колдонуу. **Пайдалуу сунуштарды жазуунун үч түрүн колдонуу.** 1. Эске салуу. Мындай пайдалуу сунуш жазуунун түрү көбүнчө ийгиликтүү окуучуларга ылайыктуу. 2. Этаптуу жардам берүү. Мындай сунуштун түрү көбүнчө нускама боюнча иштегенди жакшы көргөн окуучуларга ылайыктуу. Мындай сунуш бир нече каражат аркылуу ишке ашат: а) суроолор аркылуу, б) сүреттөө, в) толук эмес сүйлөмдөр. 3.**Ү**лгүнү берүү. Бул каражат

кебүнче орто окуган окуучуларга жардам берет. Мугалим окуучунун жумушунда ката бар жерге белги коюп, ал эми жумуштун аягында деталдуу маалымат бере алат. Бул үчүн жерден сунуш жазылган жерге чейин атайын белги коюп коёт. **Ишти максаттуу алып баруу.** Көп учурда кездешкен каталарга көңүл буруу, эгерде окуучулардын көпчүлүгү кандайдыр бир тапшырманы туура эмес аткарса, анда теманын кейгейлүү жерлерин изилдөөнү улантуу (окуучунун изилденип жаткан материалды жакшыраак түшүнүүлөрү үчүн кошумча убакыт бөлүү, колдонулуп жаткан окутуу методдоруна, уюштуруу формаларына оңдоо-түзөтүүлөрдү киргизүү). **Бири-бирин баалоо техникасын колдонуу, жумуштун көлөмүн бөлүштүрүү.** Окуучулар үлгүлөргө таянып, жумуштарды өздөрү же бири-биринин жумуштарын текшерип чыгышат, комментарий беришет, андан кийин аткарган жумуштарын мугалимге тапшырышат. **Окуучу менен жекече маек куруу.** Окуучулар жазуу иши менен алектенип жаткан учурда кээ бир окуучуларды өзүнчө чакырып, же жанына басып барып, алардын иши боюнча маек куруу. **Кээде талдаганды билүү.** Кээ бир учурларда жумушту текшерүүгө жана баа коюуга убакыт чектелүү болгондугун окуучуларга эскертип, тапшырманын бир гана бөлүгүн карап чыгуу. Бул ыкмаларды адабий окуу сабагында колдонуунун жолдору.

Элдик оозеки чыгармаларды окутуу, андагы колдонулуучу методдор. Адабий окууга үйрөтүүдө чыгармаларды жанры боюнча окутуунун айырмачылыктары. жомоктун темасы, анын мазмунун тааныштыруунун жолдору. Жомокту окутууда аңгемелешүүнүн орду жана ролу. Жомокту окуу, анын мазмунун түшүндүрүүнүн ыкмалары. каармандардын кейипкерин талдоону, салыштырууну үйрөтүү. Чыгарманын мазмунун талдоону уюштуруу. Окуучунун текстке чейинки, текстти окуп бара жаткандагы, текстти окугандан кийинки чыгармачылыгын пландаштыруу.

Тамсилдерди окутууда жомоктун өзгөчөлүгүн салыштыруу. Тамсилдеги каармандар менен жомоктогу каармандардын окшоштугу. каймана маанидеги чыгармаларды салыштыруунун жолдору. Элдик оозеки чыгармаларды окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары. Элдик оозеки чыгармаларда сынчыл, көркөм, ролдоштуруп, дилгир окууну, инсерт, биргелешип издөөнү уюштуруу. Окуу көндүмдөрүн калыптандыруу. баалоо, баалоонун критерийлерин пландаштыруу жана аны менен иш жүргүзүү. Жомок жана тамсилди окутуудагы көрсөтмөлүүлүк, жазуу жумуштарын пландаштыруу, алар менен иштөө проблемалары. Окуу китебине сунуш кылынган элдик оозеки чыгармалардын жалпы мүнөздөмөсү жана алардын классификациясы.

Элдик оозеки чыгармаларды окутуудагы кайтарым байланыш. Жомок жана тамсилдердин мазмунун талдоодо окуучу менен мугалимдин иш-аракети, өтүлгөн теманы

суроо, жаңы темага байланышкан суроолорду түзүү, текстти окуу, аны айтып берүү, тексттин мазмуну боюнча тесттик тапшырмалар, чыгарманын мазмуну боюнча эссе жазуу, тексттин моделин түзүү.

6. Адабий окууга үйрөтүүдө окутуунун заманбап технологияларын пайдалануунун жолдору

Тема боюнча таяныч сөздөр: окутуудагы инновациялык технологиялар, адабий окууда инсанга багыттап окутуу, окуучунун колдонмо дептери.

Окутуудагы педагогикалык технологиялар боюнча окумуштуулардын эмгектеринин классификациясы. Аларды баштапгыч класста пайдалануунун өзгөчөлүктөрү. Окутуунун жаңы технологияларынын кабыл алуу менен аны практикада колдоно билүү, өздөштүрүү.

Адабий окууга үйрөтүүнүн методикасынын окутуу технологиясы жана анын жетишкендиктери, инновациялык жолдору. Инновациялык окутуунун педагогикалык, психологиялык негиздери. Адабий окууда инсанга багыттап окутуунун технологияларын пайдалануу. Инсанга багыттап окутуунун мээге чабуул, жарыя, жеке, жупта, группа менен иштөө, талкуу-пирамида, проблемаларды чечүү, ролдук оюн, дебат, долбоорлор, инсерт, биргелешип издөө, пирамидалык окуя, сынчыл окуу, башкарып окуу, т-схемасы, синквейн, кластер стратегиялары. Адабий окууга үйрөтүүнүн окуу-методикалык комплекси. Окуучунун колдонмо дептери.

Адабий окууга үйрөтүүдө инсанга багытталган иштердин түрлөрү. Ырастоо менен макул болуу, же макул болбоо. Туура, туура эмес ырастоо. Мээге чабуул коюу. Категориялар боюнча классификациялоо, бөлүү. Маалыматтарды берүү. Жарыш окуу. Бири-бирине туура келген фактыларды, сунуштарды, предметтерди ж.б. тандап алуу. Дискуссия-пирамида. Проблемаларды чечүү. Ранжирлөө. Ролдук оюн. Ырааттуулукту сактоо. Анкеталоо. Дебаттар. Долбоор. Оюндар.

7. Адабий окууга үйрөтүү методикасынын жыйынтыгын текшерүү жана баалоо

Тема боюнча таяныч сөздөр: билим, билгичтик, көндүм, лингвистика, дидактика, психология, баалоо, баалоонун түрлөрү, баалоонун критерийлери, кайтарым байланыш.

Адабий окууга үйрөтүүдө баалоонун мааниси. Адабий окуу сабактарында окуучулардын билиминин, билгичтиктеринин жана көндүмдөрүнүн эффективдүү, деңгээлдерин камсыз кылуунун методикалык, лингивистикалык, дидактикалык жана психологиялык негиздери жана талаптары түшүндүрүлөт. Предметтик билим берүүнүн калыптанышы жана текшерүү методдорунун принциптерине таянуу менен жыйынтык чыгарылууга тийиш. Текшерүү максаттары, формасы, орду так болуп, баалоо критерийлери иш жүзүнө ашырылат. Адабий окуу предмети боюнча текшерүү формалары: класстык, жекече, экзамен, тестирлөө, өз алдынча иштөө, жазуу, оозеки ж.б.түрүндө болушу мүмкүн.

Адабий окуу предметинин жыйынтыгын текшерүүнүн формасы. Окуучулардын билимин текшерүүнүн методдору. Текшерүүчү, калыптандыруучу, жыйынтыктоочу баалоону жүргүзүү, аларды баалоо процессинде ишке ашыруунун жолдору. Калыптандыруучу баалоону натыйжалуу жүргүзүүнүн негизги 5 стратегиясы: 1. Окутуунун максаттарын айкындап чыгуу, аларды окуучулар менен бирдикте түшүнүү жана окуп-үйрөнүү критерийлерин аныктоо. 2. Класстагы натыйжалуу талкууларды башкаруу, сабактагы окуучулардын жетишүүсү тууралуу маалымат алуу үчүн пайдалануучу суроолор, тапшырмалар жана ишмердиктин ар кыл түрлөрү. 3. Кайтарым байланыш окуп-үйрөнүүдөгү өсүшкө көмөкчү болот. 4. Окуучулардын окуп-үйрөнүүсү (жетишүүсү) үчүн өздөрүнүн жоопкерчилигин күчөтүү. 5. Окуучулардын бири-бирине билим бериши, бул стратегияларды пайдалануу, алар менен иштөө жолдору.

Баалоонун окуу процессиндеги мааниси. **БААЛОО** – бул окуучулардын окуу жана таанып-билүү ишмердигине байкоо жүргүзүү, Ошондой эле билим берүүнүн сапатын жакшыртуу максатында окуучу жөнүндө маалыматтарды баяндоо, жыйноо, каттоо жана чечмелөө процесси. **БАА БЕРҮҮ** – бул баалоо процесси, иш-аракети, же ишмердиги, кайтарым байланыштын сапаттык маалыматы. **БАА КОЮУ** – бул окуучулардын окуудагы жетишкендиктеринин цифра, же тамга же башка мүнөздөгү шарттуу-формалдуу сандык туюнтулушу, символу (белгиси). Баалоонун критерийлери жана градациясы. Критерий – бул негизделип баалоо жүргүзө турган белги, аныктама, же бир нерсенин классификациясы. Критерий – бул баалоонун ченеми. Критерийдин курамы.

Критерийлер	Градациялар Белги 5	Белги 4	Белги 3	Белги 2/1

Критерийдин градациясы – бул күтүлүүчү натыйжанын жетишкендиктеринин ар кандай деңгээлдерин сүреттөө.

Окуучулардын жетишкендиктерин баалоо максаттары. Окуучулардын жетишкендиктерин баалоонун максаты – алынган билим натыйжаларынын алдын-ала пландаштырылган натыйжаларга дал келерин аныктоо. **Окуучулардын жетишкендиктерин баалоо принциптери.** 1. Мааниллуулук. 2. Шайкештик. 3. Адилеттүүлүгү. 4. Интеграциялангандыгы. 5. Ачык-айкындык. 6. Жеткиликтүүлүк. 7. Ырааттуулук. 8. Ыкластуулук. Адабий окууда калыптандыруучу, текшерүүчү, жыйынтыктоочу баалоону жүргүзүү, анын ролу жана орду. Калыптандыруучу баалоонун методдору: кол менен белги берүү, бир мүнөттүк эссе, шыбырап айтуу, окуучу менен жекече баарлашуу, 3 мүнөттүк тыным, байкоо жүргүзүү, өзүн-өзү баалоо, Окуучунун портфолиосу, тест, күндөлүк жазуу, сурамжылоо, топто иштөө, тапшырманы жыйынтыктоо, оозеки сурамжылоо, оозеки баалоо, талдоо ж.б.

Адабий окууга үйрөтүүдө окуучунун оозеки жана жазуу кебин баалоо. Адабий окууда окуучунун жазуу жумуштарын баалоо. Окуучунун стилдик каталары, алар менен иштөө жолдору. Кенже мектеп жашындагы окуучуларды адабий тилде туура, так, эркин сүйлөөгө үйрөтүү проблемалары

8. Адабий чыгармаларды окутууга үйрөтүүдө үй тапшырмаларын уюштуруу

Тема боюнча таяныч сөздөр: үй тапшырма, үй тапшырманы уюштуруунун формалары, үй тапшырмасына коюлуучу талаптар, үй тапшырмасын текшерүү жана баалоо.

Элдик оозеки жана адабий чыгармалар боюнча үй тапшырмаларын уюштуруунун формалары. Үй тапшырмаларынын балдардын жаш өзгөчөлүктөрүнө карата тандалышы. Үй тапшырмасынын түрлөрү жана көлөмү. Үй тапшырмасына коюлуучу талаптар. Жаттоо жана окуп келүү үчүн материалдарды уюштуруу. Сабактан тышкаркы мезгилде берилүүчү үй тапшырмалар, аларды пландаштыруу. Үй тапшырмасын текшерүү жана баалоо формалары. Адабий окууда окуучу өз алдынча окуу үчүн берилген тексттер, Алар менен иштөөнү уюштуруу жолдору. Адабий окууда үй тапшырмаларын уюштуруу. Алар менен иш жүргүзүү.

Үй тапшырмасынын максаты

1.Кийинки сабакка даярдануу.	
2.Мугалим эмне жасаш керектигине карата коомдун кутуусун актоо.	
3.Окуучу мектепте үйренген көндүмүн практикага киргизүү (мисалы, чыгарманы талдоо) (бекемдөөгө иштөө).	
4.Окутуунун кыйла жекелештирген программасын камсыз кылуу.	
5.Баа коюуну камсыз кылуу.	
6.Ата-энелерди окутуу жана билим алуу процессине тартуу.	
7.Класстагы окуучулардын көңүл буруусун мотивациялоо.	
8.Класста камтыганга мүмкүн болгон материалга караганда көбүрөөк материалды камтуу .сабактын планын аяктоо.	
9.Эсеп жүргүзүү боюнча мектептин талабын канааттандыруу (журнал).	
10.Класста начар иштегендиги үчүн окуучуларды жазалоо.	
11.Окуучунун күчтүү, алсыз жактары жөнүндө мугалимдин пикирин билүү.	
12.Класста башталган ишти аяктоо.	
13.Жакында алган билимди чыгармачылык менен пайдалануу (кошумча иштөө).	
14.Мугалимдин оор эмгеги жөнүндө күбөлүк берүү ж.б.	

Үй тапшырмасынын түрлөрү

1.Текстти алдын-ала окуу.		
2.Окулган материалды түшүнгөнүн текшерүүгө суроолор менен иштөө.		
3.Узакка окуу (жомоктор, аңгемелер).		
4.Алаксуу үчүн жеңил окуу (журналдар).		
5.Резюме жазуу.		
6.Мектеп газетасына дил баян, аңгеме, макала жазуу.		
7.Сүйлөшүүлөрдү жазуу.		
8.Класста жасалганга окшош темаларда практикалык көнүгүүлөрдү аткаруу, мисалы, текстти окуу, айтып берүү.		
9.Дил баян үчүн план түзүү.		
10.Күндөлүк жазуу.		
11.Маектешүү жүргүзүү.		
12.Телепрограммаларды көрүү.		
13.Ондоолорду аткаруу.		
14.Тема боюнча маалыматтарды издөө, табуу.		
15.Сүрөттөрдү табуу.		
16.Жатка айтуу (ырды).		
17.Сөздүн маанисин издөө үчүн сөздүктү пайдалануу.		
18.Текстти көркөм окуу.		
19.Тексттин моделин түзүү.		

20.Кроссворд түзүү.		
21.Текстке карата синквейн, кластер түзүү.		
22.Текстке карата чыгарма жаратуу.		

СЕМИНАРДЫК САБАКТАРДЫН ПЛАНЫ

1-семинар

Адабий окууга үйрөтүүнү уюштуруу

1. Адабий окуу боюнча түзүлгөн мамлекеттик стандарттын мазмунун талдоо.
2. Адабий окуунун календардык -тематикалык планы (2-класс).
3. Адабий окуу боюнча сааттардын бөлүштүрүлүшү.

Сунушталган адабияттар

1.Турусбеков С., Бердибаев Э.,Рысбекова Б. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2.Сартбаев К., Акунова А.Р., **Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013**

3. Сакиева С.С. Башталгыч мектепте адабий окууга үйрөтүүнүн педагогикалык негиздери. – Б., 2010

4. **Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 2-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо. – Б.,2013**

5. **Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 3-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо. – Б.,2013**

6. **Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 4-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо. – Б.,2013**

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. 2-класс үчүн түз**үлгөн окуулуктагы бөлүмдөрдүн мазмунун анализдөө.**

2. Окуулуктагы чыгармалардын балдардын курактык жаш өзгөчөлүктөрүн эске алынышы, алардын мазмунун талдоо, кластер түзүү.

2-семинар

Адабий окууга үйрөтүүнү уюштуруу

1. Адабий окуу сабагын өткөрүүнү уюштуруунун формалары.

2. **Адабий окуу сабагында колдонулуучу методдор, аларды тандоонун жолдору.**

3. Сабакты пландаштыруу, моделин түзүү.

Сунушталган адабияттар

1.Турусбеков С., Бердибаев Э.,Рысбекова Б. Баштапгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2.Сартбаев К., Акунова А.Р., Мураталиева А. Баштапгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

3. Сакиева С.С. Баштапгыч мектепте адабий окууга үйрөтүүнүн педагогикалык негиздери. – Б., 2010

4. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 2-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо. – Б.,2013

5. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 3-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо. – Б.,2013

6. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 4-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо. – Б.,2013

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1.Кыргыз баштапгыч класстарында адабий окууну үйрөтүүнүн методикасын изилдеген окумуштуулар.

2.Биринчи кыргыз алиппесин түзгөн автор-методисттин маалыматын даярдоо.

3-семинар

Адабий окууга үйрөтүүдө окуу көндүмдөрүн калыптандыруунун жолдору. сынчыл окуу

1.Баланын окуу көндүмдөрүнө үйрөтүүнүн педагогикалык-психологиялык шарттарын талдоо.

2. Окуу көндүмүнүн түрлөрү, аны сабакта пайдалануу.

3.Сынчыл окууну пайдалануу менен сабактын моделин түзүү.

Сунушталган адабияттар

1.Турусбеков С., Бердибаев Э.,Рысбекова Б. Баштапгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2.Сартбаев К., Акунова А.Р., Мураталиева А. Баштапгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

3. Сакиева С.С. Башталгыч мектепте адабий окууга үйрөтүүнүн педагогикалык негиздери. – Б., 2010

4. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 2-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо. – Б.,2013

5. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 3-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо. – Б.,2013

6. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 4-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо. – Б.,2013

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. **Султан Турусбековдун окуу** көндүмдөрүн үйрөтүү боюнча эмгектеринин мазм**унун талдоо,**

2. Окуу ылдамдыгын жөнүктүрүүнүн мааниси жана максаты.

4-семинар

Адабий окууга үйрөтүүдө сабактын максаттарын окуучунун окуп-үйрөнүүсүнө карата коюу (адабий чыгармалардын негизинде)

1. **Адабий окууда сабактын максатын аныктоонун критерийлери.**

2. **Сабактын максатын окуучунун позициясына коюуну пландаштыруу.**

3. **Окуучунун позициясын эске алуу менен сабактын моделин түзүү.**

Сунушталган адабияттар

1.Турусбеков С., Бердибаев Э.,Рысбекова Б. Баштаггыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2.Сартбаев К., Акунова А.Р., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

3. Сакиева С.С. Башталгыч мектепте адабий окууга үйрөтүүнүн педагогикалык негиздери. – Б., 2010

4. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 2-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо. – Б.,2013

5. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 3-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо. – Б.,2013

6. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 4-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо. – Б.,2013

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1.Адабий окуу боюнча түзүлгөн методикалык колдонмолордогу сабактын үлгүлөрүнүн мазмунун талдоо, ага карата чакан баяндама даярдоо (2-класс).

5-семинар

Элдик оозеки чыгармаларды окуп-үйрөнүүдө сабакты пландоо

1. Элдик оозеки чыгармалардын айырмачылыктарын салыштыруу.

2. Жомок менен тамсилди окутуудагы окшоштуктар.

3. **Каармандарды салыштыруунун жолдору.**

4. **Жомок боюнча сабактын моделин түзүү.**

Сунушталган адабияттар

1.Турусбеков С., Бердибаев Э.,Рысбекова Б. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2.Сартбаев К., Акунова А.Р., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

3. Сакиева С.С. Башталгыч мектепте адабий окууга уйретуунун педагогикалык негиздери. – Б., 2010

4. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 2-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер учун методикалык колдонмо. – Б.,2013

5. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 3-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер учун методикалык колдонмо. – Б.,2013

6. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 4-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер учун методикалык колдонмо. – Б.,2013

Талкуулоо учун суроолор жана тапшырмалар

1. 3-класстын окуу китебиндеги жомоктордун, тамсилдердин мазмунун талдоо, алар боюнча презентация жасоо.

6-семинар

Адабий окууга үйрөтүүдө үйгө тапшырма берүүнү уюштуруу

1. **Үйгө тапшырма берүүнүн дидактикалык талаптары.**

2. **Өз алдынча окуп, айтып берүүгө берилген окуу материалдары.**

3. **Жаттоого берилген окуу материалдары.**

4. **Үй тапшырмасын уюштуруу боюнча сабактын моделин түзүү.**

Сунушталган адабияттар

1.Турусбеков С., Бердибаев Э.,Рысбекова Б. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2.Сартбаев К., Акунова А.Р., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

3. Сакиева С.С. Баштапгыч мектепте адабий окууга үйрөтүүнүн педагогикалык негиздери. – Б., 2010

4. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 2-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо. – Б.,2013

5. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 3-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо. – Б.,2013

6. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 4-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо. – Б.,2013

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. 3-класстын окуу китебиндеги үйгө берилген тапшырмаларды талдоо.

2. **Үйгө берилген тапшырмаларды баалоонун критерийлерин түзүү жана сунуштоо.**

7-семинар

Ырларды окутуу

1. Ырларды окутуунун бөтөнчөлүктөрүн аныктоо.

2. Ырлардын маанисин түшүндүрүү, текст менен иштөөнүн бөтөнчөлүгү.

3. Ырла**рды окутуу боюнча сабактын моделин түзүү.**

Сунушталган адабияттар

1.Турусбеков С., Бердибаев Э.,Рысбекова Б. Баштапгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2.Сартбаев К., Акунова А.Р., Мураталиева А. Баштапгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

3. Сакиева С.С. Баштапгыч мектепте адабий окууга үйрөтүүнүн педагогикалык негиздери. – Б., 2010

4. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 2-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо. – Б.,2013

5. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 3-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо. – Б.,2013

6. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 4-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо. – Б.,2013

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. **4-класстын окуу китебиндеги сунушталган ырлардын тематикасына талдоо жүргүзүү.**

2.Ушул окуулуктагы ырларды талдоого берилген тапшырмалар боюнча баяндама даярдоо.

8-семинар

Адабий окууга үйрөтүүдө окуучулардын билимин баалоонун түрлөрү

1. Адабий окуу сабагында окуучунун билимин баалоонун критерийлери.

2. **Текстти талдоо**го карата баалоонун критерийлери.

3. Калыптандыруучу баалоонун текст менен иштөөдөгү орду жана ролу.

4. **Жыйынтыктоочу баалоону окуунун ылдамдыгын жүргүзүүдө колдонуунун жолдору.**

Сунушталган адабияттар

1.Турусбеков С., Бердибаев Э.,Рысбекова Б. Баштапгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2.Сартбаев К., Акунова А.Р., Мураталиева А. Баштапгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

3. Сакиева С.С. Баштапгыч мектепте адабий окууга үйрөтүүнүн педагогикалык негиздери. – Б., 2010

4. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 2-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо. – Б.,2013

5. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 3-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер учун методикалык колдонмо. – Б.,2013

6. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 4-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер учун методикалык колдонмо. – Б.,2013

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. **Адабий окууда окуучунун билимин баалоо боюнча кластер түзүү.**

2. **Окуучунун оозеки жана жазуу кебин баалоого карата презентация даярдоо.**

Курстун аягында студенттер ээ болуучу компетенттуулуктер

Жалпы компетенциялар: адабий окуунун окуу материалына ылайык сабактын планын тузот жана уюштура алат. Сабакта корсотмо куралдарды тандай жана колдоно алат.

Атайын компетенциялар: башталгыч класста адабий окуу предметинин маанисин, максатын билет, адабий окуу предмети боюнча сабактын максатын коё алат, сабактын план тузуу менен ага керектуу каражаттарды тандай алат, окуу кендумдерун туру боюнча уюштура алат, тексттин моделин тузуу аркылуу окуучунун создун остурууну уйронот, Адабий окуунун предмет аралык байланышын котерууну, окуучунун китеп окурмандыгын онуктурууну кеземелдейт, Окуучунун китеп окуу ылдамдыгын кеземелдоону, текшерууну жана баалоону билет, Инсанга багыттап окутуунун теориялык жана практикалык маселелерин жетекчиликке алуу менен адабий окууга уйротуунун методикасы боюнча сабактардын иштелмелерин иштеп чыгууну жана аны отууну уйронушот, Сабактын активдуу формаларын уюштурууга, чыгармачылык менен изденууго конугот.

Балдар риторикасы (YII семестр, 16 саат лекция, 16 саат практикалык саат, өз алдынча иш – 28 саат)

Балдар риторикасы дисциплинасы боюнча сабактардын көлөмү

№	Темалардын аталышы	Баардыгы	Лекциялык	Практикалык	ӨАИ
1.	Баарлашуу	8	2	2	4
2.	Кептин жанры	8	2	2	4
3	Башталгыч мектептин окуучуларынын кеп ишмердүүлүгүн өнүктүрүү	8	2	2	4
4	Кеп ишмердүүлүк. Кеп ишмердүүлүктүн түрлөрү	8	2	2	4
5.	Текст менен иштөөнү	6	2	2	2

	уюштуруу				
6.	Башталгыч мектептин окуучуларынын кеп маданиятынын жалпы маселелери	6	2	2	2
7	Байланыштуу кептин жалпы маселелери	8	2	2	4
8	Кептеги каталар, аларды түзөтүүнүн жолдору	8	2	2	4
	Жалпы	60	16	16	28

Курстун мазмуну

1.Баарлашуу

Түйүндүү сөздөр: риторика, баарлашуу, кептин этикасы, баарлашуунун түрлөрү

Риторика эмнени үйрөтөт. Кептик ситуация: сүйлөшүү этикасы. Кептеги инсандын ролу. Баарлашуунун түрдүү максаты. Баарлашуудагы кептин ролу жана орду. Баарлашууну көзөмөлдөө. Баарлашуунун түрлөрү. Оозеки жана жазуу жүзүндөгү баарлашуу. Баарлашуунун ыкмалары. Жест, мимика, темп, оозеки кептин үнүнүн бийиктиги, тактыгы. Кептин тону. Официалдуу жайлардагы баарлашуу (класста, мектепте, үй-бүлөдө ж.б.). Барлашуунун маалымат алуудагы функциясы.

Кептик этикет. Сылык сүйлөө. Кечирим суроо, коштошуу, ыраазычылык билгизүү. Сылык сүйлөөнүн тону. Тааныш жана тааныш эмес адамдарга кайрылуу этикасы. Өтүнүп сурануунун ыкмасы. Макул болбоонун сылык ыкмасы. Макулдук берүүнүн ыкмасы. Кубаттоо жана мактоо (комплимент). Чакыруу, куттуктоо (оозеки жана жазуу түрүндө). Көңүл жубатуу жана ортоктош болуу. Кеп ишмердүүлүгү. Сүйлөө-угуу,

окуу-жазуу, сүйлөө-жазуу, угуу-окуу. Кеп ишмердүүлүгүнүн негизги түрлөрү жана алардын байланышы.

2. Кептин жанры

Түйүндүү сөздөр: Текст, тема, тексттин тематикасы, тексттин фрагменти, кептин этикети, факты, аннотация, хроника

Текст. Тексттин түзүлүшү. Тема жана тексттин аталышы. Теманын түрдүү аталышы. Түйүндүү сөздөр. Теманын бөлүктөрүн бөлүүдөгү кызыл сызыктар. Тексттин тематикалык түзүлүшү. Тексттин негизги мазмуну. Тексттин башталышы жана аягы. Тексттеги байланыштуу сөздөр.

Тексттин мазмунунун негизги идеясы. Текстти кайрадан айтып берүүнүн өзгөчөлүгү. Кыска айтуу (оозеки). Кыска айтуу (жазуу). Тексттен фрагментин тандап айтып берүү. Таяныч конспект.

Тексттин тиби. Тексттин мазмунун бөлүктөргө бөлүп айтып берүү. Талкуулоо, аларды далилдөө, мисалдар келтирүү. Кептин маалыматтык жанры. Кулактандыруу. Жарыя. Аннотация.Хроника.

Кептик жанрындагы этикеттер. Саламдашуу. Ыраазычылык билдирүү. Кечирим суроо. Өтүнүч. Кабыл албоо. Билгизбей кечирим суроо. Чакыруу. Комплимент. Куттуктоо. Каршы болуу. Тыюу салуу. Баалоо-мактоо. Фактылар (илимий, конкретүү, турмуштан алынган, жалпыланган). Талкуудагы киришүү жана аяктоо бөлүгү.

3. Башталгыч мектепте кеп ишмердүүлүктү өнүктүрүү

Түйүндүү сөздөр: педагогика, психология, лингивистика, кеп ишмердүүлүктүн багыттары

Кеп ишмердүүлүктү өнүктүрүүнүн психо-лингиводидактикалык негиздери. Кеп ишмердүүлүктүн каражаты жана ыкмалары. Кеп ишмердүүлүктүн багыттары.сүйлөө, угуу, жазуу, окуу. Багыттарды окуу процессинде пайдаланууну пландаштыруу. Окуу китептериндеги кеп ишмердүүлүктү өнүктүрүүгө берилген материалдар. Алардын жалпы мүнөздөмөсү. Кыргыз тили окуулугундагы материалдардын кеп ишмердүүлүктү өнүктүрүүгө берилген материалдардын мүнөзү. Синтаксистик, фонетикалык, морфологиялык материалдарды пайдалануунун ыкмалары. Адабий окууда кеп

ишмердүүлүктү өнүктүрүүнүн жолдору. Көркөм чыгармаларды окутууда пайдалануунун орду жана ролу.

4. Кеп ишмердүүлүк. Кеп ишмердүүлүктүн түрлөрү

Түйүндүү сөздөр: угуу, сүйлөө, жазуу, кеп ишмердүүлук, таяныч конспектини түзүү

Кепти угуу жана сүйлөө. Сүйлөө-угуу: окуу-жазуу. Сүйлөө-жазуу:угуу-жазуу. Кеп ишмердүүлүктүн негизги түрлөрү жана алардын байланышы. Угуу. Угуунун ыкмалары. Түшүнүксүз сөздөрдү жазуу. План түзүү. Түйүндүү сөздөрдү жазуу. Тексттин таяныч конспектисин түзүү (сүрөттү пайдалануу, таблица, схема түзүү). Окуу процессиндеги кеп ишмердүүлүктүн функциясы. Сабакта кеп ишмердүүлүктү пландаштыруу. Окуучунун кебине коюлуучу талаптар. Өз оюн туура, ирети менен айтууга калыптандыруу жумуштары. Кеп ишмердүүлүктүн функциялары.

5.Текст менен иштөөнү уюштуруу

Түйүндүү сөздөр: текст, тексттин формасы, интерактивдүү методдор, Б.Блумдун таксоманиясы.

Башталгыч мектепте текст менен иштөө формалары, ыкмалары. Аларды уюштурууда колдонулуучу салттуу методдор. Текст менен иштөөдө интерактивдүү методдорду тандоонун жолдору. Сынчыл окуу, аны сабакта пайдалануу. Инсерт, башкарып окуу, биргелешип окуу, дилгир окууну пайдалануу. Б.Блумдун таксоманиясы, көп түрдүү интеллект теориясы менен иштөө аркылуу текстти талдоону уюштуруу. Интерактивдүү методдорду пайлалананууну пландаштыруу. Окуу ылдамдыгын текшерүүнүн формалары. Адабий окуу, кыргыз тили окуулуктарындагы тексттердин көлөмү, алар менен иштөөнүн ыкмалары.

6. Башталгыч мектептин окуучуларынын кеп маданиятынын жалпы маселелери

Түйүндүү сөздөр: оозеки жана жазуу кеп, кеп маданияты, окуу көндүмү, кайтарым байланыш

Башталгыч мектепте окуучунун кеп маданиятын калыптандырууда окуу китептеринин орду жана ролу. Оозеки кеп маданиятты калыптандыруу. Адабий окуу сабагында жүргүзүлүүчү жумуштар. Окуу китебинде оозеки кеп маданиятка берилген материалдар. Алардын классификациясы. Адабий чыгармаларды окутуудагы кеп маданияты. Аны жүргүзүүнүн жолдору. Жомок жана тамсилдерди окутуудагы иш-аракеттер. Окуучунун өз алдынча иштөөсүнө берилген материалдардын мүнөзү. Окуу көндүмдөрүн калыптандырууга берилген материалдар, алар менен иштөөнү уюштуруу. Текст менен иштөөнү уюштуруу. Текстти талдоого карата суроо-тапшырмаларды түзүү. Кеп маданиятын калыптандырууда кайтарым байланышты уюштуруу, аларды жүргүзүүнүн формасы. Адабий окуу, кыргыз тили сабактарында кайтарым байланышты калыптандыруунун формалары. Алар менен иш жүргүзүүнүн жолдору.

7. Байланыштуу кептин жалпы маселелери

Түйүндүү сөздөр: байланыштуу кеп, оозеки жана жазуу кеп, дил баян, мазмундама.

Байланыштуу кептин курамы. Оозеки жана жазуу кеп. Текстти тандап айтып берүү. Айтып берүүнүн жолдору. План түзүп айтып берүү. Сүрөт боюнча айтып берүү. Дилбаян, анын курамы. Башталгыч мектепте дилбаянды пландаштыруу. Чыгармачылык мазмундама. Алар менен иштөө. Оозеки жана жазуу жүзүндөгү мазмундама. Мазмундама, аны пландаштыруу. Башталгыч мектепте жазуу жумуштарын баалоонун артыкчылыгы. Байланыштуу кептин окуучунун сөзүн өстүрүүдөгү орду жана ролу.

8. Кептеги каталар, аларды түзөтүүнүн жолдору

Түйүндүү сөздөр: кептеги каталар, каталардын классификациялоо, лексикалык, стилистикалык каталар, каталарды эскертүү

Окуучунун оозеки жана жазуу кебиндеги кездешүүчү каталар. Каталарды кетирүү себептери. Окуучунун кебин пландаштыруунун системасы. Лексика-стилистикалык каталар, алардын мүнөзү. Сөздү кайра-кайра кайталоо аркылуу кетирилген каталардын системасы. Диалектикалык сөздөрдү пайдалануу аркылуу кетирилген каталар. Морфологиялык-стилистикалык каталар, алардын системасы. Синтаксистик-стилистикалык каталар, алардын мүнөзү. Каталарды жоюунун үстүндө иштөө. Каталарды эскертүү.

СЕМИНАРДЫК САБАКТАРДЫН ПЛАНЫ

1-семинар

Башталгыч класста кептин этикасын үйрөтүү

1. Кептин этикасы, анын курамы.

2. Кептин этикасын сабакта пайдалануу.

3. Сабактын моделин түзүү.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Сартбаев К., Акунова А.Р., Мураталиева А.Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

3. Рысбаев С.Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кеңеш. – Б.,2013

4. Мусаева В. Кыргыздын чечендик кебин окутуу.– Б., 2013

5. Чыманов Ж. Байланыштуу кепти окутуунун негиздери.– Б., 1997

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Башталгыч класстын мугалиминин кептик этикасы.

2. Башталгыч класстын мугалиминин кептик этикасына коюлуучу талаптар, кластер түзүү.

2-семинар

Байланыштуу кепти пландаштыруу

1. Байланыштуу кепти сабакта пайдалануунун ыкмалары.

2. Окуу китебиндеги (кыргыз тили) байланыштуу кептин берилиши.

3. Сабактын моделин түзүү.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Сартбаев К., Акунова А.Р., Мураталиева А.Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

3. Рысбаев С.Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кенеш. – Б.,2013

4. Мусаева В. Кыргыздын чечендик кебин окутуу.– Б., 2013

5. Чыманов Ж. Байланыштуу кепти окутуунун негиздери.– Б., 1997

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Кыргыз тили окуулуктарындагы байланыштуу кепке берилген материалдардын берилиш мүнөзү. Презентация даярдоо.

2. Окуучунун байланыштуу кебине коюлуучу талаптар, аларды ишке ашыруунун жолдору. Баяндама даярдоо.

3-семинар

Адабий окуу китептериндеги тексттер, курамы жана түзүлүшү

1. Адабий окуу окуулуктарындагы тексттер, алардын классификациясы.

2. Окуулуктагы бөлүмдөр, алардын тематикалык түзүлүшү.

3. Ыр жана кара сөз түрүндөгү тексттердин берилиши.

4. Элдик оозеки чыгармалардын сунушталышы.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Сартбаев К., Акунова А.Р., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

3. Рысбаев С.Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кенеш. – Б.,2013

4. Мусаева В. Кыргыздын чечендик кебин окутуу.– Б., 2013

5. Чыманов Ж. Байланыштуу кепти окутуунун негиздери.– Б., 1997

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. 2-4-класстын окуулуктарындагы тематикалык принциптин мазмунун жана түзүлүшү.

2. Окуулуктардагы адабийлүүлүк принцибинин сакталышы, баяндама даярдоо.

4-семинар

Кыргыз тили окуу китебиндеги тексттер, алар менен иштөөнү уюштуруу жолдору

1. 1-2-класстын окуулугундагы тексттердин түзүлүшүн талдоо.

2. 3-4-класстын окуулуктарындагы тексттин түзүлүшүн талдоо.

3. Окуулуктардагы тексттер менен иштөөнүн методикасы.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Сартбаев К., Акунова А.Р., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

3. Рысбаев С.Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кеңеш. – Б.,2013

4. Мусаева В. Кыргыздын чечендик кебин окутуу.– Б., 2013

5. Чыманов Ж. Байланыштуу кепти окутуунун негиздери.– Б., 1997

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1.Сөз түркүмдөрүн үйрөтүүгө берилген тексттер боюнча баяндама даярдоо.

2.Көчүрүп жазуучу тексттердин берилиши боюнча талдоо жүргүзүү.

5-семинар

Башталгыч мектепте окуу ишмердүүлүктү уюштуруу

1. Адабий окуу сабагындагы окуу ишмердүүлүктү уюштуруунун формалары.

2. Кыргыз тили сабагында окуу ишмердүүлүктү уюштуруунун формалары.

3.Сабактын моделин түзүү (адабий окуу, кыргыз тили сабактарында).

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Сартбаев К., Акунова А.Р., Мураталиева А.Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

3. Рысбаев С.Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кеңеш. – Б.,2013

4. Мусаева В. Кыргыздын чечендик кебин окутуу.– Б., 2013

5. Чыманов Ж. Байланыштуу кепти окутуунун негиздери.– Б., 1997

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Адабий окуу китебиндеги окуу ишмердүүлүктү өнүктүрүүгө берилген материалдар боюнча презентация даярдоо.

2. Адабий окуу жана кыргыз тили окуулуктарындагы окуу ишмердүүлүк боюнча Венндин диаграммасын түзүү.

6-семинар

Адабий окууга үйрөтүүдө окуучунун кеп маданиятын пландоо

1. Адабий окууга үйрөтүүдө окуучунун кеп маданиятын пландоонун формалары.

2. Текст менен иштөөдө кеп маданиятын калыптандыруунун формалары.

3. Сабактын моделин түзүү.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Сартбаев К., Акунова А.Р., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

3. Рысбаев С.Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кеңеш. – Б.,2013

4. Мусаева В. Кыргыздын чечендик кебин окутуу.– Б., 2013

5. Чыманов Ж. Байланыштуу кепти окутуунун негиздери.– Б., 1997

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Жомок жана тамсилди окутуудагы кеп маданиятын пландоо боюнча Венндин диаграммасын түзүү.

2. Окуу процессинде кеп маданиятын калыптандыруудагы көйгөйлөр, аларды чечүүнүн жолдору, баяндама даярдоо.

7-семинар

Адабий окууга үйрөтүүдөгү сөз өстүрүү жумуштары

1. Адабий окууга үйрөтүүдө сөздүк жумушун жүргүзүүнүн формалары.

2. Сөздүк жумушун жүргүзүүнү сабакта пайдалануунун ыкмалары.

3. Сабактын моделин түзүү.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Сартбаев К., Акунова А.Р., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

3. Рысбаев С.Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кеңеш. – Б.,2013

4. Мусаева В. Кыргыздын чечендик кебин окутуу.– Б., 2013

5. Чыманов Ж. Байланыштуу кепти окутуунун негиздери.– Б., 1997

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Кыргыз башталгыч класстарында сөз өстүрүү жумуштарын жүргүзүүнү изилдеген окумуштуулар деген темада презентация жасоо.

8-семинар

Кыргыз тилин окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары

1. Кыргыз тилин окутууда сөз өстүрүү жумуштарын жүргүзүүнүн формалары.

2. Сөз түркүмдөрүн окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары.

3. Сөз өстүрүүнүн оозеки жана жазуу формалары.

4. Сабактын моделин түзүү.

Сунушталган адабияттар

1. Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2. Сартбаев К., Акунова А.Р., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

3. Рысбаев С.Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кеңеш. – Б.,2013

4. Мусаева В. Кыргыздын чечендик кебин окутуу.– Б., 2013

5. Чыманов Ж. Байланыштуу кепти окутуунун негиздери.– Б., 1997

Талкуулоо үчүн суроолор жана тапшырмалар

1. Кыргыз башталгыч класстарында кыргыз тилин окутууда сөз өстүрүү жумуштарын изилдеген окумуштуулар деген тема боюнча кластер түзүү.

2. Сөз өстүрүүдө колдонуучу окутуунун активдүү жана салттуу формалары (талкуу).

Курстун аягында студенттер ээ болуучу компетенттүүлүктөр

Жалпы компетенциялар: адабий окуунун, кыргыз тилинин окуу материалына ылайык сабактын планын түзөт жана уюштура алат. Сабакта көрсөтмө куралдарды тандай жана колдоно алат.

Атайын компетенциялар: башталгыч класстагы адабий окуу, кыргыз тили сабактары предметтери боюнча окуучунун сөзүн өстүрүүнү уюштуруу иштеринин планын түзөт, анын максатын коет, ага керектүү каражаттарды тандайт, текст менен иштөөнүн түрдүү ыкмаларын уюштурат, тексттин моделин түзүү аркылуу окуучунун сөзүн өстүрүүнү үйрөнөт, Адабий окуунун, кыргыз тилинин предмет аралык байланышын көтөрүүнү, окуучунун китеп окурмандыгын өнүктүрүүнү көзөмөлдөйт, Окуучунун кеп маданиятын көзөмөлдөөнү, текшерүүнү жана баалоону билет, Инсанга багыттап окутуунун теориялык жана практикалык маселелерин жетекчиликке алуу менен

адабий окууга үйрөтүүнүн, кыргыз тилин окутуунун методикасы боюнча сабактардын иштелмелерин иштеп чыгууну жана аны өтүүнү үйрөнүшөт, Сабактын активдүү формаларын уюштурууга, чыгармачылык менен изденүүгө көнүгөт.

Окутуунун формасы жана методу

Аудиториялык жумуштар:

Традициялык, инновациялык формалар жана методдор

- лекция
- семинардык сабактар
- ***инсанга багыттап окутуунун формалары жана методдору***
- илгерилетилген лекция
- маалымат технологияларын пайдалануу менен интерактивдүү лекциялар
- доклад окуу, реферат жазуу
- студенттердин илимий-изилдөө иштерин уюштуруу
- интернеттен алынган материалдардын негизинде сабактарды уюштуруу.
- ***Сабакты активдүү жана интерактивдүү формада өткөрүү:***
- дискуссия
- сабактын интерактивдүү формада өткөрүлүшү аудиториялык сааттын 30% ын түзүш керек

Аудиториядан сырткаркы жумуштардын формасы жана методу:

Традициялык жана инновациялык:

- Адабияттарды конспектилөө
- Мезгилдүү басма сөздөгү жана монографияларды талдоо
- Доклад жана рефератка, курстук ишке даярдоо
- ***Илимий-изилдөөчү ишмердүүлүктү калыптандыруунун формасы***
- Эссе жазуу жана башка чыгармачылык иштер
- Илимий-изилдөөчүлүк ишмердүүлүк
- Портфолио түзүү
- Интернеттеги базалык материалдарды издөө жана аларды системалаштыруу

Студенттердин өз алдынча иштеринин формасы милдеттүү жана кошумча тапшырма катарында болушу мүмкүн: жумушчу дептерге конспектилөө, эссе жазуу, монографиялар менен иштөө, реферат жазуу, сабактын планын түзүү, текшерүү жана курстук иштерди аткаруу. Тапшырмалардын мазмуну эне тилин окутуунун методикасы боюнча түзүлгөн методикалык колдонмодо сунуш кылынган (2005).

Студенттердин өз алдынча иштеринин көлөмү жана окуу жүктөмү

№	Дисциплинанын бөлүмүнүн аталышы	өз алдынча иштердин формасы (ак. саат / экзамен)								Жалпы окуу жүктөмү (ак. саат. / экз.)
		Конспект түзүү	Календардык-план түзүү	Адабий булактар менен иштөө	Эссе жазуу	Сабактын планын түзүү	Портфолио түзүү	Текшерүү жумуштары	Курстук иш	
1.	Кыргыз тилин окутуунун методикасы	+	+	+		+	+	+	+	**150 Экз.**
2	Адабий окууга үйрөтүүнүн теориясы жана методикасы	+	+	+	+	+	+	+	+	**64 Экз.**
3	Балдар риторикасы		+	+	+	+	+	+		**60 Экз.**
4	Туура жазуунун практикуму		+	+	+	+	+	+		**120 Экз.**
5	Сөз өстүрүүнүн теориясы жана методикасы көркөм окуунун практикуму менен	+	+	+	+	+	+	+		**120 экз.**
6.	Адабий билим берүүнүн теориялык негиздери	+	+	+	+	+	+	+		**60 экз.**

Студенттердин өз алдынча иштеринин план-графиги ***(3-курс, Vсеместр)***

Сабатка үйрөтүүнүн методикасы

№ к/ №	Өз алдынча иштердин формасы	Курстун дисциплинасынын бөлүмү	ӨАИнин түрү		Мөөнөтү (семестрдин жумасы)	Текшерүү-нүн формасы
			Милдеттүү	кошумча.		
1.	Адабий булактарды конспектилөө	Эне тилин окутуунун тарыхы Сабатка үйрөтүүнүн педагогикалык-психологиялык негиздери Сабатка үйрөтүүдө колдонулуучу оюндар	+ + +	+		Баллдык-рейтингдик
2.	Сабактын планын түзүү	Л тамгасы Т тамгасы Л тамгасын жазуу Т тамгасын жазуу Я тамгасы Я тамгасын жазуу	+ + + +			Баллдык-рейтингдик
3.	Эссе	Сабатка үйрөтүүдө колдонулуучу окутуунун активдүү методдору Сабатка үйрөтүүдөгү интерактивдүү методдор		+		Баллдык-рейтингдик
4.	Доклад	Сабатка үйрөтүүнүн тарыхы *Кыргыз башталгыч мектептеринде анализ-*		+		Баллдык-рейтингдик

		смнтез методунун колдонулушу *Алиппе окуулугун түзүүчүлөр жөнүндө* *Кыргыз башталгыч класстарында сабатка үйрөтүнүн методикасын изилдөөчү окумуштуулар* *Сабатка үйрөтүүдө колдонулуучу оюндардын педагогикалык мааниси*				
5.	Адабий булактар менен иштөө	Сабатка үйрөтүүдө методдорду тандоо жана пайдалануу	+ +			Баллдык-рейтингдик
6.	Текшерүү иштери	Сабатка үйрөтүүдөгү көрсөтмөлүүлүк. Сабатка үйрөтүүдө окутууну пландаштыруу	+ +		Жума окуу расписании есинин негизинде аныкталат	

Студенттердин өз алдынча иштеринин план-графиги*(3-курс, VIсеместр)*

Адабий окууга үйрөтүүнүн теориясы жана методикасы

№ к/ №	Өз алдынча иштердин формасы	Курстун дисциплинасынын бөлүмү	ӨАИнин түрү		Мөөнөтү (семестрдин жумасы)	Текшерүүнүн формасы
			милдеттүү	кошумча.		
1.	Адабий булактарды конспектилөө	1.Адабий окууга үйрөтүүнүн педагогикалык-психологиялык негизи 2.Адабий окууда окуу көндүмдөрүн калыптандыруунун жолдору 3.Адабий окууга үйрөтүүчү методдор	+ + +	+		Баллдык-рейтингдик
2.	Сабактын планын түзүү	1.Жомокторду окутуу (Жыл жана анын төрт уулу, акылдуу бала) 2.Тамсилдерди окутуу (Эки эчки) 3.Ырларды окутуу (Күз келди, жардам бердик)	+ + + + +			Баллдык-рейтингдик
3.	Эссе	1.Адабий окууга үйрөтүүдө колдонулуучу окутуунун активдүү методдору; 2.Адабий окууга үйрөтүүдө окуу		+ +		Баллдык-рейтингдик

		көндүмдөрүн калыптандыруу				
4.	Доклад	1.Адабий билим берүүнүн актуалдуу маселелери *Кыргыз башталгыч мектептеринде анализ-смнтез методунун колдонулушу* *Адабий окуу окуулугун түзгөн окумуштуулар жөнүндө* *Кыргыз башталгыч класстарында адабий окууга үйрөтүүнүн методикасын изилдөөчү окумуштуулар* *4.Адабий окууга үйрөтүүдө колдонулуучу методдордун педагогикалык мааниси.*		+		Баллдык-рейтингдик
5.	Адабий булактар менен иштөө	Адабий окууга үйрөтүүнүн тарыхы; Адабий окууга үйрөтүүдө методдорду тандоо жана пайдалануу	+ +			Баллдык-рейтингдик
6.	Текст менен иштөө	Адабий окууга сунуш кылынган жаңылмачтарды	+ +		Жума окуу жабыбалынын негизинде	

		окуу жана талдоо; Адабий окууга сунуш кылынган ырларды талдоо жана жаттоо; Адабий окуудагы бөлүмдөрдү анализдөө			аныкталат	

Студенттердин өз алдынча иштеринин план-графиги ***(3-курс, Vсеместр)***

Кыргыз тилин окутуунун методикасы

к/ №	Өз алдынча иштердин формасы	Курстун дисциплинасынын бөлүмү	ӨАИнин түрү		Мөөнөтү (семестрдин жумасы)	Текшерүүнүн формасы
			милдеттүү	кошумча.		
1.	Адабий булактарды конспектилөө	Кыргыз тилин окутуу методикасынын лингивистикалык негизи Кыргыз тилин окутууда орфографиялык эрежелерди үйрөтүү Кыргыз тилин окутууда колдонулуучу методдор	+ + +	+		Баллдык-рейтингдик
2.	Сабактын планын түзүү	Муунду окутуу (1-класс) Зат атоочту окутуу (1-4-класс) Сын атоочту окутуу (3-4-класс) Этишти окутуу (1-2-класс) Тактоочту окутуу (4-класс) Фонетиканы окутуу (1-2-класс) 1-класстагы сөздүк жат жазуусу 2-4-класстагы текшерүү жат жазуусу	+ + + + +			Баллдык-рейтингдик

		Орфографиялык каталар менен иштөө Баяндаманы жүргүзүү (2-3-класс)				
3.	Эссе	Кыргыз тилин окутууда колдонулуучу окутуунун активдүү методдору; Кыргыз тилин окутууда окуучунун жазуу маданиятын калыптандыруу		+ +		Баллдык-рейтингдик
4.	Доклад	Кыргыз тилинен билим берүүнүн актуалдуу маселелери *.Кыргыз башталгыч класстарында орфографиялык эрежелердин колдонулушу* *Кыргыз тили окуулугун түзгөн окумуштуулар жөнүндө* *Кыргыз башталгыч класстарында кыргыз тилин окутуунун методикасын изилдөөчү окумуштуулар*		+		Баллдык-рейтингдик

		Кыргыз тилин окутууда колдонулуучу методдордун педагогикалык мааниси.				
5.	Адабий булактар менен иштөө	Эне тилин окутуунун тарыхы; Кыргыз тилин окутууда методдорду тандоо жана пайдалануу.	+ +			Балдык-рейтингдик
6.	Текшерүү иштери	Кыргыз тилин окутууда техникалык каражаттарды пайдалануу Кыргыз тилин окутууну пландаштыруу. Окуп-үйрөнүү процесси Кыргыз тилин окутууда баалоону уюштуруу	+ +		Жума окуу жадыбалынын негизинде аныкталат	

Студенттердин өз алдынча иштеринин план-графиги ***(1-курс, II семестр)***

Туура жазуунун практикуму

к/ №	<u>Өз алдынча иштердин формасы</u>	Курстун дисциплинасынын бөлүмү	ӨАИнин түрү		Мөөнөтү (семестрдин жумасы)	Текшерүүнүн формасы
			милдеттүү	кошумча.		
1.	Адабий булактарды конспектилөө	Каллиграфияга үйрөтүүнүн педагогикалык-психологиялык негизи Жазуу маданиятын калыптандыруу жолдору. Жазуу сабагында колдонулуучу методдор, алардын классификациясы	+ + +	+		Баллдык-рейтингдик
2.	Сабактын планын түзүү	1.Аа тамгасы 2.Лл тамгасы 3.Рр тамгасы 4.Пп тамгасы 4.Уу тамгасы 5.Өө тамгасы 6.Үү тамгасы 7.Шш тамгасы	+ + + +			Баллдык-рейтингдик

		8.Вв тамгасы 9.Фф тамгасы 10.Юю тамгасы	+			
3.	Эссе	Жазууга үйрөтүүдө дене жазуучу көнүгүүлөрдү жүргүзүү; 2.Жазууга үйрөтүүдө колдонулуучу көрсөтмөлүүлүк		+ +		Баллдык-рейтингдик
4.	Доклад	Жазууга үйрөтүүдөгү гигиеналык талаптар, аларды пайдадаланууну н ыкмалары *Кыргыз баштангыч мектептеринде анализ-синтез методунун колдонулушу* *Таза жазуу дептерин түзүүчүлөр жөнүндө* *3.Кыргыз баштангыч класстарында жазууга үйрөтүүнүн методикасын изилдөөчү*		+		Баллдык-рейтингдик

		окумуштуулар Жазууга үйрөтүүдө колдонулуучу методдордун педагогикалык-психологиялык мааниси.				
5.	Адабий булактар менен иштөө	Кыргыз тилинде колдонулган алфавиттер, алардын педагогикалык мааниси; Сабатка үйрөтүүнүн тарыхый методдору, алардын мааниси; Жазууга үйрөтүүдө методдорду тандоо, алар менен иштөөнүн мааниси жана максаты	+ +			Баллдык-рейтингдик
6.	Текшерүү иштери	Сөздүк жат жазуусу; Чыгармачылык жат жазуусу. Эскертмелүү жат жазуусу; Эркин жат жазуусу.	+ +		Жума окуу жадыбалынын негизинде аныкталат	Зачет

Студенттердин өз алдынча иштеринин план-графиги ***(3-курс, Vсеместр)***

Сөз өстүрүүнүн теориясы жана методикасы көркөм окуунун практикуму менен

к/ №	**Өз алдынча иштердин формасы**	**Курстун дисциплинасынын бөлүмү**	**ӨАИнин түрү**		**Мөөнөтү (семестрдин жумасы)**	**Текшерүүнүн формасы**
			миллдеттүү	кошумча.		
1.	Адабий булактарды конспектилөө	Башталгыч класстын окуучуларынын сөзүн өстүрүүнүн педагогикалык-психологиялык негизи; Эне тили окуу китептериндеги сөз өстүрүүгө берилген материалдарды анализдөө; Адабий жана элдик оозеки чыгармалардагы окуучунун сөзүн өстүрүүгө берилген материалдардын курамы; Сөз өстүрүүдө колдонулуучу методдордун жалпы мүнөзү.	+ + +	+		Баллдык-рейтингдик
2.	Сабактын планын түзүү	Жомокторду окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары (Жыл жана анын төрт уулу, акылдуу	+ + +			Баллдык-рейтингдик

		бала); Тамсилдерди окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары (Эки эчки); Ырларды окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары (Күз келди, жардам бердик)	+ +			
3.	Эссе	Окуучунун сөзүн өстүрүүнүн окуу процессиндеги орду жана ролу Сөз өстүрүүдө колдонулуучу методдордун максаты		+ +		Баллдык-рейтингдик
4.	Доклад	Сөз өстүрүүнүн актуалдуу маселелери *Кыргыз башталгыч мектептеринде анализ-синтез методунун окуучунун сөзүн өстүрүүдө колдонулушу;* *Адабий окуу, алиппе, кыргыз тили окуулугун түзгөн окумуштуулар жөнүндө;* *3.Кыргыз башталгыч*		+		Баллдык-рейтингдик

		класстарындагы сөз өстүрүү методикасын изилдөөчү окумуштуулар; Адабий окууга үйрөтүүдө сөз өстүрүүгө берилген материалдардын мааниси жана максаты.					
5.	Адабий булактар менен иштөө	Сөз өстүрүү методикасынын тарыхы Сөз өстүрүүдө колдонулуучу методдорду классификациялоо	+ +				Баллдык-рейтингдик
6.	Текст менен иштөө	Адабий окуудагы жомокторду окуу, аларды классификациялоо Адабий окуудагы тамсилдерди окуу жана алардын маанисин аныктоо; Алиппе окуу китебиндеги ырларды окуу жана аларды системалоо; Эне тили окуу китептериндеги суроо-тапшырмалар ды кароо жана аларды системалоо	+ +		Жума окуу жадыбалы ын негизинде аныкталат	

Студенттердин өз алдынча иштеринин план-графиги *(4-курс, VIIсеместр)*

Балдар риторикасы

к/ №	<u>Өз алдынча иштердин формасы</u>	Курстун дисциплинасынын бөлүмү	ӨАИнин түрү		Мөөнөтү (семестрдин жумасы)	Текшерүүнүн формасы
			миллеттүү	кошумча.		
1.	Адабий булактарды конспектилөө	Кенже мектеп жашындагы балдарды риторикага үйрөтүүнүн педагогикалык-психологиялык негизи Адабий окууда окуучунун чечендик, сөз өнөрү, төкмөлүктү өнүктүрүүгө берилген тексттер, алардын жалпы мүнөзү Алиппе окуу китебиндеги окуучунун сөз өнөрүн өнүктүрүүгө берилген материалдар Кыргыз тили окуу китебиндеги орфографиялык эрежелердин берилиши.	+ + +	+		Баллдык-рейтингдик
2.	Сабактын планын түзүү	Жомокторду окутуудагы сөз өнөрүн үйрөтүү (Түлкү менен	+ +			Баллдык-рейтингдик

		кумурска, булбул, 2-класс) Тамсилдерди окутуудагы сөз өнөрүн үйрөтүү (Чыйырчык менен короз, 2-класс) Ырларды окутууда, салыштырууларды, сүрөттөөлөрдү үйрөтүү (Батперек,торпогум, 2-класс)	+ + +			
3.	Эссе	Кыргыз элинин төкмө өнөрүн жаш муундарга үйрөтүүнүн проблемалары Сөз өнөрүн үйрөтүүдө окуу көндүмдөрүн калыптандыруу; Сөз өнөрүнө үйрөтүүдө көркөм окууну уюштуруу; Балдар риторикасын окутуудагы колдонулуучу методдор		+ +		Баллдык-рейтингдик
4.	Доклад	Балдар риторикасын башталгыч мектепте үйрөтүүнүн актуалдуу маселелери *Кыргыз башталгыч мектептеринде балдар риторикасын үйрөтүүнү изилдеген окумуштуулар* *Балдар риторикасы предметинин түзүлүшү жөнүндө;*		+		Баллдык-рейтингдик

5.	Адабий булактар менен иштөө	Кыргыз чечендери, төкмөлөрү жөнүндөгү жыйнактар Риторикага арналган орус жана тектеш тилдердеги окуу китептери менен таанышуу Балдарга арналган кыргыз жомокторун интернеттик материалдардан жыйноо	+ +			Баллдык-рейтингдик
6.	Текст менен иштөө	Эне тили окуу китептериндеги сөз өнөрүн үйрөтүүгө берилген материалдарды жыйноо, топтоштуруу Адабий окуудагы чечендик, төкмөлүк өнөрдү улантууга берилген материалдарды жыйноо, топтоштуруу Окуучулар өз алдынча окуй турган жомок, тамсилдердин электрондук вариантын даярдоо. Жомокторду сүрөт боюнча түшүндүрүү сабагынын слайдын түзүү.	+ +		Жума окуу жадыбалы нын негизинде аныкталат	

Дисциплинанын окуу-методикалык, маалыматтык жана материалдык-техникалык жактан камсыздалышы

Негизги адабияттар

№ п/п	Адабияттын аталышы, автору	Басылган жылы	Кыскача аннотациясы
1.	Рысбекова Б., Папакова А. Жазууга үйрөтүүнүн	Ф., 1972	Эмгекте кенже мектеп жашындагы балдарды таза жазууга үйрөтүүнүн методикасына арналган ыкмалар

	методикасы		сунуш кылынган. Кенже мектеп жашындагы балдардын кол жазма сулуулугун калыптандыруунун методикасы иштелип чыккан. Эмгек кыргыз класстары үчүн алгачкы жолу иштелген. Мында жазууга үйрөтүүдө калем сапты туура кармоонун, жазууга көнүктүрүүнүн жолдору, кичине, баш тамгалардын үйрөтүлүшү, овалдуу жана жарым овалдуу тамгалардын жазылышын, жазуу сабагына коюлуучу талаптар сунуш кылынган. Жазуу сабагынын практикалык бөлүгү иретинде сабактын үлгүлөрү сунушталган.
2.	Львов М.Р. Методика развития речи младших щкольников 2003	М., 1985	Методикалык колдонмодо кенже мектеп жашындагы балдардын сөзүн өстүрүүнүн булактары, аларды ишке ашыруунун жолдору, сөздүк жумушун, байланыштуу кепти, оозеки, жазуу кеп менен иштөөнүн теориялык жана практикалык ыкмалары берилген
3.	Сакиева С.С. Башталгыч мектепте адабий окууга үйрөтүүнүн педагогикалык негиздери	Б., 2010	Башталгыч мектепте адабий окууга үйрөтүүнүн теориялык, практикалык, дидактикалык булактары берилген. Ошондой эле адабий окууга үйрөтүүнүн түптөлүшү, калыптанышы, өркүндөтүү жолдору, адабий билим берүүнүн багыттары, келечектүү проблемалары сунуш кылынган.
4.	Чыманов Ж.А Байланыштуу кепти окутуунун негиздери	Б., 1997	Окуу куралында байланыштуу кептин жалпы маселелери, текст, текст жөнүндө маалымат, кеп, кептин түрлөрү, кептин түрлөрүн окутуунун теориялык жана практикалык сунуштары берилген
5.	Горбушина Л.А. Обучение выразительному чтению младших	М., 1981	Башталгыч мектептеги көркөм окууну уюштуруунун булактары, аларды окутуунун өзгөлүктөрү, сабак, сабактын үлгүлөрү

	щколдьников		берилген
6.	Оморокова М.И. Совершенствование чтения младших щкольников	М., 1998	Башталгыч мектепте окуу көндүмдөрүнө калыптандыруунун жолдору, алар менен иштөөдө тексттин моделин түзүүнүн ыкмалары, аларды сабакта пайдалануунун үлгүлөрү сунушталган.
7.	Муратов А. Дилбаян – чыгармачылык изденүүнүн үзүрү	Б., 2011	Дил баян жазуунун жана жаздыруунун жалпы теориялык жана практикалык маселелери, дил баяндардын тематикалары, дил баяндарды талдоо жумуштары, дил баяндар жана дил баяндардан үзүндүлөр, дил баян жаздыруу үчүн компетенттүүлүктү текшерип көрүү үчүн суроолор жана тапшырмалар талдоого алынган.
8.	Турусбекос С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы	Ф., 1965	Алгачкы жолу башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун сабатка үйрөтүү, окууга үйрөтүү, грамматика, фонетиканы, туура жазуу эрежелерин окутуунун методикалыкаларынын теориялык, практикалык жолдору сунуш кылынган.
9.	Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы	Б.,2013	Эмгек 1965-жылы чыккан фундаменталдык эмгектин толукталган варианты. Эмгекте заманбап окутуунун технологияларынын алымча, кошумчалары сунушталган. Жалпысынан эмгектин мазмунун толук сактоого авторлор аракет жасашкан.
10.	Сартбаев К.Тандалган эмгектердин 10 томдугу	Б., 2013	Бул тандаоган эмгектерде окумуштуунун 50 жылдан ашуун кыргыз тилден окутуунун методикасына арналган методикалык изилдөөлөрүнүн, окуу китептеринин түп нускалары берилген.

Кошумча адабияттар

№ п/п	Адабияттын аталышы, автору	Басылган жылы	Кыскача аннотация
1.	Рысбаев С. Башталгыч класстарда жат жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн технологияларын өркүндөтүү	Б., 2012	Методикалык колдонмодо окуучунун жазуу ишмердүүлүгү, жат жазуу, жат жазуунун түрлөрү, жат жазууну жүргүзүүнүн технологиясы, жазуу жумуштарына коюлуучу гигиеналык талаптар, жазуу маданияты, окуучуларды жазуу ишине даярдоочу көнүгүүлөрдүн үлгүлөрү, окуучуларды жат жазуу жумуштарына даярдоодо окуу-жазуу ишкердигин калыптандыруунун ритмикалык ыкмалары, муундук көнүгүүлөрдүн моделдери, сабаттуу жазууга үйрөтүүчү ритмикалык көнүгүүлөрдүн топтому сунуш кылынган.
2.	Сакиева С.С., Осмоналиева С.Ч., Мамбетова М.К. Силлабус	Б., 2005	Башталгыч мектепте адабий окууга үйрөтүүнүн, кыргыз тилин окутуунун методикасына арналган материалдар, аларды окутуунун жолдору, практикада пайдалануунун жолдору берилген.
3.	Башталгыч мектепте эне тилин окутуунун методикасы. Типтүү программа.	Б., 2011	Башталгыч мектепте эне тилин инсанга багыттап окутуу технологиясына арналган окутуу методикасына арналган материалдар каралган.
4.	Пустовалов П.С., Сенкевич М.П. Пособие по развитию речи	М., 1987	Кеп өстүрүүгө арналган материалдар берилген. Жыйнакта стилистика жана кеп маданиятын, кептин фонетикалык, синтаксистик, морфологиялык, каражаты, оозеки жана жазуу

			кепти өнүктүрүүчү тексттин үлгүлөрү берилген.
5.	1-4-класстарда сөз өстүрүү, таза жазуу сабактарынын программасы	Ош, 2000	Башталгыч мектепте жазуу жана сөз өстүрүү сабактарын тереңдетип окутууга, эне тилин тереңдетип окутууга арналган программа берилген.
6.	Байгазиев С. Окутуунун жана тарбиялоонун философиясы	Б., 2012	Китепте улуу “Манас” баш болгон элдик мурастардын таалим-тарбия идеялары, элдик педагогикалык акылмандык, агартуу тарыхынын ак тактары, кыргыздын улуу акындарынын этикасы жана педагогикасы, бүгүнкү инсанга багытталган адамгөй педагогиканын жаңыча көз караштары талдоого алынган.
7.	Байгазиев С. Педагогикалык руханият	Б., 2008	Эмгекте байыркы мурастардын адептик-педагогикалык, кыргыздын улуу акындарынын этикасы жана педагогикасы, тоталитардык системанын окууөтарбия ишиндеги өксүктөр, бүгүнкү инсанга багытталган педагогиканын жаңыча гуманисттик философиясы жана технологиясы каралган.
8.	Муратов А. Кыргыз педагогикасы: табияты, таралышы жана тарыхы	Б., 2011	Кыргыз эл педагогикасы жана этнопедагогикасы, кыргыз эл педагогикасынын тарыхына арналган материалдар берилген.
9.	Муратов А., Шериев Ж., Исаков К. Кыргыз адабияты. Маалыматтама	Б., 2014	Адабият сабагында пайдалануу үчүн терминдердин түшүндүрмөсү сунушталган.
10.	Рысбаев С.К. Кыргыз тили, адабияты мугалимине жүз кенеш	Бишкек, 2013	Китепте кыргыз тили жана адабияты мугалимдерине жардам иретинде илимий-методикалык жана жалпы педагогикалык багыттагы талаптар, андан соң

			күндөлүе практикада эске алууга тийиш болгон предметтик методикалык негизги компетенциялар, үлгү болуучу көрсөтмөлөр, тарбиялык сабактардын иштелмелери камтылган.
11.	Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К.2-класста адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо	Бишкек, 2013	Методикалык колдонмодо жаныдан түзүлгөн **2-класстын** адабий окуу китебиндеги бөлүмдөр боюнча сабактардын иштелмелери сунушталган.
11.	Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К.3-класста адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо	Бишкек, 2013	Методикалык колдонмодо жаныдан түзүлгөн **3-класстын** адабий окуу китебиндеги бөлүмдөр боюнча сабактардын иштелмелери сунушталган.
12.	Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К.4-класста адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер үчүн методикалык колдонмо	Бишкек, 2013	Методикалык колдонмодо жаныдан түзүлгөн **4-класстын** адабий окуу китебиндеги бөлүмдөр боюнча сабактардын иштелмелери сунушталган.
13.	Чокошова Б.С., Акунова А.Р. Кыргыз тили окуу китебине карата мугалимдер үчүн усулдук колдонмо. 2-класс	Бишкек, 2013	Жаңыдан түзүлгөн 2-класстын окуу китебинин методикалык колдонмосу. Колдонмодо 2-класста кыргыз тилин окутуу боюнча сабактын иштелмелери, алардын пайдалануунун жолдору берилген.

Студенттин билимин текшерүүнүн мазмуну жана формасы
Компетенттүүлүктү калыптандырууну баалоонун критерийлери

Компетенттүүлүктү калыптандырууну камсыздандыруу үчүн 2 деңгээл каралат:

1. ЖОЖдун бардык студент – бүтүрүүчүсүнүн дисциплинаны өздөштүрүүсүнүн башталышындагы деңгээли;

2. Студенттин адистик чеберчилигин, өз алдынча илимий-изилдөө иштерин жогорулатуусун даярдоодогу сунуш кылынуучу ортосундагы аралык.

Модулду жүргүзүүнүн формасы

№ п/п	Дисциплинанын бөлүмдөрүнүн аталышы	Модулду текшерүүнүн формасы								
		Текшерүү жумуштары	Компьютердик тестирлөө	Изденүүчүлүк проект (курстук иш)	Семинардык сабакитарда иштөө	Практикалык сабактарда иштөө	Лабораториялык иштер	Тест алуу	Жат жазуу	Эссе жазуу
1	Туура жазуунун практикуму	+	+		+	+	+	+	+	
2	Кыргыз тилин окутуунун методикасы	+	+	+	+	+	+	+	+	
3	Адабий окууга үйрөтүүнүн теориясы жана методикасы		+	+	+	+	+			+
4	Балдар риторикасы		+		+	+	+	+		+
5	Сөз өстүрүүнүн теориясы жана методикасы көркөм окуунун практикуму менен		+		+	+	+	+		+
6.	Адабий билим берүүнүн теориялык негиздери		+	+	+	+	+	+		+

Курстук ишти аткаруу боюнча методикалык

көрсөтмөлөрдүн курамы

Курстук ишти аткаруунун максаты жана милдети

Курстук ишти аткаруу жана жасалгалоо – бул педагогикалык окуу жайларынын студенттеринин изилдөөчүлүк ишмердүүлүгүнүн перспективалык иштеринин түрүнө кирет. Курстук ишти аткарууда студент менен окутуучунун чыгармачылык менен биргелешип иштөө аркылуу келечектеги педагогдун инсандыгы калыптанат, педагогикалык жана методикалык проблемаларды чечүү машыгуусу өнүгөт, педагогикалык жана психологиялык адабияттар менен өз алдынча иштөөгө багыт алып, теориялык билимин практикада колдонууга жетишет. Курстук ишти окуу планында ар бир студент аткарууга милдеттүү экендиги каралган. Курстук ишти аткаруу менен студент илим-изилдөө ишмердүүлүгүн көрсөтө алат.

Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун жана адабий окууга үйрөтүүнүн методикасы боюнча курстук иштердин болжолдуу темалары

1. Адабий окууга үйрөтүүнүн методикасынын актуалдуу маселелери.

2. Адабий окууга үйрөтүүдө дидактикалык материалдарды даярдоо жана колдонуу.

3.Адабий окууга үйрөтүүдө колдонулуучу методдор жана алардын дидактикалык принциптери.

4. "Адабий окуу" окуулугунда берилген тексттердин үйрөтүүчү жана текшерүүчү жумуштарды жүргүзүү.

5. С. Турусбековдун адабий окууга үйрөтүүнүн методикасы боюнча илимий изилдөөлөрү, эмгектери.

6. Адабий окууга үйрөтүүдө сөздүк жумуштарын жүргүзүүнүн жолдору.

7. Адабий окууда көрсөтмө куралдарды пайдалануунун жолдору.

8. Эдик оозеки чыгармаларды окутуунун өзгөчөлүктөрү.

9. 1-класста жомокторду окутуу.

10. 2-класста жомокторду окутуу.

11. 3-класста жомокторду окутуу.

12. 1-2-класста тамсилдерди окутууда сынчыл окууну уюштуруу.

13. 3-4-класста тамсилдерди окутууда окутуунун активдүү методдорун пайдалануу.

14. Адабий окууга үйрөтүүдө жомокторду окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары.

15. Адабий окууга үйрөтүүдө окуучунун китеп окурмандыгын калыптандыруу.

16. К.Сартбаевдин орфографияны үйрөтүүгө арналган эмгектери.

17. Адабий окуу сабагында китеп окуунун ылдамдыгын пландаштыруу, жүргүзүү.

20. Адабий окууда жазуу жумуштарын жүргүзүү.

21. Жомокторду окутууда тексттин моделин түзүүнү пайдалануу.

22. Тамсилдерди окутууда тексттин моделин түзүүнү пайдалануу.

23. Адабий окуу сабагында инсанга багыттап окутууну пайдалануу.

24. Окутуунун жаңы технологиялары жана аларды адабий окуу сабагында пайдалануу ыкмалары.

25. Стандарттык жана стандарттык эмес сабактардын методикалык негиздери.

26. А.Осмонкуловдун эне тилин окутуунун методикасынын тарыхы боюнча илимий изилдөөлөрү, эмгектери.

27. Адабий окууда ырларды окутуунун өзгөчөлүктөрү.

28. Башталгыч мектепте көркөм окууну уюштуруу.

29. К.Тыныстановдун башталгыч класстарга арналган окуулуктары жөнүндө.

30. Адабий окууда баалоону жүргүзүү.

31. Адабий окууга үйрөтүүдө кайтарым байланыш менен иш жүргүзүү.

32. Адабий окууда окуп-үйрөнүүнү пландаштыруу.

33. Адабий окууга үйрөтүүдөгү үй тапшырмаларынын түрлөрү жана көлөмү.

34. Адабий окууда тексттин мазмунун талдоодо Б.Блумдун таксомониясын пайдалануу.

35. Адабий окууга үйрөтүүдө калыптандыруучу баалоонун мааниси.

36. Адабий окууда жыйынтыктоочу баалоону жүргүзүү.

37. Адабий окууда текшерүүчү баалоону жүргүзүү.

38. "Адабий окуу" окуулугунун түзүлүшү.

39. Адабий окууга үйрөтүүдө окуучунун чыгармачылыгын өнүктүрүүнүн булактары.

40. Адабий окууда бөлүмдү кайталоо сабактарын уюштуруу.

41. Башталгыч класста фонетикалык материалдарды окутуу.

42. Синтаксистик материалдарды окутуу.

43. Морфологиялык материалдарды окутуу.

44. Башталгыч класста жазуу жумуштарын жүргүзүү.

45.4-класста сөз түркүмдөрүн окутуу.

46.1-класста сөз түркүмдөрүн окутуу.

47. Кыргыз тили сабагында окуучунун өз алдынча иштерин жүргүзүү.

48. Кыргыз тилин окутууда баалоо технологияларын пайдалануу.

49. Адабий окууга үйрөтүүдөгү баалоонун методдору.

50. Кыргыз тилин окутууда инсанга багыттап окутуунун технологияларын пайдалануу.

Курстук иштин курамы

Илим-изилдөөчүлүк иштин элементардык курамы титулдук барактан, мазмундан, киришүүдөн, негизги бөлүктөн, корутундудан, колдонулган адабияттардын тизмесинен, тиркемеден турат.

Киришүүдө теманын актуалдуулугу, анын тегерегиндеги проблемалардын чечилиши, теманы аткаруудагы иштин максаты, милдети, обьекти, предмети, изилдөөнүн гипотезасы, методдору каралат.

Курстук иштин негизги бөлүгү эки бөлүктөн турат. Биринчи главада изденүүчү теманын актуалдуулугу негизделет: изденүүчү проблеманын тарыхы жана теориясы, адабияттарды талдоодо изилденген теманын жетишкендиги, кемчилдиги аныкталат, сунуштар каралат. Экинчи главада эксперимент сыпатталат. Салыштырууда эксперименталдык иштердин методдору берилип, аларды тандоо жолдору берилип, эксперименттин негизги этабынын материалдары жана жыйынтыктары анализденет.

Курстук иштин корутундусу теориялык жана практикалык бөлүктү камтыйт. Ал изилдөөнүн мазмуну жөнүндө кыска, так ойлорду, сунуштарды жыйынтыктайт. Ошондой эде изилдөөнү мындан ары өнүктүрүү үчүн сунуштар каралат.

Студент өзүн-өзү текшерүү үчүн сунуш кылынган суроолор

1. Башталгыч класстарда эне тилин окутуунун негизги системалары, милдети, максаты.
2. 1-4-класстарда эне тили боюнча окутулуучу материалдардын көлөмү, мазмуну.
3. Кыргыз адабий тилинин түзүлүшү.
4. Алгачкы агартуучу-окумуштуулар.
5. Башталгыч класстарда эне тилин окутуу методикасын изилдөөчү окумуштуулар.
6. Башталгыч класстарда эне тилин окутуу методикасынын учурдагы актуалдуу проблемалары.
7. Сабатка үйрөтүүнүн системасы.
8. Сабатка үйрөтүүнүн методдорунун тарыхый мүнөздөмөсү.
9. Анализ-синтез методунун өзгөчөлүгү.
10. Сабатка үйрөтүүдө анализ-синтез методунун жетишкендиктери.
11. Сабатка үйрөтүүнүн даярдоо мезгилинде жүргүзүлүүчү жумуштары.
12. Алиппеге чейинки мезгилдеги жазууга даярдоо жолдору.

13.Даярдоо мезгилиндеги кеп өстүрүү жумуштары.

14.Бир үндүү, бир үнсүздүн түзүлгөн муундарды үйрөтүү.

15.Эки үнсүз, бир үндүүдөн түзүлгөн муундарды үйрөтүү.

16.Иоттошкон тамгаларды пайдалануунун жолдору.

17.Кесме тамгаларды пайдалануунун жолдору.

18.Набордук полотно менен иштөө.

19.Тамга кассасы менен иштөө.

20.Текстти окуу, аны айтып берүүгө көндүрүү жолдору.

21.Грамматикалык эрежелерди үйрөтүү.

22.Тамгалардын графикалык түзүлүшү, аны жазууну үйрөтүү жолдору.

23.Басымсыз, жантык жазууну үйрөтүү.

24.Үзгүлтүксүз, бийиктикте жана аралыкта жазууну жүргүзүү.

25.Алиппе мезгилинде жүргүзүлүүчү кеп өстүрүү жумуштары.

26.Логикалык көнүгүүлөрдү жүргүзүүнүн системасы.

27.Тематикалык группалар менен иштөө жолдору.

28.Сабатка үйрөтүүдөгү көрсөтмөлүүлүк.

29.«Алиппе» окуу китебинин түзүлүш системасы.

30.Адабий окуу сабагынын тарбиялык мааниси жана орду.

31.Адабий окууга үйрөтүүнүн методикасынын илимий негиздери.

32.Көркөм адабияттын билим берүүчүлүк ролу.

33.Окуу көндүмдөрүнүн түзүлүшү.

34.Туура окууну уюштуруу.

35.Шар окууну уюштуруу.

36. Сезимдүү окууну уюштуруу.

37.Фонетикалык материалдарды үйрөтүүнүн жолдору.

38.Окуу сабагында сөздүк жумуштарын жүргүзүүнүн жолдору.

39.Адабий чыгармаларды окутуунун жолдору.

40.Адабий чыгармаларды окутуудагы негизги этаптар.

41.Чыгармалардын мазмунун талдоонун алгачкы этабы.

42.Каармандын кейипкерин талдоонун ыкмалары.

43.Салыштырууларды, сүрөттөөлөрдүүйрөтүүнүн системасы.

44.Адабий чыгармалардын өзгөчөлүгүн бөлүп көрсөтүү.

45.Адабий жана элдик оозеки чыгармаларды окутуудагы окшоштуктар.

46.Жомокторду окутуунун жолдору.

47.Тамсилдерди окутуунун жолдору.

48.Адабий окуу сабагындагы кеп өстүрүү жумуштары.

49.Окуган чыгармалары боюнча аңгеме жүргүзүү.

50.Окуган чыгармаларынын негизинде дил баян, баяндама жаздырууну үйрөтүү.

51.2-4-класстарынын окуу китебинин түзүлүшү («Адабий окуу»).

52.Фонетика, грамматика, жазуу эрежелеринин илимий негиздери.

53.Кыргыз тилин окутуудагы негизги милдеттер.

54.Кыргыз тилин окутуудагы колдонулуучу методор.

55.Грамматикалык материалдардын түрлөрү.

56.Окуу китептеринде тилдик материалдардын жайгаштырылышы.

57.Орфографиялык көнүгүүлөрдүн түрлөрү. Орфографиялык талдоо.

58.Жат жазуу, анын түрлөрү.

59.Көчүрүп жазуу,анын жолдору.

60.Орфографиялык сөздүк менен иштөө жолдору.

61.Пунктуациялык материалдарды үйрөтүүнүн жолдору.

62.Жазуу эрежелерин туура колдонууну үйрөтүү.

63.Каталарды жибербөө, эскертүү, оңдоо. Каталардын үстүндө иштөө.

64.Жазуу жумуштарын баалоо.

65.«Кыргыз тили» окуу китептеринин түзүлүшү.

66.Синтаксистик материалдарды үйрөтүүнүн жолдору.

67.Морфологиялык материалдарды окутуу ыкмалары.

68. Адабий окуу сабагынын максатын окуучунун позициясына коюу, алар менен иштөө.

69.Кыргыз тили сабагынын максатын окуучунун позициясына коюу, алар менен иштөө.

70.Адабий окуу сабактарында баалоо критерийлерин түзүү, аларды ишке ашыруу.

Дисциплиналар боюнча модулдук суроолор

Кыргыз тилин окутуунун методикасы

1-модуль

1. Кыргыз тилин окутуунун методикасынын предмети, мааниси, максаты.
2. Кыргыз тилин окутуу методикасынын негиздери.
3. Кыргыз тилин окутууда колдонулуучу методдор. Алардын жалпы мүнөздөмөсү.
4. Кыргыз тили сабагынын программалык тъзълъш принциби.
5. Башталгыч класстарда грамматика-орфографиялык материалдардын жайгаштырылышы.
6. Кыргыз тилин окутуудагы көрсөтмөлүүлүк.
7. Фонетикалык материалдарды окутуунун өзгөчөлүгү.
8. Үндүү, үнсүз тыбыштарды окутуу.
9. Түгөйлүү үнсүздөрдү окутуу.

10.Иоттошкон тамгаларды окутуу.

11.Фонетикалык талдоону жүргүзүү.

12.Фонетикалык материалдарды окутуудагы кеп өстүрүү жумуштары.

13.Синтаксисти окутуунун бөтөнчөлүгү.

14.Сүйлөмдү окутуу.

15.Жөнөкөй жана татаал сөздөрдү окутуу.

16.Сүйлөмдүн баш жана айкындооч мүчөлөрүн окутуу.

17.Синтаксистик талдоону жүргүзүү.

18.Окуучунун кеп ишмердүүлүгүн өстүрүү.

19.Синтаксисти окутуудагы көрсөтмөлүүлүк.

20.Синтаксисти окутуудагы жазуу жумуштары.

21.Фонетика жана синтаксисти окутуудагы окшоштуктар.

22.Окуулуктардагы фонетикалык материалдарды анализдөө.

23.Окуулуктардагы синтаксистик материалдарды анализдөө.

24.Сабактын планын түзүү (фонетика).

25.Сабактын планын түзүү (синтаксис).

2-модуль

1. Морфологияны окутуунун бөтөнчүлүгү.
2. 1-2-класста зат атоочту окутуу.
3. 3-4-класста зат атоочту окутуу.
4. Сын атоочту окутуу (1-2-класс)
5. Сын атоочту окутуу (3-4-класс)
6. Зат, сын атоочту окутууда кеп ишмердүүлүктү өнүктүрүү.
7. Сан атоочту окутуу.
8. Сан атоочтун түрлөрүн окутуу.
9. Сан атоочтун кептеги мааниси.

10.Ат атоочтун кептеги стилдик мааниси.

11.Этиштин чактарын окутуу.

12.Тактоочту окутуу.

13.Сырдык жана тууранды сөздөрдү окутуу.

14.Кызматчы сөздөрдү окутуу.

15.Сөз түркүмдөрүн салыштырып окутуу.

16.Морфологиялык талдоону жүргүзүү.

17.Морфологияны окутуудагы кеп ишмердүүлүктү өстүрүү.

18.Окуулуктарда морфологиялык материалдардын берилиши.

19.Сабактын планын түзүү (морфология).

20.Туура жазуунун эрежелерин окутуунун өзгөчөлүгү.

21.Туура жазууга үйрөтүү методикасынын негиздери.

22.Орфографиялык көнүгүүлөрдүн түрлөрү.

23.Орфографиялык талдоону үйрөтүү.

24.Жат жазуунун түрлөрүнө жалпы мүнөздөмө.

25.Каталарды көзөмөлгө алуу, каталар үстүндө иштөө.

26.Окуучулардын байланыштуу кеби, ага коюлуучу талаптар.

27.Сөздүк жумуштар.

28.Сүйлөм түзүү боюнча иштөө.

29.Дилбаян, баяндама жазууга үйрөтүү.

30.Сабактын планын түзүү (дилбаян, баяндама).

Адабий окууга үйрөтүүнүн методикасы

1. Адабий окууга үйрөтүү методикасынын предмети, мааниси, максаты.
2. Адабий окууга үйрөтүү методикасынын илимий негиздери.
3. Адабий окууга үйрөтүү методикасында колдонулуучу методдор.
4. Адабий окууда интерактивдүү методдорду колдонуу.
5. Адабий окууга үйрөтүү методикасынын тарбиялык мүнөзү.
6. Адабий окууга үйрөтүү методикасынын интеграциялык мүнөзү.
7. Көркөм адабияттын билим берүүчүлүк ролу.
8. Көркөм чыгармалардын кабыл алуунун психологиялык өзгөчөлүгү.
9. Көркөм чыгармаларды анализдөөнүн адабий негизи.

10.Адабий билим берүүнүн актуалдуулугу.

11.Окуу көндүмдөрүнүн түрлөрүнө жалпы мүнөздөмө.

12.Туура, шар окууну уюштуруу.

13.Сезимдүү, көркөм окууну уюштуруу.

14.Сабатка үйрөтүүдө окууга машыгууну ишке ашыруу.

15.Адабий окууда көркөм окууну уюштуруу.

16.Окуунун ылдамдыгын уюштуруу.

17.1-класста окуунун ылдамдыгын уюштуруу.

18.2-класста окуунун ылдамдыгын уюштуруу.

19.3-класста окуунун ылдамдыгын уюштуруу.

20.4-класста окуунун ылдамдыгын уюштуруу.

21.Адабий чыгармаларды окутуунун курамы.

22.Адабий чыгармалар менен иштөөнүн негизги этаптары.

23.Чыгарманын мазмунун талдоонун алгачкы этабы.

24.Текстти талдоонун негизги этаптары.

25.Тандап окууну уюштуруу.

26.Өз сөзү менен суроолорго жооп берүү.

27.Окуучунун текстке өз алдынча суроо түзүүсү.

28.Текстти иллюстрациялоо.

29.Чыгармага план түзүү.

30.Тексттин моделин түзүү.

31.Көркөм текстти окутуунун структурасы.

32.Чыгарманын идеялык багытын ачуу.

33.Адабий каарман менен иштөөнүн методикасы.

34.Көркөм тексттерди окутууда окууга машыгууну өркүндөтүү жолдору.

35.Көркөм тексттерди окутуудагы кеп өстүрүү жумуштары.

36.Көркөм тексттерди окутуудагы жазуу жумуштары, аларды баалоо жолдору.

37.Ырларды окутуунун структурасы.

38.Ырларды анализдөөнү уюштуруу.

39.Лирикалык ырларды окутуунун жолдору.

40.Ырларды окутуудагы кеп өстүрүү жумуштары.

41.Ырларды окутуудагы салыштыруулар, сүрөттөр менен иштөө ыкмалары.

42..Ырларды окутууда көркөм окууну уюштуруу.

43.Элдик оозеки чыгармаларды окутуунун өзгөчөлүгү.

44.Жомокторду окутуу.

45.Жомокторду окутууда тексттин моделин түзүү.

46.Тамсилдерди окутуу.

47.Тамсилдерди окутуудагы кеп өстүрүү жумуштары.

48.Элдик оозеки чыгармаларды окутууда көркөм окууну уюштуруу.

50..Элдик оозеки чыгармаларды окутууда окуучунун орток, биргелешкен чыгармачылыгын өнүктүрүү жолдору.

Тесттик тапшырмалар

Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы

1-вариант

1. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутууну изилдеген окумуштуулар?

1. И.Арабаев, К.Тыныстанов

2. И.Бекбоев, А.Алымбеков

3. К.Сартбаев, А.Акунова

2. Кыргыз тилинин башталгыч класста окулуучу бөлүмдөрү кайсылар?

1. Орфоэпия, лексика

2. Фразеология, лексика

3. Синтаксис, фонетика, морфология

3.Эне тилин окутуу методикасынын курамы?

1. Фонетика, синтаксис

2. Орфография, грамматика

3. Сабатка үйрөтүүнүн, кыргыз тилин окутуунун методикасы

4. Кыргыз башталгыч класстары үчүн түзүлгөн “Алиппе” китеби качан, ким тарабынан сунушталган?

1. К.Д.Ушинский, Л.Н.Толстой

2. И.Арабаев

3. Рысбаев С.К., Турусбеков С

5. Башталгыч класстар үчүн алгачкы хрестоматияны түзгөн автор?

1. Рысбекова Б., Сартбаев К.

2. Бердибаев Э.

3. Тыныстанов К.

6. Сабатка үйрөтүүнүн методикасын негиздөөчүлөр?

1. Рысбаев С.К., Сартбаев К.

2. Осмонкулов А.

3. Ушинский К.Д.

7. Сабатка үйрөтүүнүн тарыхый методдору.

1. Ангемелешүү, айтып берүү

2. Көрсөтмөлүүлүк, суроо-жооп

3. Тамга, тыбыш, муун, бүтүн сөз, анализ-синтез

8. Сабатка үйрөтүүдө колдонулуучу методдор?

1. Угуу, сүйлөө

2. Окуу жана жазуу

3.Анализ-синтез, индукция, дедукция

9. Сабатка үйрөтүүгө берилген сааттын көлөмү?

1. Жумасына 2 саат

2. Жумасына 1 саат

3. Окуу 3 саат, жазуу 3 саат

10.Сабатка үйрөтүүнүн методикасын негиздеген педагог?

1. Рысбаев С.К., Токтомаметов А.

2. Сартбаев К., Турусбеков С.

3. Ушинский К.Д.

11. Сабатка үйрөтүүнүн системасы?

1. Окуу жана жазуу

2. Көрсөтмөлүүлүк

3. Даярдоо, алиппе, алиппеден кийинки мезгил

12. Сабатка үйрөтүүнүн даярдоо мезгилинде жүргүзүлүүчү жумуштар?

1. Окуганын айтып берүү

2. Жазууга үйрөтүү

3. Окууга жана жазууга даярдоо

13. Жазуу сабагында колдонулуучу методдор?

1. Оюн, көрсөтмөлүүлүк

2. Окуганын айтып берүү

3. Ритм, сызыктуу, генетикалык

14.Алиппе мезгилинде жүргүзүлүүчү жумуштар?

1. Окуганын түшүнүү

2. Окуу көндүмүн калыптандыруу

3. Окууга, жазууга үйрөтүү, окуу көндүмүн калыптандыруу

15. Алиппе мезгилинде үйрөтүлүүчү фонетикалык эрежелер?

1. Алфавиттик тартип

2. Ташымал, муун.

3.Тыбыш, тамга, муун, ташымалды үйрөтүү

16.Алиппе мезгилинде колдонулуучу көрсөтмөлүүлүк?

1. Кесме тамга

2. Сүрөт менен иштөө

3. Тамга кассасы, кеме муун, кесме тамга

17. Сабатка үйрөтүүнүн жазууга сабагына берилүүчү сааттардын көлөмү?

1.Жумасына 1 саат

2.Жумасына 3 саат

3.Жумасына 4 саат

18. Сабатка үйрөтүүдө окуучунун сөзүн өстүрүүнүн жолдору?

1. Окуулуктагы окуу материалдарынын жардамы менен

2. Мугалимдин жетекчилиги менен

3. Сүрөттөр, көрсөтмөлүүлүк, окуу китеби

19. Сабатка үйрөтүүдө сөздүк жумушун жүргүзүү?

1. Окуу китеби менен иштөө

2. Жаны сөздү кабыл алуу

3. Жаны сөздүн маанисин салыштырып, сүрөттөп түшүндүрүү

20. Сабатка үйрөтүүдө байланыштуу кеп менен иштөөнүн жолдору?

1. Текст, анын түрлөрү

2. Китеп менен иштөө

3. Суроого жооп берүү, айтып берүү, тапшырманы айтып берүү.

21. Сабатка үйрөтүүдө окуучунун чыгармачылыгын өнүктүрүүнүн жолдору?

1. Окуу китеби

2. Жазуу дептери менен иштөө

3. Текст менен иштөө, текстти окуу, оозеки айтып берүү

22. Алиппе окуулугунун түзүлүшү, анын курамы?

1. Окуу материалдарынын мазмуну

2. Окуу материалындагы сүрөттөр

3. Алиппеге чейинки, алиппе, алиппеден кийинки мезгил

23. Сабатка үйрөтүүдө колдонулуучу окутуунун активдүү методдору кайсылар?

1. Окуу жана түшүнүү

2. Көрсөтмөлүүлүк

3. Оюн, акыл чабуулу, кластер

24. Сабатка үйрөтүүдө окууга үйрөтүүнүн жолдору?

1. Муун жана ташымал

2. Муундап окуу

3. Тамгалап, сөздөп окуу

25. Учурдагы колдонулуучу “Алиппе”окуу китебинин автору?

1. Арабаев И.

2.Сартбаев К.

3. Рысбаев С.

2-вариант

1. Фонетиканын башталгыч класстагы окуу материалдары?

1. Сөз, сүйлөм

2. Орфография, орфоэпия

3. Тыбыш, тамга, муун, ташымал

2. Тыбыш, тамганы окутуудагы айырмачылыктар?

1. Окуйт, сүйлөйт

2. Көчүрүп жазат

3. Угат, көрөт, окуйт, жазат

3. Муунду үйрөтүүнүн жолдору?

1. Үндүүлөр, үнсүздөр менен иштөө

2.Сөздү айтылышы боюнча муундоо

3. Сөздө канча үндүү болсо, ошончо муун болот

4. Муунду үйрөтүүнүн курамы?

1. Сөздү окуу аркылуу

2. Сөздү жазуу аркылуу

3. Сөздү угуп жазуу

5. Ачык муунду окутуунун өзгөчөлүгү?

1. Сөз баш тамга менен башталат

2. Сөз үндүү менен башталат, үндүү менен бүтөт

3. Оозеки үйрөтүү

6. Жабык муунду окутуудагы бөтөнчүлүк?

1. Сөздү туура көчүрүп жазуу

2.Угуу менен көчүрүп жазуу

3.Үндүү менен башталып, үнсүз менен бүтөт

7. Туюк муунду окутуунун айырмачылыгы?

1. Сөздү көчүрүп жазуу

2. Сүйлөм менен иштөө

3. Үнсүз менен башталып, үнсүз менен бүтөт.

8. Сөздү туура муундоого үйрөтүүнүн ыкмалары?

1. Үндүү, үнсүз тамгалар

2. Катары менен айтуу

3. Сөздө канча үндүү болсо, ошончо муун болот

9. Муун, ташымалды үйрөтүүнүн жолдору?

1. Сөздү муун боюнча ташымалдоо.

2. Иоттошкон тамгаларды туура ташымалдоо.

3. Сапка батпай калганда муундап ташымалдоо.

10. Туура ташымалдоонун ыкмалары?

1. Сөздү катары боюнча көчүрүп жазуу

2. Окуп, көчүрүп жазуу

3. Сөздү туура муундап, ташымалдоо

11. Муун, ташымалдан кетирген каталар менен иштөөнү уюштуруу ыкмалары?

1. Көчүрүп жазуудан кетирген каталарды анализдөө

2. Эскертүү аркылуу көчүрүп жазуу

3. Машыгуучу көнүгүүлөрдү жүргүзүү

12. Башталгыч мектепте окутулуучу синтаксистин бөлүмдөрү?

1. Лексика, морфология

2. Фонетика, грамматика

3. Ээ, баяндооч, айкындооч, сүйлөм, сүйлөмдүн түрлөрү

13.Синтаксисти окутуунун өзгөчөлүгү?

1. Сөздөрдүн, сүйлөмдүн жазылышын үйрөтүү

2.Туура, катасыз жазууну калыптандыруу

3. Көчүрүп жазуу

14. Сүйлөмдү окутуунун бөтөнчөлүгү?

1. Китеп менен иштөө

2. Оозеки кептин үстүндө иштөө

3. Сүйлөм түзүүнү, аны көчүрүп, катасыз жазууну үйрөтүү

15. Синтаксистик талдоону үйрөтүүнүн максаты эмнеде?

1. Сүйлөмдүн түзүлүшүн аныктоо

2. Туура жазууну үйрөтүү

3. Окуу китебинин материалдары менен иштөө

16. Синтаксистик материалды окутуудагы сөз өстүрүү жумуштарынын максаты эмнеде?

1. Сүйлөм түзүү аркылуу ойлоо жөндөмдүүлүгүн калыптандыруу

2. Көчүрүп жазуу көндүмүн калыптандыруу

3. Окуу китебиндеги материалдарды анализдөө менен

17. Синтаксисти окутууда кайталоо сабагын уюштуруунун формалары кайсылар?

1. Оозеки, жазуу, өтүлөн материалдарды кайталоо

2. Группа менен иштөө

3. Интерактивдүү методдор менен иштөө

18. Синтаксисти окутуудагы жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн формалары кайсылар?

1. Жат жазуу, дил баян, баяндама

2. Окуу китебиндеги материалдарды көчүрүп жазуу

3. Каталар үстүнө иштөө

19. Кыргыз тили сабагында орфографиялык эрежелерди үйрөтүүнүн максаты эмнеде?

1.Туура, катасыз жазууга, жазуу маданиятын калыптандыруу

2. Сөздөрдү туура окууга, туура жазууга багыттоо

3. Окуу китебинен туура көчүрүп жазууга үйрөтүү

20. Пунктуациялык эрежелерди үйрөтүүнүн максаты эмнеде?

1. Тыныш белгилери туура коюуну үйрөтүү

2. Туура көчүрүп жазууну калыптандыруу

3. Грамматикалык эрежелерди туура айтууга багыттоо

21. Кыргыз тили сабагында колдонулуучу методдор?

1. Индукция, дедукция, анализ-синтез, суроо-жооп, көрсөтмөлүүлүк

2.Окуганын айтып берүү, көчүрүп жазуу

3. Окутуунун активдүү методдору

22. Окуучунун жазуу жумуштарын баалоодо коюлуучу баа өлчөмдөрү?

1. Баалоо критерийлери

2. Баллдык система менен баалоо

3. Орфографиялык, пунктуациялык каталарды талдоо

23. Кыргыз тили сабагында колдонулуучу баалоонун түрлөрү?

1. Текшерүүчү, калыптандыруучу, жыйынтыктоочу

2. Жазуу жумуштарын баалоо.

3. Комментариялап баалоо.

24. Каталар үстүндө иштөөнү уюштуруунун формалары?

1. Жекече иштөө.

2. Класста талкуулоо.

3. Мугалимдин жалпы баяндамасы.

25. Кыргыз тили сабагында кайтарым байланышты уюштуруунун жолдору?

1. Окуучунун дептерин текшерүү жана баалоо., портфолио түзүү

2.Текстке карата нускама түзүү

3. Окуучулардын жоопторун баалоо

3-вариант

1. Башталгыч мектепте морфологиянын кайсыл бөлүмдөрү окулат?

1. Сөз түркүмдөрү (зат, сын, сан, ат атооч, этиш, тактооч)

2. Фонетика, орфография

3. Сүйлөмдүн баш мүчөлөрү

2. Башталгыч класста окутулуучу негизги сөз түркүмдөрү кайсылар?

1.Зат, сын, сан, ат атооч, этиш, тактооч

2. Кызматчы сөздөр, байламталар, бөтөн сөз, тууранды сөз

3. Грамматика, лексика.

3. 1-2-класста окутулуучу зат атоочтун окуу материалдары кайсылар?

1. Ким? Эмне? деген суроого жооп берүүчү сөздөр, зат атоочтун эрежелери

2. Зат атоочтун жөндөмөлөрү

3.Энчилүү жана жалпы аттар

4. 3-4-класста окулуучу зат атоочтун окуу материалдары кайсылар?

1. Зат тоочтун жөндөмөлөрү, жекелик жана көптүк саны

2. Зат атоочтун жазылышы

3. Зат атоочтун бөлүнүшү

5. Зат атоочтун жазылышын окутуунун бөтөнчөлүгү?

1.Энчилүү жана жалпы аттарды айырмалоо

2. Ким? деген суроого жооп берген сөздөр

3. Эмне? деген суроого жооп берген сөздөр

6. Зат атоочту окутууда окуучунун сөзүн өстүрүүдө колдонулуучу методдор?

1. Айтып берүү, түшүндүрүү, китеп менен иштөө, өз алдынча иштөө

2. Үй тапшырмасын аткаруу

3. Көчүрүп жазуу

7. Зат атоочту окутуудагы жазуу жумуштары?

1. Жат жазуу, дил баян, баяндама

2. Окуу китебинен көчүрүп жазуу

3. Үй тапшырмасын аткаруу

8. 1-2-класста сын атоочтун окуу материалдары кайсылар?

1. Кандай? деген суроого жооп берген сөздөр

2. Заттын өнүн, түсүн билдирген сөздөр

3. Заттын формасын билдирген сөздөр

9.3-4-класста сын атоочту окуу материалдары кайсылар?

1. Сын атоочтун эрежеси, жазылышы, окуу китеби менен иштөө

2. Сын атооч сөздөргө сүйлөм түзүү

3. Сын атооч сөздөрдүн жазылышы

10. Сын атоочту окутуудагы сөз өстүрүү жумуштарындагы өзгөчөлүктөр?

1. Заттын өңүн, түсүн, даамын, көлөмүн, формасын билдирген сөздөрдү аныктоо

2.Сын атоочтун жазылышын аныктоо

3. Сын атооч сөздөрдү көчүрүп жазуу

11. Сын атоочтун жазылышын окутууда колдонулуучу методдор?

1. Айтып берүү, суроо-жооп, кластер, диаграмма, таблица түзүү

2. Көрсөтмөлүүлүк, китеп менен иштөө, топто, жупта иштөө

3. Окуу китебиндеги материалдарды өздөштүрүү

12. Кыргыз башталгыч класстарында сөз түркүмдөрүн окутуунун изилдеген окумуштуулар?

1. Сартбаев К., Рысбекова Б., Мураталиева А., Раимбекова М., Чокошева Б.

2. Турусбеков С., Рысбаев С., Сакиева С.

3. Осмонкулов А., Өмүралиев Б.

13. Кыргыз башталгыч класстарында орфографияны окутуунун тарыхын изилдеген окумуштуулар?

1. Сартбаев К.

2. Рысбаев С., Токтомаметов А., Абдухамидова Б.

3. Муратов А., Ишекеев Н.

14.Эне тилин окутуунун тарыхын изилдеген окумуштуулар?

1. Сартбаев К., Рысбекова Б., Турусбеков С.

2. Осмонкулов А., Ишекеев Н.

3. Рысбаев С., Токтомаметов А., Сакиева С.

15.Кыргыз педагогикасында инсанга багыттап окутууну изилдеген окумуштуулар?

1.Бекбоев И.

2. Муратов А., Турдугулов А.

3. Саалиева Д., Батакаонва С.

16. Кыргыз тили окууу китебинин авторлору?

1. Рысбаев С., Исакова Ч.

2. Маразыкова З., Өмүралиев Б.

3. Акунова А., Чокошева Б.

17.Жаныдан түзүлгөн кыргыз тили окуу китебинин авторлору?

1. Акунова А.,Чокошева Б.

2. Рысбаев С., Исакова Ч.

3. Осмонкулов А., Өмүралиев Б.

18. 1-2-класста этишти окутуудагы окуу материалдары кайсылар?

1.Кыймылды билдирген сөздөрдү үйрөтүү

2.Заттын кыймылын билдирген сөздөрдү айырмалоо

3. Оозеки сүйлөм түзүү

19. 3-4-класста окутулуучу этиштин окуу материалдары кайсылар?

1. Этиштин жазылышын, бөлүнүшүн, чактарын үйрөтүү

2. Кыймылды билдирген сөздөрдү туура жазууну калыптандыруу

3. Окуу материалдарын көчүрүп жазуу

20. Тактоочту окутуунун бөтөнчөлүгү эмнеде?

1.Заттын ордун, мезгилин, убагын билдирген сөздөрдү айырмалоо

2.Окуу китебиндеги окуу материалдары менен иштөө

3. Орфографиялык эрежелерди туура пайдалануу

21. Жат жазуунун түрлөрү кайсылар?

1. Текшерүү, сөздүк, чыгармачылык, тандама

2. Дил баян, баяндама

3. Ангеме, эссе

22. Жат жазууга берилген сааттарды пландаштыруу?

1. Чейректин, жылдын аягында

2. Ар бир бөлүмдүн аягында

3. Ар бир сабактан кийин

23. Жат жазуунун текстинин көлөмүн класстар боюнча аныктоо?

1. 15-20, 30-40, 50-60, 70-80

2. 80ден жогору

3.Чек коюлбайт

24. Жат жазууну текшерүүдө эске алынуучу каталардын системасы кайсылар?

1. Орфографиялык, пунктуациялык

2. Стилдик, кептик

3. Иоттошкон тамгалардан кеткен каталар

25. Дил баян, баяндаманы баалоонун критерийлери кайсылар?

1. Окуучунун чыгармачылыгын баалоо

2.Стилдик каталарды эске алуу

3. Орфографиялык каталарды эске алуу

Адабий окууга үйрөтүүнүн теориясы жана методикасы

1-вариант

1. 2-4-класстагы "Адабий окуу" китептеринин авторлору?

1.Токтомаметов А., Субанова Б.

2. Турусбеков С., Сартбаев К.

3. Рысбаев С., Муратов А.

2. Жаныдан түзүлгөн "Адабий окуу" китептеринин авторлору?

1. Рысбаев С., Абдухамидова Б., Ибраимова К.

2. Токтомаметов А., Субанова Б.

3.Тыныстанов К.

3. Кыргыз башталгыч класстарында түшүндүрүп окуунун методикасын изилдеген окумуштуулар?

1.Турусбеков С.

2. Тыныстанов С., Сартбаев К.

3. Рысбаев С., Токтомаметов А.

4. Адабий окуунун дидактикалык негиздерин изилдеген окумуштуулар?

1.Токтомаметов А.

2. Рысбаев С., Рысбекова Б.

3. Сакиева С., Муратов А.

5.Адабий окуунун этнопедагогикалык негиздерин изилдеген окумуштуулар?

1. Рысбаев С.

2. Рысбекова Б., Сартбаев К.

3. Акунова А., Раимбекова М.

6. Алгачкы окуу хрестоматиясын түзүүчүлөр?

1. Тыныстанов К.

2. Наматов С.,Арабаев И.

3. Турусбеков С., Сартбаев К.

7. Адабий окуу окуулугун түзүүдө колдонулуучу принциптер?

1.Тематикалык, жанрдык-тематикалык, адабийлүүлүк

2. Көрсөтмөлүүлүк, жеткиликтүүлүк

3. Илимийлүүлүк, ырааттуулук

8. Адабий окуу окуулугунда сунушталуучу адабий чыгармалар?

1. Ыр, ангеме

2. Жомок, тамсил

3. Макал-лакап, табышмак

9. Адабий окуунун педагогикалык негиздерин изилдеген окумуштуулар?

1. Сартбаев К., Турусбеков С.

2. Рысбаев С., Муратов А.

3. Сакиева С.

10. 2-4-класстагы адабий окуу предметине бөлүнгөн сааттардын көлөмү?

1. Жумасына 1 сааттан

2. Жумасына 2 сааттан

3. Жумасына 4 сааттан

11. 2-4-класстагы адабий окуу предметине жыл боюнча бөлүнгөн сааттардын көлөмү?

1. 200 саат

2. 100 саат

3. 104 саат

11. Адабий окуу предметин алгачкы түзгөн окумуштуу?

1. Сартбаев К., Рысбекова Б.

2. Турусбеков С.

3. Токтомаметов А.

12. Адабий окууга үйрөтүүдө колдонулуучу методдор?

1. Окуу жана түшүнүү

2. Суроо-жооп, айтып берүү, баалоо, көрсөтмөлүүлүк

3. Айтып берүү

13. Окуу көндүмдөрүнүн түрлөрү кайсылар?

1. Туура, шар

2. Көркөм, муундап

3. Туура, шар, сезимдүү, көркөм

14. Тамсилди окутуунун өзгөчөлүгү кайсылар?

1. Каймана маанидеги чыгарма

2. Салыштыруу, сүрөттөө

3.Оозеки айтып берүү

15. Жомокторду окутуудагы өзгөчөлүк?

1.Каармандарды салыштыруу, сүрөттөө, план боюнча айтып берүү

2.Өз сөзү менен айтып берүү

3.Окуп, түшүнгөнү боюнча айтып берүү

16. Ырдын мазмунун талдоодо колдонулуучу методдор?

1. Окуу, түшүндүрүү, ангемелешүү, суроо-жооп

2. Катары менен окуу

3. Өз алдынча окуу

17. Адабий окууда сынчыл окууну пайдалануунун жолдору?

1. Нускама түзүү менен жүргүзүү

2. Мугалим окуп түшүндүрүп берет

3. Окуучу өз алдынча окуп, түшүнөт

18. Окуунун түрлөрүн сабакта пайдаланууну пландаштыруу.

1. Сабактын бардык этабында

2. Өтүлгөн теманы суроодо

3. Жаны теманы түшүндүргөндөн кийин

19. Тексттин мазмунун талдоодо тексттин моделин түзүү аркылуу айтып берүүгө үйрөтүүнүн жолдору?

1. Тексттин башталышы, ортосу, аягы, улантуу боюнча модел түзүү

2.Текстти өз алдынча пландаштыруу

3. Текстти класста окуп чыгуу

20. Тамсилди окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары?

1. Каармандарды сүрөттөө, оозеки айтуу, план түзүү, көркөм окуу

2. Эссе жазуу

3. Чыгарма жазуу

21. Жомокту окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары?

1. Окуяны баяндап берүү, сүрөттөө, презентация жасоо

2. Өз алдынча иштөө

3. Оозеки айтып берүү

22. Каармандын кейипкерин талдоону сабакта уюштуруу

1.Жупта, топто иштөө, презентация жасоо, портфолио түзүү

2.Оозеки айтып берүү

3. Пландап айтып берүү

23. Адабий окууда колдонулуучу жазуу жумуштары

1. Жат жазуу, эссе

2. Дилбаян, баяндама

3. Ангеме, ыр

24. Жазуу жумуштарын баалоонун критерийлери?

1. Окуучунун чыгармачылыгын баалоо

2. Окуучунун орфографиялык каталарын баалоо

3. Окуучунун стилдик каталарын баалоо

25. Адабий окууда кайталоо сабактарын уюштуруунун формалары?

1. Бөлүмдүн аягында уюштуруу

2. Чейректик аягында өткөрүү

3. Жалпылап түшүндүрүү менен

2-вариант

1. Адабий окууда китеп окуу ылдамдыгын текшерүүнүн формалары?

1. Ар бир чейректин аягында

2. Бөлүмдүн аягында

3. Жуманын аягында

2. Китеп окуу ылдамдыгын жүргүзүүнүн формалары?

1.Мугалим тарабынан текст тандалат, минуталык окуу жүргүзүлөт

2. Сабакта жүргүзүлөт

3. Бөлүмдү аягында жыйынтыкталат

3. Китеп окуу ылдамдыгын баалоонун формалары?

1. Мамлекеттик стандартта көрсөтүлгөн формалар боюнча

2. Окуу программасын жетекчиликке алат

3. Жалпы жыйынтык чыгарылат

4.”Бабалардан калган сөз” бөлүмүндөгү чыгармалардын мазмуну?

1. Элдик оозеки чыгармалардан

2. Ангеме, жомоктордон

3. Ыр, эпостордон

5. Ырларды окутууда текстти талдоодогу колдонуучу методдор?

1. Ангемелешүү, суроо-жооп, айтып берүү, окуу китеби менен иштөө

2. Көркөм окууга өзгөчө көнүл бурулат

3. Ичтен окууга маани берүү

6. Адабий окууда колдонулуучу интерактивдүү методдор?

1. Башкарып, сынчыл окуу, инсерт, кластер, синквейн

2. Түшүндүрүү, айтып берүү

3. Суроо-жооп, китеп менен иштөө

7. Адабий окууда окуучунун чыгармачылыгын өнүктүрүүнүн формалары?

1. Окуу көндүмдөрү, тексттин моделин түзүү, эссе жазуу

2. Дил баян жазуу

3. Текстти окуп айтып берүү

8. Адабий окуу окуулуктарындагы окуучунун өз алдынча иштөөсүнө берилген тапшырмалардын түрү?

1. Суроолор, тапшырмалар, текстти өз алдынча окуу, дил баян жазуу

2. Текстти көркөм окуу

3. Сүрөттөр менен иштөө

9. Адабий окууда сабактын кайсыл тибин пайдаланууга болот?

1. Аралаш, жаны билим берүүчү, кайталоо

2. Аралаш сабак

3. Жаны билим берүүчү сабак

10. Адабий окуу сабагынын планын түзүүдө максаты кандай коюлат?

1. Баланын позициясына

2. Мугалимдин позициясына

3. Экөөнү тен эске алат

11. Адабий окууда үй тапшырмасын суроонун формалары?

1.Текстти бирин-бири улап окуйт, суроо-жооп боюнча, көркөм окуу аркылуу

2. Текстке суроолорду түзүү аркылуу

3. Каармандарды салыштыруу аркылуу

12. Адабий окууда кайтарым байланышты уюштуруунун формалары?

1. Дептер, портфолио түзүү, презентация жасоо, сүрөт тартуу

2. Сөздүк түзүү

3.Эссе жазуу

13. Адабий окууда баалоонун формаларын практикалоо жумуштары?

1.Текшерүү, калыптандыруучу, жыйынтыктоочу

2. Салыштырып баалоо

3. Топто баалоо

14. Адабий окууда сөздүк жумушун жүргүзүүнүн ыкмалары.

1.Текстке чейин, текстти окуп бара жатканда, текстти окугандай кийин

2. Сабактын жүрүшүндө

3. Жалпы талкуулоо аркылуу

15. Окуу программасында адабий окууга берилген жылдык сааттын көлөмү?

1. Жыл бою 104 саат

2. Жыл бою 200 саат

3. Жыл бою 100 саат

16. Окуу планында адабий окууга берилген жумалык сааттын көлөмү?

1. Жумасына 4 саат

2. Жумасына 3 саат

3. Жумасына 7 саат

17. Класстан тышкаркы окууга бөлүнгөн сааттар?

1.Жумасына 1 сааттан

2.Жумасына 4 сааттан

3.Жумасына 2 сааттан.

18.Адабий окуу сабагында окуучунун дептерин убштуруунун жолдору?

1.Окуучунун чыгармачыдыгын өнүктүрүүчү, өз алдынча иштей турган дептери.

2.Мугалим сунуш кылган таптырмаларды аткарат.

3.Жаттаган тексттерин жазат.

19.Адабий окуу сабагында сөздүк дептерин уюштуруунун формалары?

1.Мугалим сунуш кыллгана сөздөрдү жаза.

2. Өз алдынча жаны сөздөрдү жазат.

3.Тексттеги сөздөрдү көчүрүп жазат.

20.Адабий окууда окуучунун чыгармачылык ишмердүүлүгүн өнүктүрүүгө берилген тапшырмалардын түрү?

1.Суроолор, тапшырмалар, монолог, диалог түзүү, сүрөр боюнча дил баян жазуу.

2.Текстти өз алдынча окуу.

3.Текстти талдоонун уюштурууга карата тапшырманын түрү.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ

ЖАЛАЛ-АБАД МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ

Башталгыч билим берүүнүн теориясы жана методикасы кафедрасы

Башталгыч мектепте эне тилин окутуунун методикасы дисциплинасы боюнча окуу курал

ДИСЦИПЛИНА БОЮНЧА ОКУТУУЧУЛАР ҮЧҮН МЕТОДИКАЛЫК КӨРСӨТМӨ

Багыты: 550000 Педагогикалык билим берүү

Адистиги: 550700 Педагогика жана башталгыч билим берүүнүн методикасы

Профили: Башталгыч билим берүү

Жалал-Абад – 2015

“Башталгыч мектепте эне тилин окутуунун методикасы” дисциплинасы студенттерге 1-4-курста окулат (2,4, 5, 6, 7, 8 семестр). Окуу дисциплинасы башка дисциплиналарды специализациялоо менен т.а. кыргыз тили жана кеп маданияты, педагогика, психология, башталгыч билим берүүнүн педагогикасы, маалымат жана коммуникациялык технологияларды окуу процессинде колдонуу, кыргыз тили, башталгыч мектепте кыргыз тилин жана адабий окууга үйрөтүүнүн методикасы дисциплиналары менен байланышат. Учурдагы мугалим адабий тилдин нормаларын, башталгыч класстын кыргыз тилинин окуу программасын терең өздөштүргөн, кыргыз тили, адабий окуу предметтеринин тарбиялык маанисин түшүнгөн, окутуунун ыкмаларынын теориялык негиздерин жана эне тилин окутуунун принциптерин, окуу иштеринин методикалык ыкмаларын билүүсү жана аларды колдонууга, мектептин тарыхын, методика илиминин багыттарын, өзүнүн маселелерин чечүү үчүн анын кийинки жылдардагы изилденген проблемаларын билүүсү талап кылынат. Ал үлгүлүү тарбиячы болуу менен бирге кенже мектеп окуучуларына эне тилинин байлыгын жана туура сүйлөөгө, кептик маданиятын калыптандырууга умтулуусу зарыл. Учурдагы

мугалим квалификацияланган окурман жана балдарды китепти сүйүүгө жана окууга тарбиялоочу инсан болуусу зарыл. Сиздерге сунуш кылынган курс төмөнкү бөлүмдөрдөн турат: Туура жазуунун практикуму. Сабатка үйрөтүүнүн методикасы. Адабий окууга үйрөтүүнүн теориясы жана методикасы. Кыргыз тилин окутуунун методикасы. Сөз өстүрүүнүн теориясы жана методикасы көркөм окуунун практикуму менен.

Бул курстун методикасында студентке кенже мектеп жашындагы балдарды окутуу жана тарбиялоонун маселелерин өз алдынча чечүүгө, алар менен иштөөгө, окутуунун жана тарбиялоонун теориясын өз алдынча окуп-үйрөнүүнү андан ары өркүндөтүүнү, методикалык адабияттарды окууга, өз тажрыйбасын аныктоого жана баалоого, сын көз менен кароого, окуу программаларын жана окуу китептерин тандоого жетишүүсү керек.

Методиканын курсунун негизги идеясы катары төмөнкүлөр эсептелет: эне тилинин тарбиялык функциясын реализациялоо, анын кенже мектеп окуучулары үчүн жеткиликтүүлүгү, окутууга кызыктыруунун спецификасы, мектептин тибинин түрдүүлүгү, 4 жылдык башталгыч билим берүүнүн курамы, окуучунун өз алдынча окурмандыгын калыптандыруу, кенже мектеп окуучуларын билим берүү жана адабий өнүгүүсүн камсыз кылуу, окутуудагы проблемалык ситуацияларды түзүү, бала бакча менен мектептин биримдик проблемасын аныктоо жана чечүү, окуу-тарбиялык иштердин перспективалык маселелери, окутуу процессиндеги окуучуга дифференциалдык мамиле жасоо ж.б.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ

ЖАЛАЛ-АБАД МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ

Башталгыч билим берүүнүн теориясы жана методикасы кафедрасы

Башталгыч мектепте эне тилин методикасы дисциплинасы боюнча окуу курал

ДИСЦИПЛИНА БОЮНЧА СТУДЕНТТЕР ҮЧҮН МЕТОДИКАЛЫК КӨРСӨТМӨ

Багыты: 550000 Педагогикалык билим берүү

Адистиги: 550700 Педагогика жана башталгыч билим берүүнүн методикасы

Профили: Башталгыч билим берүү

Жалал-Абад – 2015

"Башталгыч мектепте эне тилин окутуунун методикасы" дисциплинасы биринчи жана үчүнчү, төртүнчү курстарда (5-8-семестр) окулат.

Окуу иштеринин негизги түрү лекциялык жана практикалык сабактар болуп саналат. Лекцияда курстун максатын түшүнүүнүн негизги жоболору, проблеманы учурдун талабына жараша чечүү маселелери каралат. Практикалык сабактарда окутуунун профессионалдык машыгууларын чечүүгө байланышкан милдеттерин чечмелөө маселелери каралат. Практикалык сабактардын материалдары негизги теориялык жоболорду актуалдаштырууга жана жалпылоого, аларды талкуулоого арналат. Ошондой эле студенттин өз алдынча иштерин уюштурууда тапшырмаларды аткаруунун методикалык көрсөтмөлөрү, аларды калыптандыруунун методикалык машыгууларынын эффективдүү жолдору сунушталды. Ар бир практикалык сабактан кийинки сунушталган адабияттар студенттин методикалык даярдык деңгээлин көтөрүүгө өбөлгө түзөт.

Практикалык сабактарга даярданууда төмөнкү сунуштарды колдонууга болот:

1.Тапшырманы көңүл коюп окуп, сунушталган адабияттарды карап чыгуу.

2.Тапшырмага байланыштуу монографияларды, окуу методикалык пособияларды, мезгилдүү басма сөзгө жарыяланган материалдарды, башталгыч класстын окуулуктарын анализдөө.

3.Окутуучу тарабынан сунуш кылынган зарыл адабияттарды конспектилөө.

4.Окутуучу тарабынан сунуш кылынган практикалык тапшырмаларды аткаруу.

5.Сабакта сунуш кылынган суроолордун тизмеси менен өзүн-өзү көзөмөлдөө жана текшерүү.

Ар бир практикалык тапшырмаларды аткаруу менен студент экзаменге даярданууга, адистиккке машыгууга, педагогикалык практикага даярдыгы күчөйт. Дисципдина боюнча өз алдынча иштер окуу иштерин жүргүзүүнүн негизги түрүнө кирүү менен практикалык сабакка даярдануу аркылуу кенже мектеп окуучуларынын ишмердүүлүгүн, жөндөмдүүлүгүн пландаштырууга, сабактын фрагментин, дидактикалык оюндардын иштелмелерин аткарууга жетише алат.

Дисциплинаны окуп-үйрөнүү үчүн негизги жана кошумча адабияттар сунуш кылынды. Негизги адабияттар милдеттүү түрдө окуп-үйрөнүүгө, кошумча адабияттар айрым маселелерди кеңейтүүгө, илимий-изилдөөчү тапшырмаларды даярдоого жана аны аткарууга , өз алдынча иштерди аткарууга ж.б.

Эгерде студент практикалык сабактарды калтырса, окуу-методикалык комплекстин (лекция, практикалык сабак, текшерүүчү тесттер, тапшырмалар) материалдарын өз алдынча даярданууга жана теманы өздөштүрүүгө болот.

СИЛЛАБУСТАР

Жалал-Абад мамлекеттик университети

БАШТАЛГЫЧ БИЛИМ БЕРҮҮНҮН ТЕОРИЯСЫ ЖАНА МЕТОДИКАСЫ КАФЕДРАСЫ

АДАБИЙ ОКУУГА ҮЙРӨТҮҮНҮН ТЕОРИЯСЫ ЖАНА МЕТОДИКАСЫ

Силлабус

Багыты: 550000 ПЕДАГОГИКАЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ

Адистиги: 550700 ПЕДАГОГИКА ЖАНА БАШТАЛГЫЧ БИЛИМ БЕРҮҮНҮН МЕТОДИКАСЫ

Профили: БАШТАЛГЫЧ БИЛИМ БЕРҮҮ

Окутуунун нормативдик мөөнөтү - 4 жыл.

Курстун деңгээли: БА (бакалавр) ***студенттери үчүн, III курс, VI семестр.***

Бардыгы 2 кредит, жалпы сааты-60, анын ичинен-32 саат аудиториялык, 28 саат студенттердин өз алдынча иштери үчүн пландаштырылган.

Лекция – 16 саат, практикалык – 16 саат

Силлабус мамлекеттик стандарттын негизинде түзүлдү

Түзгөн: п.и.д., доцент Сакиева Сайипжамал Салайдиновна

Тел: 0559011160; 0773001160

e-mail: s-sakieva @mail.ru; facebook.com/s.sakieva

Жалал-Абад –2015

КИРИШҮҮ

Башталгыч мектепте адабий окууга үйрөтүү методикасынын предметтик мазмунун кыргыз адабиятындагы кенже мектеп окуучуларынын курактык өзгөчөлүгүн эске алган элдик оозеки жана адабий чыгармалар түзөт. Методика илими аларды дидактикалык негиздерге жана заман талабына ылайык окутуп-үйрөтүүнү сунуш кылат.

Адабий окууга үйрөтүүнүн методикасынын теориялык маселелерине курстун жалпы түшүнүктөрү, дидактикалык принциптери, методологиясы, инсанга багыттап окутуунун факторлору сыяктуу маселелер каралат. Адабий окууну башталгыч мектепте үйрөтүүдө ата-бабалардан келе жаткан руханий дөөлөттөргө сиңирилген эне тилдин баалуулуктарын жайылтуу, окуучулардын ой-жүгүртүүсүн өстүрүү, тексттин мазмунун түшүнүүгө, өз сөзү менен айтып берүүгө, текст менен чыгармачылык менен иштөөнү, сөз байлыгын кеңейтүү, эркин пикир алмашуу, туура, так сүйлөөгө, жазууга көнүктүрүү жана адабий билимдерин тереңдетүү максатын көздөйт.

Адабий окууга үйрөтүүнүн методикасы дисциплинасы лекциялык курстан, практикалык жана өз алдынча иштөө формаларынан пландаштырылып, курстук иш жазылат. Лекциялык курста адабий окууга үйрөтүүнүн методдору, тарыхы, окутуунун каражаттары, аларды сабакта пайдалануунун теориялык, практикалык негиздери,адабий окуу сабагынын курамы, аларды уюштуруунун формалары боюнча жалпы маалымат берилет. Салттуу жана инновациялык окутуу, анын айырмачылыктары, сабактын структуралык түзүлүшү, башталгыч класстын программасы, “Адабий окуу” окуу китептери менен байланыштуулугу айтылат.

Адабий окууга үйрөтүүдө окуучунун билим, билгичтик, көндүмдөрүн калыптандыруунун жолдору, окуу ылдамдыгын текшерүүнүн формалары, элдик жана адабий чыгармаларды окутуунун өзгөчөлүктөрү, аларды окутуунун салттуу жана интерактивдүү методдору талданат. Адабий окууга үйрөтүүдөгү жазуу жумуштарынын (дилбаян, баяндама) түрлөрү, аларды пландаштыруунун өткөрүүнүн, баалоонун, формалары сунушталат.

Практикалык сабакта календардык план, сабактын иштелмесин түзүүнү, аларды пайдалануунун жолдору талкууланат. Сабакка максат коюуну, максат коюуда окуучунун позициясына коюу менен сабактын план-иштелмесин түзүүнү, ишмердүүлүктүн түрүн жана ыкмаларын тандоого үйрөнүп, сабакты өтүүнүн жолдорун талкуулап, сабакты анализдөөнү, баалоону үйрөнүшөт, илимий методикалык адабияттарды пайдаланууга көнүгүшөт.

Өз алдынча иштөө үчүн тапшырмалардын темалары, аткаруу формасы, жадыбалы сунушталат. Курс боюнча өз алдынча иштөө реферат, эссе, баяндама, дил баян, курстук иштер жазылып, баяндама окуу жана сабак өтүү формасында да жүргүзүлөт.

Курсту өздөштүргөнгө чейинки реквизиттер (билимдер) “Адабий окууга үйрөтүүнүн методикасы” предметин окуп үйрөнүүдө адабият, тарых, философия, лингвистика, педагогика, психология предметтеринин түшүнүктөрү негиз болот. Студенттердин орто мектептен алган билимдери, социалдык көндүмдөрү да чоң мааниге ээ. Адабий окууга үйрөтүүнүн методикасы предмети студенттерге адабий окуу предмети боюнча профессионалдык даярдык көрүүгө база болот.

Курсту өздөштүргөндөн кийинки реквизиттер (билимдер). Башталгыч мектептеги адабий окуу билим берүү стандартын, окуу программаларын, окуу китептерин жана методикалык колдонмолорду талдап, алардын ортосундагы байланышты аныкташат. Сабактарга план түзүүнү, көрсөтмө курал даярдоону, сабак өтүүнү билишет. Интелектуалдык, социалдык, адистик компетенцияларга ээ болушат.

Курстун түзүлүшү

Курстун көлөмү жана иштин түрлөрү

№	Жалпы иштер	Бардык сааты	Семестр

	Жалпы	60	
1.	Аудиториялык саат	32	VI
	• Лекциялык	16	VI
	• практикалыклык	16	VI
2.	Студенттин өз алдынча иштери	28	VI

№	Бөлүмдүн аттары	Бардык саат	Аудиториялык саат	Лекциялык саат	Жумага бөлүнүшү	практикалыклык саат	Жумага бөлүнүшү	Өз алдынча аткара турган иш	Жумага бөлүнүшү
1	Адабий окууга үйрөтүүнүн мааниси, максаты. Окутууну пландаштыруу.	8		2		2		4	
2	Адабий окууга үйрөтүүдө окуучунун окуу көндүмдөрүн калыптандыруу, аны өркүндөтүү жолдору. Окуу көндүмдөрүнүн түрлөрү.	8		2		2		4	
3	Адабий чыгармаларды окутуу. Б.Блумдун ой жүгүртүү деңгээлдеринин таксоманиясы. Сынчыл окуу	8		2		2		4	
4	Элдик оозекичыгармаларды окутуу	8		2		2		4	
5	Ырларды окутуунун методикасы	10		2		2		2	
6	Адабий окууда үй тапшырмаларын пландаштыруу	8		2		2		4	
7	Адабий окууда окучунун сөзүн өстүрүү. Аларды сабакта пайдалануу.	8		2		2		4	
8	Адабий окууга үйрөтүүдө жазуу жумуштарын жүргүзүү	6		2		2		2	
	Жалпы сааты	60		16		16		28	

1. Окуп-үйрөнүүдө колдонуучу методдор

Башкы методдор лекцияда, практикалык сабактарды өтүүдө: түшүнүктөрүн жаздыруу, кыскача эссе жазуу, тексттер менен иштөө, таблица толтуруу, темага карата кроссворддорду толтуруу, кластер, синквейн, венндин диаграммасын түзүү ж.б. колдонулат. Билимдерин текшерүүдө модулдун жобосуна ылайык, бекитилген жадыбал боюнча: оозеки, тестирлөө, текшерүү иш алуу менен зачет, экзамен алынат.

2. Техникалык жактан камсыз болушу

«Адабий окууга үйрөтүүнүн теориясы жана методикасы» дисциплинасы ПМТФнын «Башталгыч билим берүүнүн теориясы жана методикасы» кафедрасынын 2-223-аудиториясында өткөрүлөт. Интернет түйүндөрүнө туташтырылган компьютер, интерактивдүү доска бар.

3 Курстун саясаты:

3.1. Студенттерге коюлган талаптар:

– сунуш кылынган адабияттарды көрсөтүлгөн китепканалардан, интернет булактарынан таап , пайдалануу;

– сабактан кечикпөө, ар бир сабакка активдүү катышуу;

– практикалык сабактар өтүлгөндөн кийин берилген схема, таблицалар боюнча отчетторду жазуу;

– өз алдынча тапшырмаларды берилген график боюнча келип, тапшыруу;

– себептүү, же себепсиз калтырган сабактары боюнча темаларды кайра

тапшыруу;

– сабак учурунда мобилдик телефондорду өчүрүү.

Курсту окуп-үйрөнүүдө төмөнкү адабияттар пайдаланылат. Адабияттарды ЖАМУнун борбордук китепканасынан, электрондук китепкананын сайтынан табууга болот.

Негизги адабияттар

1.Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965
2.Бекбоев.И.Б. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык негиздери. – Б., 2003
3.Осмонкулов.А. Кыргызстанда эл агартуу иштери жана эне тилин окутуунун тарыхынан. – Ф.,,1974
4.Оморокова М.И. Совершенствование чтения младших школьников. – М., 1999

4.Сакиева С.С. Башталгыч мектепте адабий окууга үйрөтүүнүн педагогикалык негиздери. – Б., 2010

Кошумча адабияттар

1. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 2-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер учун методикалык колдонмо. – Б.,2013

2. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 3-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер учун методикалык колдонмо. – Б.,2013

3. Абдухамидова Б.А., Ибраимова К., Рысбаев С.К. 4-класста Адабий окуу предметин окутууга карата мугалимдер учун методикалык колдонмо. – Б.,2013

4.Окуучулардын окуу жетишкендиктерин баалоо (методикалык колдонмо). Бишкек, 2010
5.Байгазиев С.О.Окутуунун интерактивдүү методдору. – Бишкек,2004
6.Зимняя И.А. Педагогическая психология.– Ростов-на-Дону, 1997
7.Сакиева С.С.,Осмоналиева С.Ч., Мамбетова М.К. Эне тил. Лекциялык курс.– Б., 2002
8.“Сынчылды ойломду өстүрө турган окуу жана жазуу” программасынын хрестоматиясы.– Б., 2004
9.Турусбеков С. Башталгыч класстарда түшүндүрүп окутуу жумуштары. –Ф., 1962
10.Турусбеков С., Бердибаев Э. 2-класстын эне тили жана кыргыз тилин окутууга методикалык көрсөтмө. – Ф.,1968
11.Турусбеков С.3-класстын эне тилин окутуунун метдикалык көрсөтмөлөрү. – Ф.,”Мектеп”, 1966
12.Токтомаметов А. Адабий окуу. 2-класс. – Бишкек, 2009

4. Студенттердин билимин баалоо жөнүндө маалымат

Жазуу түрүндөгү тапшырмаларга коюлуучу баалоонун критерийи

- тапшырманы логикалуу жазуусу,

- жазуунун стили,

- маңызын ачуу,

- жеке көз карашы менен баяндоо жана так аныктама берүү, анализ жасай алышы.

Тапшырмаларды оозеки тапшыруусун баалоо критерийлери:

- **о**юн эркин, туура тартипте айтып берүүсү;

- биринчи булактардан алган билими;

- кошумча материалдарды пайдалануусу;

- сабактын конспектисинин саны.

Студенттердин билими: сабактарга катышуусу, активдүүлүгү, өз убагында ӨАИ (өз алдынча иштер) тапшыруусу жана илимий иштерге катышуусу менен бааланат

Аталышы	Максималдык балл
Лекцияга катышуусу	20
Практикалык сабактарга катышуусу	20
Практикалык сабактардагы активдүүлүгү	20
ӨАИ өз убагында тапшыруусу	10
ӨАИ жана практикалык иштерди өз убагында аткаруу активдүүлүгү	10
Илим-изилдөө иштерине катышуусу	10
Аралык экзамен	10
Жыйынтыгы:	**100**

5. Окуу процессинин жыйынтыгын чыгаруу

Студенттердин окутуу процессинин жыйынтыгын аныктоодо калыптандыруучу баалоонун техникалары сунушталат.

Курс боюнча студенттердин билимин көзөмөлдөө жана текшерүүнүн жолдору:

- өз алдынча даярдануу;
- семестр ичинде студенттер практикалык сабактарга, өз алдынча изилдөөгө берилген суроолорго даярдануу жана талкуу;
- портфолио түзүү;
- доклад, эссе жазуу;
- оозеки жооп берүү;
- алдын ала даярдалган ачык жана жабык тесттерге жооп берүү;
- конференцияларга катышуу;
- кейстерди жыйноо;
- калыптандыруучу сурамжылоо;
- жазуу жүзүндөгү түшүндүрмөлөр;
- кош жылдыз жана каалоо;
- берилген тапшырмаларды аткаруу.

Академиялык чынчылдыкты сактоо принциптери. Өз алдынча иш катары берилген материалдарды интернет булактарынан алгандан кийин ага ссылка жасоо керек, же сайтын жазуу талапка ылайык. Китептеги же интернеттеги окуу материалын

толугу менен көчүрүп албай, аны талдап, конспектилөө, же кыска формулировка жасоо керек. Аларды пайдалануунун жолдору сунушталышы шарт.

Курсту окуп-үйрөнүү процессинде аткарылуучу өз алдынча иштердин темалары жана формалары

№	Өз алдынча аткарылуучу иштердин мазмуну	формасы
1	Адабий билим берүүнүн актуалдуу проблемалары	курстук иш
2	Адабий окууга үйрөтүүдө көрсөтмө куралдарды даярдоо ыкмалары	реферат
3	Башталгыч мектептеги адабий окуу китептеринин абалы	семинар
4	Адабий окууга үйрөтүү методикасынын өнүгүү тарыхы, өнүгүшү, калыптанышы, учурдагы абалы	баяндама
5	Адабий окууга үйрөтүүдө окуучунун окурмандык маданиятын калыптандыруу	баяндама
6	Адабий окууда окуу көндүмдөрүн калыптандыруу	курстук иш
7	Окуучулардын окуу ылдамдыгын текшерүү жана баалоо	баяндама
8	Салттуу окутуу менен интерактивдүү методдордун байланышы жана айырмачылыгы	эссе
9	Адабий окууга үйрөтүүдө жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн жолдору	семинар
10	Адабий окууда окуп-үйрөнүүнү пландаштыруу Машыктыруучу көнүгүүлөр	сабак өтүү
11	Адабий окууда текстти талдоону уюштуруу	баяндама
12	“Адабий окуу” окуулугунун түзүлүш системасы	курстук иш
13	Адабий окууда жомокторду окутуу	Сабак өтүү
14	Адабий окууда тамсилдерди окутуу	сабак өтүү
15	1-2-класста жомокторду окутуу	баяндама
16	3-4-класста жомокторду окутуу	сабак өтүү
17	Тамсилдерди окутууда көркөм окууну уюштуруу	Сабак өтүү
18	Жомокторду окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары	курстук иш
19	Адабий окууга үйрөтүүнүн методикасын изилдеген окумуштуулар	талкуу
20	Окутуу процессинде окуучулардын жетишкендиктерин баалоо	эссе
21	Учурдагы тарбиялоо багытынын негизинде окутуу. Говард Гарднердин “Көп түрдүү интеллект” теориясы	баяндама
22	Окуучуларга үй тапшырма берүү жана аларды текшерүү ыкмалары	семинар
23	Сабак өтүүдө баалоону пландаштыруу	талкуу
24	Адабий окууда текст менен иштөөнү уюштуруу	сабак өтүү

25	Адабий окууда сынчыл окуунун уюштуруу жолдору	курстук иш

Адабий окууга үйрөтүүнүн методикасы курсу боюнча студенттердин билимин текшерүү үчүн суроолор

1.Адабий окууга үйрөтүүдө окутууну пландаштыруу.
2.Адабий билим берүүнүн актуалдуу маселелери.
3.Адабий окуунун башка илимдер менен байланышы.
4.Адабий окууда окуу көндүмдөрүн калыптандыруу жана өркүндөтүү.
5.Окуу көндүмдөрүнүн түрлөрү.
6.Туура окууга үйрөтүү.
7.Шар окууга үйрөтүү.
8.Сезимдүү окууга үйрөтүү.
9.Көркөм окууга үйрөтүү.
10.Окуу ылдамдыгын текшерүүнү уюштуруу, баалоо технологиялары.
11.Адабий чыгармаларды окутуу, пландаштыруу.
12.Ырларды окутуу. Лирикалык ырларды окутуу.
13.Ырларды окутууда көркөм окуунун уюштуруу.
14. Сынчыл, башкарып окууну үйрөтүү жолдору.
15.Элдик оозеки чыгармаларды окутуу.
16.Тамсилдерди окутуу.
17.Жомокторду окутуу.
18.Адабий окууда интерактивдүү методдорду пайдалануунун мааниси жана максаты.
19.Адабий окуу сабагында үй тапшырмаларын пландаштыруу.
20.Адабий окуу сабагында баалоону пландаштыруу жана уюштуруу.

Адабий окууга үйрөтүүнүн методикасы курсун окуп-үйрөнүүнүн натыйжасында студенттер төмөнкүдөй профессионалдык компетенцияларга ээ болушат;

1. **Интеллектуалдык;**
   - өз билимин өркүндөтөт;
   - изденет;
   - адабий тилдин нормасында сабаттуу сүйлөй алат;
   - өзүнө ишенет;
   - чыгармачылык менен иштей алат;
   - проблемаларды чече билет.
2. **Социалдык;**
   - жамаат менен иштей алат;
   - башкалардын пикирин сыйлайт;
   - аткарган ишинин натыйжасын көрө билет;
   - өз укугун жана милдетин так аныктай алат.
3. **Адистик (профессионалдык);**
   - окутуп-тарбиялоо процесстерин уюштура алат;
   - окутуунун салттуу жана интерактивдүү методдорун билет жана колдоно алат;

– башталгыч мектептердин стандарттык программасынын негизинде иш жүргүзө алат;
- окуу программасына жана окуу китептерине талдоо жүргүзө алат;
- окуучулардын психологиялык өзгөчөлүгүн аныктай алат;
- сабакка максат коео билет;
- окуучулардын өз алдынча иштерин уюштура алат

Жалал-Абад мамлекеттик университети

БАШТАЛГЫЧ БИЛИМ БЕРҮҮНҮН ТЕОРИЯСЫ ЖАНА МЕТОДИКАСЫ КАФЕДРАСЫ

ТУУРА ЖАЗУУНУН ПРАКТИКУМУ

Силлабус

Багыты: 550000 ПЕДАГОГИКАЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ

Адистиги: 550700 ПЕДАГОГИКА ЖАНА БАШТАЛГЫЧ БИЛИМ БЕРҮҮНҮН МЕТОДИКАСЫ

Профили: БАШТАЛГЫЧ БИЛИМ БЕРҮҮ

Окутуунун нормативдик мөөнөтү - 4 жыл.

Курстун деңгээли: БА (бакалавр) ***студенттери үчүн, I курс, II семестр.***

Бардыгы 4 кредит, жалпы сааты – 120, анын ичинен – 64 саат аудиториялык, 56 саат студенттердин өз алдынча иштери үчүн пландаштырылган.

Лекция – 16 саат, практикалык – 48 саат.

Силлабус мамлекеттик стандарттын негизинде түзүлдү.

Түзгөн: п.и.д.., доцент Сакиева Сайипжамал Салайдиновна

Тел: 0559011160; 0773001160

e-mail: s-sakieva @mail.ru; facebook.com/s.sakieva

Жалал-Абад-2015

КИРИШҮҮ

Башталгыч мектептеги туура жазуунун практикумунун предметтик мазмунун кыргыз адабий тилинин кенже мектеп окуучуларынын курактык өзгөчөлүгүн эске алган орфографиялык эрежелер түзөт. Методика илими аларды дидактикалык негиздерге жана заман талабына ылайык окутуп-үйрөтүүнү сунуш кылат.

Кол жазма сулуулугуна үйрөтүүнүн практикумунун методикасынын теориялык маселелерине курстун жалпы түшүнүктөрү, дидактикалык принциптери, методологиясы, инсанга багыттап окутуунун факторлору сыяктуу маселелер каралат. Кол жазма сулуулугуна үйрөтүүдө ата-бабалардан келе жаткан руханий дөөлөттөргө сиңирилген эне тилдин баалуулуктарын жайылтуу, окуучулардын ой-жүгүртүүсүн өстүрүү, кол жазма сулуулугун калыптандыруу, сүйлөмдү туура, катасыз сулуу жазууну, орфографиялык, пунктуациялык эрежелерди терен үйрөнүүгө, текстти туура көчүрүп жазуу көндүмүн, текст менен чыгармачылык менен иштөөнү, сөз байлыгын кеңейтүү, эркин пикир алмашуу, туура, так сүйлөөгө, жазууга көнүктүрүү жана адабий билимдерин тереңдетүү максатын көздөйт.

Туура жазуунун практикумун үйрөтүүнүн дисциплинасы лекциялык курстан, практикалык жана өз алдынча иштөө формаларына пландаштырылат. Лекциялык курста туура жазууга үйрөтүүнүн методдору, тарыхы, окутуунун каражаттары, аларды сабакта пайдалануунун теориялык, практикалык негиздери, туура жазууга үйрөтүүдөгү жазуу сабагынын курамы, аларды уюштуруунун формалары боюнча жалпы маалымат берилет. Салттуу жана инновациялык окутуу, анын айырмачылыктары, сабактын структуралык түзүлүшү, башталгыч класстын программасы, "Алиппе" окуу китеби, "Алиппе дептери" менен байланыштуулугу айтылат. Туура жазууга үйрөтүүдө окуучунун билим, билгичтик, көндүмдөрүн калыптандыруунун жолдору, кол жазма сулуулугун текшерүүнүн формалары, басымсыз, жантык жазууга үйрөтүүнүн жолдору, баланын кол жазма сулуугуна

калыптандыруунун өзгөчөлүктөрү, аларды окутуунун салттуу жана интерактивдүү методдору талданат. Таза жазууга үйрөтүүдөгү баалоонун формалары сунушталат.

Практикалык сабакта календардык план, сабактын иштелмесин түзүүнү, аларды пайдалануунун жолдору талкууланат. Сабакка максат коюуну, максат коюуда окуучунун позициясына коюу менен сабактын план-иштелмесин түзүүнү, ишмердүүлүктүн түрүн жана ыкмаларын тандоого үйрөнүп, сабакты өтүүнүн жолдорун талкуулап, сабакты анализдөөнү, баалоону үйрөнүшөт, илимий методикалык адабияттарды пайдаланууга көнүгүшөт.

Өз алдынча иштөө үчүн тапшырмалардын темалары, аткарылуу формасы, жадыбалы сунушталат. Курс боюнча өз алдынча иштөө жат жазуу, эссе, баяндама, дил баян, жазылып, баяндама окуу жана сабак өтүү формасында да жүргүзүлөт.

Курсту өздөштүргөнгө чейинки реквизиттер (билимдер) “Туура жазуунун практикуму” предметин окуп -үйрөнүүдө адабият, тарых, философия, лингвистика, педагогика, психология, гигиена, анатомия,физиология предметтеринин түшүнүктөрү негиз болот. Студенттердин орто мектептен алган билимдери, социалдык көндүмдөрү да чоӊ мааниге ээ. Туура жазууга үйрөтүүнүн практикуму предмети студенттерге таза жазуу боюнча профессионалдык даярдык көрүүгө база болот.

Курсту өздөштүргөндөн кийинки реквизиттер (билимдер). Башталгыч мектептеги таза жазуу боюнча билим берүү стандартын, окуу программаларын, окуу китептерин жана методикалык колдонмолорду талдап, алардын ортосундагы байланышты аныкташат. Сабактарга план түзүүнү, көрсөтмө курал даярдоону, сабак өтүүнү билишет. Интелектуалдык, социалдык, адистик компетенцияларга ээ болушат.

Курстун түзүлүшү

Курстун көлөмү жана иштин түрлөрү

№	Жалпы иштер	Бардык сааты	Семестр
	Жалпы	120	
1.	Аудиториялык саат	64	
	• Лекциялык	16	II
	• практикалык	48	II
2.	Студенттин өз алдынча иштери	56	II

№	Бөлүмдүн аттары	Бардык саат	Аудиториялык саат	Лекциялык саат	Жумага бөлүштүрүү	практикалык саат	Жумага бөлүштүрүү	Өз турган иш	Жумага бөлүштүрүү
1	Башталгыч мектепте туура жазууга үйрөтүүнүн системасы жана принциптери	6		2		2		2	
2	Жазууга үйрөтүүгө баланы даярдоо. Жазуу сабагында колдонуучу методдор.	6		2		2		2	
3	Жазуу куралдары жана аларды пайдалануу.	6		2		2		2	
4	Жазуунун гигиенасы. Жазуунун елчему.	6		2		2		2	
5	Окуучунун жазуудагы психологиялык бетенчелугу	6		2		2		2	
6	Жазууга карата кенугуулер	4				2		2	
7	Тамгалардын тегиз, бийиктикте, аралыкта жазылышына карата кенугуулер	4				2		2	
8	Жазуу сабагы боюнча окуучулардын жетишуусун кеземелге алуу	6		2		2		2	
9.	Баш жана кичине тамгалардын жазылышы	4				2		2	
10.	Доскага жазууну уйретуу	4				2		2	
11.	Узгултуксуз жазуу	6				2		4	
12.	Сездерде, суйлемдерде тамгалардын бийиктигин бирдей тегиздикте жазууга уйретуу	6				2		4	
13.	Тамгаларды жана сездерду салка туура жайгаштыруу	8		2		2		4	
14.	Созулмалар менен жазылган сездер. Керуу жат жазуусу	4				2		2	
15.	Катар келген унсуздер катышкан сездер, аларды жазуу.	6				2		4	
16.	В, З тамгалары менен жазылган муундар. Уйретуучу жат жазуу	4				2		2	

1. Окуп -үйрөнүүдө колдонуучу методдор

Башкы методдор лекцияда, практикалык сабактарды өтүүдө: түшүнүктөрүн жаздыруу, кыскача эссе жазуу, текстер менен иштөө, таблица толтуруу, темага карата кроссворддорду толтуруу, кластер, синквейн, венндин диаграммасын түзүү ж.б. колдонулат. Билимдерин текшерүүдө модулдун жобосуна ылайык, бекитилген жадыбал боюнча: оозеки, тестирлөө, жат жазуу, текшерүү иш алуу менен экзамен алынат.

2. Техникалык жактан камсыз болушу

«Туура жазуунун практикуму» предмети ПМТФнын «Башталгыч билим берүүнүн теориясы жана методикасы» кафедрасынын **2-223**-аудиториясында өткөрүлөт. Интернет түйүндөрүнө туташтырылган компьютер, интерактивдүү доска бар.

3. Курстун саясаты:

3.1. Студенттерге коюлган талаптар:

- сунуш кылынган адабияттарды көрсөтүлгөн китепканалардан, интернет булактарынан таап , пайдалануу;

- сабактан кечикпөө, ар бир сабакка активдүү катышуу;

- практикалык сабактар өтүлгөндөн кийин берилген схема, таблицалар боюнча отчетторду жазуу;

- өз алдынча тапшырмаларды берилген график боюнча келип, тапшыруу;

- себептүү же себепсиз калтырган сабактары боюнча темаларды кайра тапшыруу;

- сабак учурунда мобилдик телефондорду өчүрүү.

Курсту окуп-үйрөнүүдө төмөнкү адабияттар пайдаланылат. Адабияттарды ЖАМУнун борбордук китепканасынан, электрондук китепкананын сайтынан табууга болот.

Негизги адабияттар

1. Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы.-Ф.,1978.
2. Турусбеков С., Бердибаев Э.,Рысбекова Б,.Сартбаев К. Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы,-Ф.,1965
3. Сартбаев К., Акунова А.Р., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013
4. Рысбекова Б., Папакова А.Жазууга үйрөтүүнүн методикасы. – Ф., 1972

Кошумча адабияттар

5. Осмонкулов А. Мектепте фонетиканы окутуунун методикасы.- Ф.,1983
6. Мураталиева А. Башталгыч класстардын мугалимдерин даярдоочу педагогикалык факультеттин студенттери үчүн кыргыз тилин окутуунун методикасынан практика-лабораториялык сабактарды өткөрүүнүн методикалык колдонмосу.- Б.,1994
7. Үмөталиева Б.,Сартбаев К., Жакыпов Ж. Педагогикалык окуу жайларда кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф.,1980

4. Студенттердин билимин баалоо жөнүндө маалымат

Жазуу түрүндөгү тапшырмаларга коюлуучу баалоонун критерийи

- тапшырманы логикалуу жазуусу,

- жазуунун стили,

- маңызын ачуу,

- жеке көз карашы менен баяндоо жана так аныктама берүү, анализ жасай алышы.

Тапшырмаларды оозеки тапыруусун баалоо критерийлери

- оюн эркин, туура тартипте айтып берүүсү;

- биринчи булактардан алган билими;

- кошумча материалдарды пайдалануусу;

- конспектин саны.

Студенттердин билими: сабактарга катышуусу, активдүүлгү, өз убагында ӨАИ (өз алдынча иштер) тапшыруусу жана илимий иштерге катышуусу менен бааланат.

Аталышы	Максималдык балл
Лекцияга катышуусу	20
Практикалык сабактарга катышуусу	20
Практикалык сабактардагы активдүүлүгү	20
ӨАИ өз убагында тапшыруусу	10
ӨАИ жана практикалык иштерди өз убагында аткаруу активдүүлүгү	10
Илим- изилдөө иштерине катышуусу	10
Аралык экзамен	10
Жыйынтыгы:	**100**

5. Окуу процессинин жыйынтыгын чыгаруу

Студенттердин окутуу процессинин жыйынтыгын аныктоодо калыптандыруучу баалоонун техникалары сунушталат.

Курс боюнча студенттердин билимин көзөмөлдөө жана текшерүүнү жолдору:

- өз алдынча даярдануу;
- семестр ичинде студенттер практикалык сабактарга, өз алдынча изилдөөгө берилген суроолорго даярдануу жана талкуу;
- портфолио түзүү;
- доклад, эссе жазуу;
- оозеки жооп берүү;
- алдын-ала даярдалган ачык жана жабык тесттерге жооп берүү;
- конференцияларга катышуу;
- кейстерди жыйноо;
- калыптандыруучу сурамжылоо.
- жазуу жүзүндөгү түшүндүрмөлөр.
- кош жылдыз жана каалоо.

- берилген тапшырмаларды аткаруу

Академиялык чынчылдыкты сактоо принциптери. Өз алдынча иш катары берилген материалдарды интернет булактарынан алгандан кийин ага ссылка жасоо керек, же сайтын жазуу талапка ылайык. Китептеги же интернеттеги окуу материалын толугу менен көчүрүп албай, аны талдап, конспектилөө же кыска формулировка жасоо керек.

Курсту окуп-үйрөнүү процессинде аткарылуучу өз алдынча иштердин темалары жана формалары

№	Өз алдынча аткарылуучу иштердин мазмуну	формасы
1.	Тамгаларды жазууда кетирилүүчү негизги каталар	баяндама
2.	Азыркы шрифтердин жазылышына мүнөздөмө	баяндама
3	Тамгаларды жазууга үйрөтүү ыкмалары	Сабак өтүү
4	Тамгалардын майда элементтери	Сабак өтүү
5.	Алиппе дептерин толтуруу	билдирүү
6.	Тамгаларды абада жазууга көнүгүү	Сабак өтүү
7.	Тамгаларды доскада жазууга көнүгүү	
9	Жазуу куралдары	баяндама
10	Жазуу сабагынын болжолдуу үлгүлөрүн иштеп чыгуу	баяндама
11	Жат жазууда каллиграфияны туура сактоого көнүгүү	баяндама
12	Дил баян жазууда каллиграфияны туура сактоого көнүгүү	баяндама
13	Алиппе мезгилинде колдонулуучу кесме тамгаларды жасоо	билдирүү
14	Сандарды жана амалдарды туура жазуу менен көрсөтмө курал түзүү	билдирүү
15	Конспект жазууда каллиграфияны туура сактоого жетишүү	баяндама
16	Сабак өтүүдө ийгиликти пландаштыруу	реферат
17	Окуучуларга үй тапшырма берүү жана аларды текшерүү ыкмалары	семинар
18	Көнүгүүлөрдү иштетүүнүн натыйжалуу ыкмалары	билдирүү

ТУУРА ЖАЗУУНУН ПРАКТИКУМУ курсу боюнча студенттердин билимин текшерүү үчүн суроолор

1.Туура жазуунун ыкмалары кайсылар жана ага кандайча көнүгүүгө болот?

2.Туура жазууга үйрөтүүдө колдонулуучу методдор, алардын өзгөчөлүгү.

3.Туура жазууда ритмикалык методду пайдалануу ыкмалары.

4.Туура жазууда сызыктуу методду пайдалануунун өзгөчөлүгү.

5.Алфавит тартибинде баш жана кичине тамгаларды туура жазуу.

6.Өзүңөр каалаган 20 сөздү, 10 сүйлөмдү, 1 текстти туура жазгыла.

7.Алиппе дептеринин толтурулушу.

8.Жазма тамгалар менен жазылган көрсөтмө куралдарды даярдоо. (карточка, синквейн, кластер ж.б)

9. Басма тамгалар менен жазылган көрсөтмө куралдарды даярдоо (таблица,схема, плакат ж.б.)

10.Туура жазуу боюнча сабактын планын түзүү.

11.Конспектини каллиграфияны туура сактоо менен жазуу.

Туура жазуунун практикуму курсун окуп-үйрөнүүнүн натыйжасында студенттер төмөнкүдөй профессионалдык компетенцияларга ээ болушат;

4. **Интелектуалдык;**
   - өз билимин өркүндөтөт;
   - изденет;
   - адабий тилдин нормасында сабаттуу сүйлөй алат;
   - өзүнө ишенет;
   - чыгармачылык менен иштей алат;
   - проблемаларды чече билет;
5. **Социалдык;**
   - жамаат менен иштей алат;
   - башкалардын пикирин сыйлайт;
   - аткарган ишинин натыйжасын көрө билет;
   - өз укугун жана милдетин так аныктай алат.
6. **Адистик (профессионалдык);**
   - окутуп-тарбиялоо процесстерин уюштура алат;

- окутуунун салттуу жана интерактивдүү методдорун билет жана колдоно алат;

– башталгыч мектептердин стандарттык программасынын негизинде иш жүргүзө алат;

- окуу программасына жана окуу китептерине талдоо жүргүзө алат;

- окуучулардын психологиялык өзгөчөлүгүн аныктай алат;

- сабакка максат коео билет;

- окуучулардын өз алдынча иштерин уюштура алат.

Жалал-Абад мамлекеттик университети

БАШТАЛГЫЧ БИЛИМ БЕРҮҮНҮН ТЕОРИЯСЫ ЖАНА МЕТОДИКАСЫ КАФЕДРАСЫ

БАЛДАР РИТОРИКАСЫ

Силлабус

Багыты: 550000 ПЕДАГОГИКАЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ

Адистиги: 550700 ПЕДАГОГИКА ЖАНА БАШТАЛГЫЧ БИЛИМ БЕРҮҮНҮН МЕТОДИКАСЫ

ПРОФИЛИ: БАШТАЛГЫЧ БИЛИМ БЕРҮҮ

Окутуунун нормативдик мөөнөтү-4 жыл.

Курстун деңгээли: БА (бакалавр) *студенттери үчүн, III курс, VI семестр.*

Бардыгы 2 кредит, жалпы сааты-60, анын ичинен-32 саат аудиториялык, 28 саат студенттердин өз алдынча иштери үчүн пландаштырылган.

Лекция – 16 саат, практикалык – 16 саат.

Силлабус мамлекеттик стандарттын негизинде түзүлдү.

Түзгөн: п.и.д., доцент Сакиева Сайипжамал Салайдиновна

Тел: 0559011160; 0773001160

e-mail: s-sakieva @mail.ru: facebook /s.sakieva

Жалал-Абад-2015

КИРИШҮҮ

Башталгыч мектепте балдар риторикасынын предметтик мазмунун кыргыз адабиятындагы кенже мектеп окуучуларынын курактык өзгөчөлүгүн эске алган элдик оозеки жана адабий чыгармалар түзөт. Методика илими аларды дидактикалык негиздерге жана заман талабына ылайык окутуп-үйрөтүүнү сунуш кылат.

Балдар риторикасынын теориялык маселелерине курстун жалпы түшүнүктөрү, дидактикалык принциптери, методологиясы, инсанга багыттап окутуунун факторлору сыяктуу маселелер каралат.

Риториканы башталгыч мектепте үйрөтүүдө ата-бабалардан келе жаткан руханий дөөлөттөргө сиңирилген эне тилдин баалуулуктарын жайылтуу, окуучулардын ой-жүгүртүүсүн өстүрүү, тексттин мазмунун түшүнүүгө, өз сөзү менен айтып берүүгө, текст менен чыгармачылык менен иштөөнү, сөз байлыгын кеңейтүү,

эркин пикир алмашуу, туура, так сүйлөөгө, жазууга көнүктүрүү жана адабий билимдерин тереңдетүү максатын көздөйт.

Балдар риторикасы дисциплинасы лекциялык курстан, практикалык жана өз алдынча иштөө формаларынан пландаштырылат. Лекциялык курста балдар риторикасын үйрөтүүнүн методдору, тарыхы, окутуунун каражаттары,аларды сабакта пайдалануунун теориялык, практикалык негиздери, адабий окуу сабагынын курамы, аларды уюштуруунун формалары боюнча жалпы маалымат берилет. Салттуу жана инновациялык окутуу, анын айырмачылыктары, сабактын структуралык түзүлүшү, башталгыч класстын программасы, "Адабий окуу", "Кыргыз тили" окуу китептери менен байланыштуулугу айтылат. Балдар риторикасы окуучунун билим, билгичтик, көндүмдөрүн калыптандыруунун жолдору, окуу ылдамдыгын текшерүүнүн формалары, элдик жана адабий чыгармаларды окутуунун өзгөчөлүктөрү, аларды окутуунун салттуу жана интерактивдүү методдору талданат. Текстти жаттоонун оозеки жана жазуу формалары үйрөтүлөт. Адабий окууга үйрөтүүдөгү, кыргыз тилин окутуудагы жазуу жумуштарынын (дилбаян, баяндама) түрлөрү, аларды пландаштыруунун өткөрүүнүн, баалоонун, формалары сунушталат.

Практикалык сабакта календардык план, сабактын иштелмесин түзүүнү, аларды пайдалануунун жолдору талкууланат. Сабакка максат коюуну, максат коюуда окуучунун позициясына коюу менен сабактын план-иштелмесин түзүүнү, ишмердүүлүктүн түрүн жана ыкмаларын тандоого үйрөнүп, сабакты өтүүнүн жолдорун талкуулап, сабакты анализдөөнү, баалоону үйрөнүшөт, илимий методикалык адабияттарды пайдаланууга көнүгүшөт.

Өз алдынча иштөө үчүн тапшырмалардын темалары, аткарылуу формасы, жадыбалы сунушталат. Курс боюнча өз алдынча иштөө , эссе, баяндама, дил баян, баяндама окуу жана сабак өтүү формасында да жүргүзүлөт.

Курсту өздөштүргөнгө чейинки реквизиттер (билимдер) "Балдар риторикасы" предметин окуп үйрөнүүдө адабият, тарых, философия, лингвистика, педагогика, психология предметтеринин түшүнүктөрү негиз болот. Студенттердин орто мектептен алган билимдери, социалдык көндүмдөрү да чоң мааниге ээ. Риторика предмети студенттерге адабий окуу, кыргыз тили боюнча профессионалдык даярдык көрүүгө база болот.

Курсту өздөштүргөндөн кийинки реквизиттер (билимдер). Башталгыч мектептеги адабий окуу, кыргыз тили боюнча билим берүү стандартын, окуу программаларын, окуу китептерин жана методикалык колдонмолорду талдап, алардын ортосундагы байланышты аныкташат. Сабактарга план түзүүнү, көрсөтмө

курал даярдоону, сабак өтүүнү билишет. Интелектуалдык, социалдык, адистик компетенцияларга ээ болушат.

Курстун түзүлүшү

Курстун көлөмү жана иштин түрлөрү

№	Жалпы иштер	Бардык сааты	Семестр
	Жалпы	60	
1.	Аудиториялык саат	32	VII
	• Лекциялык	16	VII
	• практикалык	16	VII
2.	Студенттин өз алдынча иштери	28	VII

№	Бөлүмдүн аттары	Бардык саат	Аудиториялык саат	Лекциялык саат	Жумага бөлүнүшү ү	практикалыклык саат	Жумага бөлүнүшү	Өз алдынча аткара турган иш	Жумага бөлүнүшү
1	Баарлашуу	8		2		2		4	
2	Кептин жанры	8		2		2		4	
3	Башталгыч мектептин окуучуларынын кеп ишмердүүлүгүн өнүктүрүү	8		2		2		4	
4	Кеп ишмердүүлүк. Кеп ишмердүүлүктүн түрлөрү	8		2		2		4	
5	Текст менен иштөөнү уюштуруу	6		2		2		2	
6	Башталгыч мектептин окуучуларынын кеп маданиятынын жалпы маселелери	6		2		2		2	
7	Байланыштуу кептин жалпы маселелери	8		2		2		4	
8	Байланыштуу кептин жалпы маселелери	8		2		2		4	
.	Жалпы сааты	60		16		16			28

1. Окуп-үйрөнүүдө колдонуучу методдор

Башкы методдор лекцияда, практикалык сабактарды өтүүдө: түшүнүктөрүн

жаздыруу, кыскача эссе жазуу, тексттер менен иштөө, таблица толтуруу, темага карата кроссворддорду толтуруу, кластер, синквейн, венндин диаграммасын түзүү ж.б. колдонулат. Билимдерин текшерүүдө модулдун жобосуна ылайык, бекитилген жадыбал боюнча: оозеки, тестрлөө, текшерүү иш алуу менен экзамен алынат.

2. Техникалык жактан камсыз болушу

«Балдар риторикасы» предмети ПМТФнын «Башталгыч билим берүүнүн теориясы жана методикасы» кафедрасынын 2-223-аудиториясында өткөрүлөт. Интернет түйүндөрүнө туташтырылган компьютер, интерактивдүү доска бар.

3. Курстун саясаты:

3.1. Студенттерге коюлган талаптар:

- сунуш кылынган адабияттарды көрсөтүлгөн китепканалардан, интернет булактарынан таап , пайдалануу;

- сабактан кечикпөө, ар бир сабакка активдүү катышуу;

- практикалык сабактар өтүлгөндөн кийин берилген схема, таблицалар боюнча отчетторду жазуу;

- өз алдынча тапшырмаларды берилген график боюнча келип, тапшыруу;

- себептүү же себепсиз калтырган сабактары боюнча темаларды кайра

тапшыруу;

- сабак учурунда уюлдук телефондорду өчүрүү.

Курсту окуп-үйрөнүүдө төмөнкү адабияттар пайдаланылат. Адабияттарды ЖАМУнун борбордук китепканасынан, электрондук китепкананын сайтынан табууга болот.

Негизги адабияттар

1. Введенская Л.А., Павлова Л.Г. Культура и искусство речи: Современная риторика.- Ростов-на-Дону,1996
2. Ладыженская Т.А. Детская риторика. / Программы общеобразовательных учреждений. Начальные классы.- Часть 1.-Москва, 2002.-137-153-б.
3. Давлетов С. Байланыштуу речь. – Б.,1999.

4. Далецкий Ч. Практикум по риторике. – Москва,1996.
5. Мусаев С.Ж. Кеп маданиятынын маселелери. – Б.,1993.-9-82-б.

Кошумча адабияттар

1. Абрамов Н. Искусство разговаривать// Русская речь.-1991.-№4
2. Гольдин В.Е., Сиротинина О.Б. Речевая культура // Русский язык. Энциклопедия. – М.,1998
3. Карасаев Х. Накыл сљздљр. – Б.,1995
4. Кыргыз элинин макал-лакаптары. – Б.,1998
5. Кыргыз тилинин фразеологиялык сөздүгү. – Б.,2001
6. Осмонкулов А., Акунова А. Өнөр алды-кызыл тил. – Б.,2007
7. Ширяев Е.Н. Что такое культура речи? // Русская речь.-1991.-№4
8. Ширяев Е.Н. Что такое культура речи? // Русская речь.-1991.-№4

4. Студенттердин билимин баалоо жөнүндө маалымат

Жазуу түрүндөгү тапшырмаларга коюлуучу баалоонун критерийи

- тапшырманы логикалуу жазуусу,

- жазуунун стили,

- маңызын ачуу,

- жеке көз карашы менен баяндоо жана так аныктама берүү, анализ жасай алышы.

Тапшырмаларды оозеки тапшыруусун баалоо критерийлери

- оюн эркин, туура тартипте айтып берүүсү;

- биринчи булактардан алган билими;

- кошумча материалдарды пайдалануусу;

- конспектинин саны.

Студенттердин билими: сабактарга катышуусу, активдүүлгү, өз убагында ӨАИ (өз алдынча иштер) тапшыруусу жана илимий иштерге катышуусу менен бааланат.

Аталышы	Максималдык балл

Лекцияга катышуусу	20
Практикалык сабактарга катышуусу	20
Практикалык сабактардагы активдүүлүгү	20
ӨАИ өз убагында тапшыруусу	10
ӨАИ жана практикалык иштерди өз убагында аткаруу активдүүлүгү	10
Илим- изилдөө иштерине катышуусу	10
Аралык экзамен	10
Жыйынтыгы:	**100**

5. Окуу процессинин жыйынтыгын чыгаруу

Студенттердин окутуу процессинин жыйынтыгын аныктоодо калыптандыруучу баалоонун техникалары сунушталат.

Курс боюнча студенттердин билимин көзөмөлдөө жана текшерүүнү жолдору:

- өз алдынча даярдануу;
- семестр ичинде студенттер практикалык сабактарга, өз алдынча изилдөөгө берилген суроолорго даярдануу жана талкуу;
- портфолио түзүү;
- доклад, эссе жазуу;
- оозеки жооп берүү;
- алдын ала даярдалган ачык жана жабык тесттерге жооп берүү;
- конференцияларга катышуу;
- кейстерди жыйноо;
- калыптандыруучу сурамжылоо.
- жазуу жүзүндөгү түшүндүрмөлөр.
- кош жылдыз жана каалоо.
- берилген тапшырмаларды аткаруу

Академиялык чынчылдыкты сактоо принциптери. Өз алдынча иш катары берилген материалдарды интернет булактарынан алгандан кийин ага ссылка жасоо керек, же сайтын жазуу талапка ылайык. Китептеги же интернеттеги окуу материалын

толугу менен көчүрүп албай, аны талдап, конспектилөө, же кыска формулировка жасоо керек.

Курсту окуп-үйрөнүү процессинде аткарылуучу өз алдынча иштердин темалары жана формалары

№	Өз алдынча аткарылуучу иштердин мазмуну	формасы
1	Риторика илиминин тарыхы	реферат
2	Байыркы Грециядагы ораторлук өнөр	семинар
3	Арстанбек,Калыгул,Жээренче чечен, Асанкайгы, Толубай сынчы, Жеңижок ж.б. кыргыз элинен чыккан инсандардын сөз өнөрү.	дил баян
4	Азыркы күндөгү белгилүү төкмө акындар, чечендер, куудулдар.	баяндама
5	Сөздүн көркөмдүгүн арттырууда колдонулуучу лингвистикалык каражаттар, адабий троптор.	конспект
6.	Байланыш каражатты үйрөнүүнүн мааниси, теориялык негиздери.	оозеки
7.	Стилистика жөнүндө түшүнүк.	таблица
8	Кептин функционалдык - маанилик түрлөрү. (Сүрөттөө, баяндоо, ой жүгүртүү)	оозеки

БАЛДАР РИТОРИКАСЫ курсу боюнча студенттердин билимин текшерүү үчүн суроолор

1. Риторика илиминин тарыхы.

2. Тексттин темасы, негизги оюу, аталышы, бөлүктөрү.

3. Тексттеги сүйлөмдөрдүн байланышуу жолдору.

4. Кеп маданияттын баскычтары.

5. Сөздүн көркөмдүгүн арттырууда колдонулуучу лингвистикалык каражаттар.

6. Кептин функционалдык-маанилик түрлөрү.

7. Кеп адеби.

8. Өткөндөгү жана учурдагы сөздөрдү аркалаган кыргыз элинен чыккан белгилүү инсандар.

9. Текстке анализ берүү.

10. Стилдин түрлөрү боюнча тексттерди түзүү.

11. Күндөлүк турмушта пикир алышуунун риторикасы.

12. Күлкүлүү окуяларды, жомок, табышмак, жаңылмачтарды аудиториянын астында жеткиликтүү түшүндүрүү.

13. Уйкаштырып, куюлуштуруп ыр чыгаруу.

БАЛДАР РИТОРИКАСЫ курсун окуп-үйрөнүүнүн натыйжасында студенттер төмөнкүдөй профессионалдык компетенцияларга ээ болушат;

7. **Интелектуалдык;**
   - өз билимин өркүндөтөт
   - изденет
   - адабий тилдин нормасында сабаттуу сүйлөй алат
   - өзүнө ишенет
   - чыгармачылык менен иштей алат
   - проблемаларды чече билет
8. **Социалдык;**
   - жамаат менен иштей алат
   - башкалардын пикирин сыйлайт
   - аткарган ишинин натыйжасын көрө билет
   - өз укугун жана милдетин так аныктай алат.
9. **Адистик (профессионалдык);**
   - окутуп-тарбиялоо процесстерин уюштура алат
   - окутуунун салттуу жана интерактивдүү методдорун билет жана колдоно алат.
   - башталгыч мектептердин стандарттык программасынын негизинде иш жүргүзө алат
   - окуу программасына жана окуу китептерине талдоо жүргүзө алат

- окуучулардын психологиялык өзгөчөлүгүн аныктай алат
- сабакка максат коео билет
- окуучулардын өз алдынча иштерин уюштура алат.

Жалал-Абад мамлекеттик университети

БАШТАЛГЫЧ БИЛИМ БЕРҮҮНҮН ТЕОРИЯСЫ ЖАНА МЕТОДИКАСЫ КАФЕДРАСЫ

КЫРГЫЗ ТИЛИН ОКУТУУНУН МЕТОДИКАСЫ

Силлабус

Багыты: 550000 ПЕДАГОГИКАЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ

Адистиги: 550700 ПЕДАГОГИКА ЖАНА БАШТАЛГЫЧ БИЛИМ БЕРҮҮНҮН МЕТОДИКАСЫ

Профили: БАШТАЛГЫЧ БИЛИМ БЕРҮҮ

Окутуунун нормативдик мөөнөтү- 4 жыл

Курстун деңгээли: БА (бакалавр) ***студенттери үчүн, III курс, VI семестр***

Бардыгы 5 кредит, жалпы сааты-150, анын ичинен-80 саат аудиториялык, 70 саат студенттердин өз алдынча иштери үчүн пландаштырылган.

Лекция – 32 саат, практикалык – 48 саат

Силлабус мамлекеттик стандарттын негизинде түзүлдү

Түзгөн: п.и.д., доцент Сакиева Сайипжамал Салайдиновна

Тел: 0559011160; 0773001160

e-mail: s-sakieva @mail.ru; facebook /s.sakieva

Жалал-Абад -2015

КИРИШҮҮ

Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасынын предметтик мазмунун кыргыз тилиндеги тилдик материалдар жана тил илиминдеги жаңы маалыматтар түзөт. Методика илими аларды дидактикалык негиздерге жана заман талабына ылайык окутуп-үйрөтүүнү сунуш кылат. Кыргыз тилин окутуу методикасынын теориялык маселелерине курстун жалпы түшүнүктөрү, дидактикалык принциптери, методологиясы, инсанга багыттап окутуунун факторлору сыяктуу маселелер каралат.

Кыргыз тилин башталгыч мектепте үйрөтүүдө ата-бабалардан келе жаткан руханий дөөлөттөргө сиңирилген эне тилдин баалуулуктарын жайылтуу,

окуучулардын ой-жүгүртүүсүн өстүрүү, тилдик материалдары үйрөтүү менен окуучулардын сөз байлыгын өстүрүү, грамматикалык эрежелерди туура, так сүйлөөгө, аларды өзүнүн кебинде пайдаланууга, орфографиялык, пунктуациялык эрежелерди терең оздөштүрүү менен сабаттуу болууга, сөздөрдү туура сүйлөө менен аны өз кебинде пайдаланууга көнүктүрүү жана аларды тереңдетүү максатын көздөйт.

Кыргыз тилин окутуунун методикасы дисциплинасы лекциялык курстан, практикалык жана өз алдынча иштөө формаларынан пландаштырылып, курстук иш жазылат. Лекциялык курста кыргыз тилин окутуунун методдору, тарыхы, окутуунун каражаттары, аларды сабакта пайдалануунун теориялык, практикалык негиздери, кыргыз тили сабагынын курамы, аларды уюштуруунун формалары боюнча жалпы маалымат берилет. Салттуу жана инновациялык окутуу, анын айырмачылыктары, сабактын структуралык түзүлүшү, башталгыч класстын программасы, "Кыргыз тили " окуу китептери менен байланыштуулугу айтылат. Кыргыз тилин окутууда окуучунун билим, билгичтик, көндүмдөрүн калыптандыруунун жолдору, жазуу жумуштарын жүргүзүүнүн, аларды текшерүүнүн формалары, фонетикалык, морфологиялык, синтаксистик матермалдарды окутуунун озгөчөлүктөрү, окуучунун кол жазма сулуулугун калыптандыруунун ыкмалары, аларды окутуунун салттуу жана интерактивдүү методдору талданат. Кыргыз тилин окутуудагы жат жазуунун түрлөрү, каталар менен иштөөнүн, окуучунун сабаттуулугун калыптандыруучу, жазуу жумуштарынын (дилбаян, баяндама) түрлөрү, аларды пландаштыруунун, өткөрүүнүн, баалоонун, формалары сунушталат.

Практикалык сабакта календардык план, сабактын иштелмесин түзүүнү, аларды пайдалануунун жолдору талкууланат. Сабакка максат коюуну, максат коюуда окуучунун позициясына коюу менен сабактын план-иштелмесин түзүүнү, ишмердүүлүктүн түрүн жана ыкмаларын тандоого үйрөнүп, сабакты өтүүнүн жолдорун талкуулап, сабакты анализдөөнү, баалоону үйрөнүшөт, илимий методикалык адабияттарды пайдаланууга көнүгүшөт.

Өз алдынча иштөө үчүн тапшырмалардын темалары, аткарылуу формасы, жадыбалы сунушталат. Курс боюнча өз алдынча иштөө реферат, эссе, баяндама, дил баян, курстук иштер жазылып, баяндама окуу жана сабак өтүү формасында да жүргүзүлөт.

Курсту өздөштүргөнгө чейинки реквизиттер (билимдер). "Кыргыз тилин окутуунун методикасы" предметин окуп үйрөнүүдө азыреы еыргыз тили, тил илими, адабият, тарых, философия, лингвистика, педагогика, психология предметтеринин түшүнүктөрү негиз болот. Студенттердин орто мектептен алган билимдери,

социалдык көндүмдөрү да чоң мааниге ээ. Кыргыз тилин окутуунун методикасынын предмети студенттерге кыргыз тили боюнча профессионалдык даярдык көрүүгө база болот.

Курсту өздөштүргөндөн кийинки реквизиттер (билимдер). Башталгыч мектептеги кыргыз тилин окутуу боюнча билим берүү стандартын, окуу программаларын, окуу китептерин жана методикалык колдонмолорду талдап, алардын ортосундагы байланышты аныкташат. Сабактарга план түзүүнү, көрсөтмө курал даярдоону, сабак өтүүнү билишет. Интелектуалдык, социалдык, адистик компетенцияларга ээ болушат.

Курстун түзүлүшү

Курстун көлөмү жана иштин түрлөрү

№	Жалпы иштер	Бардык сааты	Семестр
	Жалпы	150	
1.	Аудиториялык саат	80	V
	• Лекциялык	32	V
	• Практикалык	48	V
2.	Студенттин өз алдынча иштери	70	V

№	Бөлүмдүн аттары	Бардык саат	Аудиториялык саат	Лекциялык саат	Жумага бёлщнщш	практикалыклык саат	Жумага бёлщнщш	Ёз алдынча аткара турган иш	Жумага бёлщнщш
1	Сабатка үйрөтүүнүн мааниси жана максаты. Сабатка үйрөтүүнү пландаштыруу.	10		2		2		6	
2	Мектептеги жалпы билим берүүчү стандарт жана башталгыч класстардын программасы.Календардык-тематикалык план	8		2		2		4	
3	Сабатка үйрөтүүнүн методдорунун тарыхый мүнөздөмөсү.	8		2		2		4	
4	Сабатка үйрөтүүнүн алиппеге чейинки мезгили.	8		2		2		4	
5	Сабатка үйрөтүүнүн алиппе мезгили.	10		2		2		6	
6	Сабатка үйрөтүүдө окуучунун сөзүн өстүрүү	8		2		4		2	
7	Сабатка үйрөтүүдөгү көрсөтмөлүүлүк	8		2		2		4	
8	Фонетикалык материалдарды окутуу	10		2		4		4	
9.	Түгөйлүү үнсүздөрдү жана иоттошкон тамгаларды окутуу. Фонетикалык талдоо.	10		2		4		4	
10.	Синтаксистик материалдарды окутуу	12		2		4		6	
11.	Жөнөкөй жана татаал сүйлөмдөрдү окутуу. Синт аксистик талдоо	12		2		4		6	
12.	Морфологияны окутуу. Зат, сын жана сан атоочту окутуу.	14		2		4		8	
13.	Ат атооч, этиш, тактоочту окутуу	14		4		6		4	
14.	Орфографиялык көнүгүүлөрдүн турлдөрү. Жат жазуунун курамы.	10		2		4		4	
15.	Окуучулардын жазуу маданиятын калыптандыруучу көнүгүүлөр	8		2		2		4	

1. Окуп -үйрөнүүдө колдонуучу методдор

Башкы методдор лекцияда, практикалык сабактарды өтүүдө: түшүнүктөрүн жаздыруу, кыскача эссе жазуу, тексттер менен иштөө, таблица толтуруу, темага карата кроссворддорду толтуруу, кластер, синквейн, венндин диаграммасын түзүү ж.б. колдонулат. Билимдерин текшерүүдө модулдун жобосуна ылайык, бекитилген жадыбал боюнча: оозеки, тестирлөө, текшерүү иш алуу менен экзамен алынат.

2. Техникалык жактан камсыз болушу

«Кыргыз тилин окутуунун методикасы» предмети ПМТФнын «Башталгыч билим берүүнүн теориясы жана методикасы» кафедрасынын 2-223-аудиториясында өткөрүлөт. Интернет түйүндөрүнө туташтырылган компьютер, интерактивдүү доска бар.

3. Курстун саясаты:

3.1. Студенттерге коюлган талаптар:

- сунуш кылынган адабияттарды көрсөтүлгөн китепканалардан, интернет булактарынан таап , пайдалануу;

- сабактан кечикпөө, ар бир сабакка активдүү катышуу;

- практикалык сабактар өтүлгөндөн кийин берилген схема, таблицалар боюнча отчетторду жазуу;

- өз алдынча тапшырмаларды берилген график боюнча келип, тапшыруу;

- себептүү же себепсиз калтырган сабактары боюнча темаларды кайра

тапшыруу;

- сабак учурунда мобилдик телефондорду өчүрүү.

Курсту окуп-үйрөнүүдө төмөнкү адабияттар пайдаланылат. Адабияттарды ЖАМУнун борбордук китепканасынан, электрондук китепкананын сайтынан табууга болот.

Негизги адабияттар

1.Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2.Бекбоев.И.Б. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык негиздери. – Б.,2003.
3.Осмонкулов.А. Кыргызстанда эл агартуу иштери жана эне тилин окутуунун тарыхынан. – Ф.,1974
4.Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013
5.Чыманов Ж.Байланыштуу кепти окутуунун негиздери. – Б., 1977

Кошумча адабияттар

1.Аширбаев.Т. Иш кагаздарын окутуу. – Ош,2004
2..Байгазиев С.О.Окутуунун интерактивдүү методу. – Б., 2004
3.Окуучулардын окуу жетишкендиктерин баалоо (методикалык колдонмо). –Б., 2010
4.Кыргыз тилинин жазуу эрежелери. – Б., 2008
5.Кыргыз Республикасынын мектептеринде предметтик билим берүүнүн мамлекеттик стандарты. – Б., 2006
6.Сартбаев К. Окуучулдардын сөзүн өстүрүү. – Ф.,1963
7.Сартбаев К. Кыргыз башталгыч класстарында сөз түркүмдөрүн окутуунун методикасы. - Ф.,1966
8.Үмөталиева Б.,Сартбаев К., Жакыпов Ж. Педагогикалык окуу жайларда кыргыз тилин окутуунун методикасы.- Ф.,1980
9.Чокошева Б.С., Акунова А.Р. КЫРГЫЗ ТИЛИ окуу китебине карата мугалимдер үчүн усулдук колдонмо. 2-класс. – Бишкек, 2013

4. Студенттердин билимин баалоо жөнүндө маалымат

Жазуу түрүндөгү тапшырмаларга коюлуучу баалоонун критерийи

- тапшырманы логикалуу жазуусу,

- жазуунун стили,

- маңызын ачуу,

- жеке көз карашы менен баяндоо жана так аныктама берүү, анализ жасай алышы.

Тапшырмаларды оозеки тапшыруусун баалоо критерийлери

- оюн эркин, туура тартипте айтып берүүсү;

- биринчи булактардан алган билими;

- кошумча материалдарды пайдалануусу;

- конспектинин саны.

Студенттердин билими: сабактарга катышуусу, активдүүлүгү, өз убагында ӨАИ (өз алдынча иштер) тапшыруусу жана илимий иштерге катышуусу менен бааланат.

Аталышы	**Максималдык балл**
Лекцияга катышуусу	20
Практикалык сабактарга катышуусу	20
Практикалык сабактардагы активдүүлүгү	20
ӨАИ өз убагында тапшыруусу	10
ӨАИ жана практикалык иштерди өз убагында аткаруу активдүүлүгү	10
Илим изилдөө иштерине катышуусу	10
Аралык экзамен	10
Жыйынтыгы:	**100**

5. Окуу процессинин жыйынтыгын чыгаруу

Студенттердин окутуу процессинин жыйынтыгын аныктоодо калыптандыруучу баалоонун техникалары сунушталат.

Курс боюнча студенттердин билимин көзөмөлдөө жана текшерүүнү жолдору:

- өз алдынча даярдануу;
- семестр ичинде студенттер практикалык сабактарга, өз алдынча изилдөөгө берилген суроолорго даярдануу жана талкуу;
- портфолио түзүү;
- доклад, эссе жазуу;
- оозеки жооп берүү;
- алдын ала даярдалган ачык жана жабык тесттерге жооп берүү;
- конференцияларга катышуу;

- кейстерди жыйноо;
- калыптандыруучу сурамжылоо.
- жазуу жүзүндөгү түшүндүрмөлөр.
- кош жылдыз жана каалоо.
- берилген тапшырмаларды аткаруу

Академиялык чынчылдыкты сактоо принциптери. Өз алдынча иш катары берилген материалдарды интернет булактарынан алгандан кийин ага ссылка жасоо керек, же сайтын жазуу талапка ылайык. Китептеги же интернеттеги окуу материалын толугу менен көчүрүп албай, аны талдап, конспектилөө же кыска формулировка жасоо керек

Курсту окуп-үйрөнүү процессинде аткарылуучу өз алдынча иштердин темалары жана формалары

№	Өз алдынча аткарылуучу иштердин мазмуну	формасы
1	Башталгыч мектепте фонетиканы окутуу	курстук иш
2	Кыргыз тилин окутууда көрсөтмө куралдарды даярдоо ыкмалары	реферат
3	Башталгыч мектептеги кыргыз тили китептеринин абалы. Вариативдүү окуулуктардын түзүлүшү.	семинар
4	Кыргыз тилин окутуунун тарыхы, өнүгүшү,калыптанышы, учурдагы абалы	баяндама
5	Кыргыз тилин окутуунун каражаттары	реферат
6	Кыргыз тилин тереңдетип окутууда жогорку деңгээлдеги ой жүгүртүү көндүмдөрүн өздөштүрүү (Б.Блумдун таксоманиясы боюнча)	курстук иш
7	Окуучулардын тил боюнча билимдерин текшерүүнүн мониторинг боюнча жыйынтыгын чыгаруу	баяндама
8	Салттуу окутуу менен интерактивдүү методдордун байланышы жана айырмачылыгы.	эссе
9	Башталгыч мектепте окуучунун кол жазма сулуулугун калыптандыруу.	семинар
10	Машыктыруучу көнүгүүлөр (тилдик, коммуникациялык) менен иштетүүдө мугалимдин фасилитатор катары аракети	сабак өтүү
11	Сөздүн составы боюнча талдоо жүргүзүү ыкмалары	баяндама
12	Башталгыч мектепте энчилүү жана жалпы зат атоочторду окутуунун айрым маселелери	курстук иш

13	Башталгыч мектепте кыймыл-аракетти билдирген создөрдү окутуу.	реферат
14	Башталгыч мектепте зат атоочту окутуу	сабак өтүү
15	Синтаксистти окутуу	баяндама
16	Сүйлөмдүн баш жана айкындоочу мүчөлөрүн окутуу	сабак өтүү
17	Жөнөкөй жана татаал сүйлөмдү окутуу	реферат
18	Тыныш белгилерди окутуу	курстук иш
19	Тилдик көнүгүүлөрдү иштөөдө окутуу чөйрөсүн өзгөртүү	талкуу
20	Окутуу процессинде окуучулардын жетишкендиктерин баалоо	эссе
21	Учурдагы тарбиялоо багытынын негизинде окутуу. Говард Гарднердин "Көп түрдүү интеллект" теориясы	баяндама
22	Окуучуларга үй тапшырма берүү жана аларды текшерүү ыкмалары	семинар
23	Сабак өтүүдө ийгиликти пландаштыруу	реферат
24	Көнүгүүлөрдү иштетүүнүн натыйжалуу ыкмалары	сабак өтүү
25	Башталгыч мектепте жат жазууну жүргүзүүнүн ыкмалары	курстук иш

Кыргыз тилин окутуунун методикасы курсу боюнча студенттердин билимин текшерүү үчүн суроолор

1.Сабатка үйрөттүүдө окуучунун кол жазма сулуулугун калыптандыруу.

2.Жазуу сабагында баш жана кичине тамгаларды үйрөтүү.

3.Грамматикалык эрежелерди үйрөтүү.

4.Орфографиялык эрежелерди калыптанлыруу.

5.Тыбыш жана тамганы салыштырып үйрөтүү.

6.Сабатка үйрөтүүнүн алиппеге чейинки мезгилинин жалпы мүнөздөмөсү.

7.Сабатка үйрөтүүнүн алиппе мезгили.

8.Сабатка үйрөтүүнүн алиппеден кийинки мезгили.

9.Сабатка үйрөтүүдөгү көрсөтмөлүүлүк, аларды пайдалануунун жолдору.

10.Сабатка үйрөтүүдөгү тарыхый методдордун жалпы мүнөздөмөсү.

11.Фонетикалык материалдарды окутуу.

12.Үндүү, үнсүз тамгаларды окутуу

13.Фонетикалык эрежелерди үйрөтүүнүн системасы.

14.Синтаксистти окутуу.

15.Жөнөкөй жана татаал сүйлөмду окутуу.

16.Сүйлөмдүн баш жана айкындооч мүчөлөрүн окутуу.
17. Морфологияны окутуу.
18.Энчилүү жана жалпы аттарды окутуу.
19.Заттын кыймылын билдирген сөздөрдү үйрөтүү.
20.Тактоочту окутуу.
21.Морфологиянын жазылышын үйрөтүү.
22.Морфолдогиялык талдоону үйрөтүү.
23.Орфографиялык эрежелерди үйрөтүүнүн системасы.
24.Орфографиянын окуу китептеринде берилиши.
25.Окуу китебиндеги көчүрүп жазууга берилген материалдар менен иштөөнүн методикасы.
26.Кыргыз тилин окутуудагы сөз өстүрүү жумуштары.
27.Орфографиялык каталар, каталар үстүндө иштөө, алар менен иштөөнүн ыкмалары.
28.Окуу китебиндеги байланыштуу кепке берилген материалдар, алар менен иштөөнүн жолдору.
29.Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасын изилдеген окумуштуулар.
30.Кыргыз тилин окутууда калыптандыруучу баалоону пландаштыруунун системасы.

Кыргыз тилин окутуунун методикасы курсун окуп-үйрөнүүнүн натыйжасында студенттер төмөнкүдөй профессионалдык компетенцияларга ээ болушат;

10. Интелектуалдык;

- өз билимин өркүндөтөт
- изденет
- адабий тилдин нормасында сабаттуу сүйлөй алат
- өзүнө ишенет
- чыгармачылык менен иштей алат
- проблемаларды чече билет

11. Социалдык;

- жамаат менен иштей алат
- башкалардын пикирин сыйлайт
- аткарган ишинин натыйжасын көрө билет
- өз укугун жана милдетин так аныктай алат.

12. Адистик (профессионалдык);

- окутуп-тарбиялоо процесстерин уюштура алат
- окутуунун салттуу жана интерактивдүү методдорун билет жана колдоно алат.
- башталгыч мектептердин стандарттык программасынын негизинде иш жүргүзө алат;
- окуу программасына жана окуу китептерине талдоо жүргүзө алат;
- окуучулардын психологиялык өзгөчөлүгүн аныктай алат;
- сабакка максат коео билет;
- окуучулардын өз алдынча иштерин уюштура алат.

Жалал-Абад мамлекеттик университети

БАШТАЛГЫЧ БИЛИМ БЕРҮҮНҮН ТЕОРИЯСЫ ЖАНА МЕТОДИКАСЫ КАФЕДРАСЫ

СӨЗ ӨСТҮРҮҮНҮН ТЕОРИЯСЫ ЖАНА МЕТОДИКАСЫ КӨРКӨМ ОКУУНУН ПРАКТИКУМУ МЕНЕН

Силлабус

Багыты: 550000 ПЕДАГОГИКАЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ

Адистиги: 550700 : ПЕДАГОГИКА ЖАНА БАШТАЛГЫЧ БИЛИМ БЕРҮҮНҮН МЕТОДИКАСЫ

Профили: БАШТАЛГЫЧ БИЛИМ БЕРҮҮ

Окутуунун нормативдик мөөнөтү-4 жыл.

Курстун деңгээли: БА (бакалавр) ***студенттери үчүн, III курс, V семестр.***

Бардыгы 4 кредит, жалпы сааты-120, анын ичинен-64 саат аудиториялык, 56 саат студенттердин өз алдынча иштери үчүн пландаштырылган.

Лекция – 32 саат, практикалык – 32 саат.

Силлабус мамлекеттик стандарттын негизинде түзүлдү.

Түзгөн: п.и.д., доцент Сакиева Сайипжамал Салайдиновна

Тел: 0559011160; 0773001160

e-mail: s-sakieva @mail.ru; facebook /s.sakieva

Жалал-Абад-2015

КИРИШҮҮ

Башталгыч мектепте сөз өстүрүүнүн теориясынын жана методикасынын предметтик мазмунун кыргыз адабиятындагы кенже мектеп окуучуларынын курактык өзгөчөлүгүн эске алган элдик оозеки жана адабий чыгармалар, тилдик материалдар түзөт. Методика илими аларды дидактикалык негиздерге жана заман талабына ылайык окутуп-үйрөтүүнү сунуш кылат. Сөз өстүрүүнүн теориясынын жана методикасынын маселелерине курстун жалпы түшүнүктөрү, дидактикалык принциптери, методологиясы, инсанга багыттап окутуунун факторлору сыяктуу маселелер каралат.

Сөз өстүрүүнү башталгыч мектепте үйрөтүүдө ата-бабалардан келе жаткан руханий дөөлөттөргө сиңирилген эне тилдин баалуулуктарын жайылтуу, окуучулардын ой-жүгүртүүсүн өстүрүү, тексттин мазмунун түшүнүүгө, өз сөзү менен айтып берүүгө, текст менен чыгармачылык менен иштөөнү, сөз байлыгын кеңейтүү, эркин пикир алмашуу, туура, так сүйлөөгө, жазууга көнүктүрүү жана тилдик жана адабий билимдерин тереңдетүү максатын көздөйт.

Сөз өстүрүүнүн теориясы жана методикасы дисциплинасы лекциялык курстан, практикалык жана өз алдынча иштөө формаларынан пландаштырылат. Лекциялык курста окуучунун сөзүн өстүрүүдө колдонуунун методдору, тарыхы, окутуунун каражаттары, аларды кыргыз тили жана адабий окуу сабактарында пайдалануунун теориялык, практикалык негиздери, кыргыз тили, адабий окуу сабактарындагы соз өстүрүүнүн курамы, аларды уюштуруунун формалары боюнча жалпы маалымат берилет. Салттуу жана инновациялык окутуу, анын айырмачылыктары, сабактын структуралык түзүлүшү, башталгыч класстын программасы, “Кыргыз тили”, “Адабий

окуу” окуу китептери менен байланыштуулугу айтылат. Окуучунун сөзүн өстүрүүнүн адабий окууга үйрөтүүдөгү, кыргыз тилин окутуудагы окуучунун билим, билгичтик, көндүмдөрүн калыптандыруунун жолдору, окуучунун сөзүн өстүрүүнүн формалары, элдик жана адабий чыгармаларды окутуудагы, грамматикалык материалдарды окутуудагы сөз өстүрүүнүн өзгөчөлүктөрү, аларды окутуунун салттуу жана интерактивдүү методдору талданат. Адабий окууга үйрөтүүдөгү, кыргыз тилин окутуудагы сөз өстүрүүнүн формалары сунушталат.

Практикалык сабакта календардык план, сабактын иштелмесин түзүүнү, аларды пайдалануунун жолдору талкууланат. Сабакка максат коюуну, максат коюуда окуучунун позициясына коюу менен сабактын план-иштелмесин түзүүнү, ишмердүүлүктүн түрүн жана ыкмаларын тандоого үйрөнүп, сабакты өтүүнүн жолдорун талкуулап, сабакты анализдөөнү, баалоону үйрөнүшөт, илимий методикалык адабияттарды пайдаланууга көнүгүшөт.

Өз алдынча иштөө үчүн тапшырмалардын темалары, аткарылуу формасы, жадыбалы сунушталат. Курс боюнча өз алдынча иштөө жат жазуу, эссе, баяндама, дил баян, жазылып, баяндама окуу жана сабак өтүү формасында да жүргүзүлөт.

Курсту өздөштүргөнгө чейинки реквизиттер (билимдер). “Сөз өстүрүүнүн теориясы жана методикасы” предметин окуп-үйрөнүүдө адабият, тарых, философия, лингвистика, педагогика, психология, риторика предметтеринин түшүнүктөрү негиз болот. Студенттердин орто мектептен алган билимдери, социалдык көндүмдөрү да чоң мааниге ээ. Сөз өстүрүүнүн теориясы жана методикасы предмети студенттерге адабий окуу, кыргыз тили, каллиграфия боюнча профессионалдык даярдык көрүүгө база болот.

Курсту өздөштүргөндөн кийинки реквизиттер (билимдер). Башталгыч мектептеги адабий окуу, кыргыз тили билим берүү стандартын, окуу программаларын, окуу китептерин жана методикалык колдонмолорду талдап, алардын ортосундагы байланышты аныкташат. Сабактарга план түзүүнү, көрсөтмө курал даярдоону, сабак өтүүнү билишет. Интелектуалдык, социалдык, адистик компетенцияларга ээ болушат.

Курстун түзүлүшү

Курстун көлөмү жана иштин түрлөрү

№	Жалпы иштер	Бардык сааты	Семестр

	Жалпы	120	
1.	Аудиториялык саат	64	V
	• Лекциялык	32	V
	• практикалык	32	V
2.	Студенттин өз алдынча иштери	56	V

№	Бөлүмдүн аттары	*Бардык саат*	Аудиториялык саат	Лекциялык саат	Жумага бёлщнщщщ	практикалыкльк саат	Жумага бёлщнщщщ	Ёз алдынча аткара турган иш	Жумага бёлщнщщщ
1	Сөз өстүрүүнүн максаты жана милдети	10		2		2		6	
2	Ойлоону өнүктүрүүчү көнүгүүлөр	10		2		2		6	
3	Сөздүк жумушун жүргүзүүнүн жолдору	14		4		4		6	
4	Сөз айкашы жана сүйлөм менен иштөө	14		4		4		6	
5	Байланыштуу кептин жалпы маселелери	14		4		4		6	
6	Байланыштуу кеп. Оозеки айтып берүү жана жазуу жумушу	10		2		2		6	
7	Байланыштуу кеп.Дил баян жана баяндаманы жазуу.	14		4		4		6	
8	Кептеги каталар. Аларды жоюунун жолдору.	12		4		4		4	
9.	Көркөм окуунун каражаттары	12		4		4		4	
10.	Көркөм окууну уюштуруу	10		2		2		6	
	Жалпы сааты	120		32		32		56	

1. Окуп-үйрөнүүдө колдонуучу методдор

Башкы методдор лекцияда, практикалык сабактарды өтүүдө: түшүнүктөрүн жаздыруу, кыскача эссе жазуу, текстер менен иштөө, таблица толтуруу, темага карата кроссворддорду толтуруу, кластер, синквейн, венндин диаграммасын түзүү ж.б. колдонулат. Билимдерин текшерүүдө модулдун жобосуна ылайык, бекитилген жадыбал

боюнча: оозеки, тестирлөө,жат жазуу, текшерүү иш алуу менен зачет, экзамен алынат.

2. Техникалык жактан камсыз болушу

«Сөз өстүрүүнүн теориясы жана методикасы» предмети ПМТФнын «Башталгыч билим берүүнүн теориясы жана методикасы» кафедрасынын 2-223-аудиториясында өткөрүлөт. Интернет түйүндөрүнө туташтырылган компьютер, интерактивдүү доска бар.

3. Курстун саясаты:

3.1. Студенттерге коюлган талаптар:

- сунуш кылынган адабияттарды көрсөтүлгөн китепканалардан, интернет булактарынан таап, пайдалануу;

- сабактан кечикпөө, ар бир сабакка активдүү катышуу;

- практикалык сабактар өтүлгөндөн кийин берилген схема, таблицалар боюнча отчетторду жазуу;

- өз алдынча тапшырмаларды берилген график боюнча келип, тапшыруу;

- себептүү же себепсиз калтырган сабактары боюнча темаларды кайра тапшыруу;

- сабак учурунда мобилдик телефондорду өчүрүү.

Курсту окуп-үйрөнүүдө төмөнкү адабияттар пайдаланылат. Адабияттарды ЖАМУнун борбордук китепканасынан, электрондук китепкананын сайтынан табууга болот.

Негизги адабияттар

1.Турусбеков С., Бердибаев Э., Рысбекова Б., Сартбаев К. Башталгыч класста кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Ф., 1965

2.Бекбоев.И.Б. Инсанга багыттап окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык негиздери. – Б.,2003.

3.Осмонкулов.А. Кыргызстанда эл агартуу иштери жана эне тилин окутуунун тарыхынан. – Ф.,1974

4.Сартбаев К., Акунова А., Мураталиева А. Башталгыч мектепте кыргыз тилин окутуунун методикасы. – Б., 2013

5.Чыманов Ж.Байланыштуу кепти окутуунун негиздери. – Б., 1977

Кошумча адабияттар

1.Аширбаев.Т. Иш кагаздарын окутуу. – Ош,2004

2..Байгазиев С.О.Окутуунун интерактивдүү методу. – Б., 2004

3.Окуучулардын окуу жетишкендиктерин баалоо (методикалык колдонмо). –Б., 2010

4.Кыргыз тилинин жазуу эрежелери. – Б., 2008

5.Кыргыз Республикасынын мектептеринде предметтик билим берүүнүн мамлекеттик стандарты. – Б., 2006

6.Сартбаев К. Окуучулдардын сөзүн өстүрүү. – Ф.,1963

7.Сартбаев К. Кыргыз башталгыч класстарында сөз түркүмдөрүн окутуунун методикасы. - Ф.,1966

8.Үмөталиева Б.,Сартбаев К., Жакыпов Ж. Педагогикалык окуу жайларда кыргыз тилин окутуунун методикасы.- Ф.,1980

9.Чокошева Б.С., Акунова А.Р. КЫРГЫЗ ТИЛИ окуу китебине карата мугалимдер үчүн усулдук колдонмо. 2-класс. – Бишкек, 2013

4. Студенттердин билимин баалоо жөнүндө маалымат

Жазуу түрүндөгү тапшырмаларга коюлуучу баалоонун критерийи

- тапшырманы логикалуу жазуусу,

- жазуунун стили,

- маңызын ачуу,

- жеке көз карашы менен баяндоо жана так аныктама берүү, анализ жасай алышы.

Тапшырмаларды оозеки тапшыруусун баалоо критерийлери

- **о**юн эркин, туура тартипте айтып берүүсү;

- биринчи булактардан алган билими;

- кошумча материалдарды пайдалануусу;

- конспектинин саны.

Студенттердин билими: сабактарга катышуусу, активдүүлгүү, өз убагында ӨАИ (өз алдынча иштер) тапшыруусу жана илимий иштерге катышуусу менен бааланат.

Аталышы	**Максималдык балл**
Лекцияга катышуусу	20
Практикалык сабактарга катышуусу	20
Практикалык сабактардагы активдүүлүгү	20
ӨАИ өз убагында тапшыруусу	10
ӨАИ жана практикалык иштерди өз убагында аткаруу активдүүлүгү	10
Илим- изилдөө иштерине катышуусу	10
Аралык экзамен	10
Жыйынтыгы:	**100**

5. Окуу процессинин жыйынтыгын чыгаруу

Студенттердин окутуу процессинин жыйынтыгын аныктоодо калыптандыруучу баалоонун техникалары сунушталат.

Курс боюнча студенттердин билимин көзөмөлдөө жана текшерүүнү жолдору:

- өз алдынча даярдануу;
- семестр ичинде студенттер практикалык сабактарга, өз алдынча изилдөөгө берилген суроолорго даярдануу жана талкуу;
- портфолио түзүү;
- доклад, эссе жазуу;
- оозеки жооп берүү;
- алдын-ала даярдалган ачык жана жабык тесттерге жооп берүү;
- конференцияларга катышуу;
- кейстерди жыйноо;
- калыптандыруучу сурамжылоо.
- жазуу жүзүндөгү түшүндүрмөлөр.
- кош жылдыз жана каалоо.
- берилген тапшырмаларды аткаруу.

Академиялык чынчылдыкты сактоо принциптери. Өз алдынча иш катары берилген материалдарды интернет булактарынан алгандан кийин ага ссылка жасоо керек, же сайтын жазуу талапка ылайык. Китептеги же интернеттеги окуу материалын толугу менен көчүрүп албай, аны талдап, конспектилөө, же кыска формулировка жасоо керек

Курсту окуп-үйрөнүү процессинде аткарылуучу өз алдынча иштердин темалары жана формалары

№	Өз алдынча аткарылуучу иштердин мазмуну	формасы
1	Сөз өстүрүүнүн башталгыч мектептеги орду жана ролу	реферат
2	Башталгыч мектепте сөз өстүрүүнү жүргүзүүнүн ыкмалары, аларды сабакта пайдалануунун жолдору	семинар
3	Окуучунун сөзүн өстүрүүнүн булактары	дил баян
4	“Адабий окуу” окуулугундагы сөз өстүрүүгө берилген материалдар, алардын түрлөрү	баяндама
5	“Кыргыз тили” сабагына сунушталган сөз өстүрүүгө берилген материалдардын формалары	конспект
6.	Сөз өстүрүүдө окуучунун ойлоосун өнүктүрүүчү көнүгүүлөр менен иштөө	оозеки
7.	Окуу китебиндеги (кыргыз тили) байланыштуу кепке берилген материалдар, алардын системасы	таблица
8	Кептин функционалдык-маанилик түрлөрү. (Сүрөттөө, баяндоо, ой жүгүртүү)	оозеки
9.	Сөздүк жумушун сабакта пайдалануунун жолдору	баяндама
10.	Сөз айкашын пайдалануу, алардын окуучунун сөзүн өстүрүүдөгү орду	баяндама

Сөз өстүрүүнүн теориясы жана методикасы көркөи окуунун практикуму курсу боюнча студенттердин билимин текшерүү үчүн суроолор

1. Сөз өстүүрүүнүн окуу процессиндеги орду, ролу.

2. Тексттин темасы, негизги ою, аталышы, бөлүктөрү.

3. Тексттеги сүйлөмдөрдүн байланышуу жолдору.

4. Кеп маданияттын баскычтары.

5. Сөздүн көркөмдүгүн арттырууда колдонулуучу лингвистикалык каражаттар.

6. Кептин функционалдык-маанилик түрлөрү.

7. Кеп адеби.

8. Адабий окууда окуучунун сөзүн өстүрүү боюнча сабактын планын түзүү.

9. Текстке анализ берүү. Текст менен иштөө.

10. Адабий окууда окуучунун сөзүн өстүрүүнүн булактары.

11. Кыргыз тили сабагында окуучунун сөзүн өстүрүүнүн курамы.

12.Жомок, табышмак, жаңылмачтарды үйрөтүүдө окуучунун сөзүн өстүрүү.

13. Сөз өстүрүүдө колдонулуучу методдордун жалпы мүнөздөмөсү.

14. Окуу көндүмдөрү аркылуу окуучунун сөзүн өстүрүү.

15.Каармандын кейипкерин салыштыруу, сүрөттөө аркылуу окуучунун сөзүн өстүрүү.

Сөз өстүрүүнүн теориясы жана методикасы көркөм окуунун практикуму курсун окуп-үйрөнүүнүн натыйжасында студенттер төмөнкүдөй профессионалдык компетенцияларга ээ болушат;

13. Интелектуалдык;

- өз билимин өркүндөтөт
- изденет
- адабий тилдин нормасында сабаттуу сүйлөй алат
- өзүнө ишенет
- чыгармачылык менен иштей алат
- проблемаларды чече билет

14. Социалдык;

- жамаат менен иштей алат
- башкалардын пикирин сыйлайт

- аткарган ишинин натыйжасын көрө билет
- өз укугун жана милдетин так аныктай алат.

15. Адистик (профессионалдык);

- окутуп-тарбиялоо процесстерин уюштура алат
- окутуунун салттуу жана интерактивдүү методдорун билет жана колдоно алат.
- башталгыч мектептердин стандарттык программасынын негизинде иш жүргүзө алат
- окуу программасына жана окуу китептерине талдоо жүргүзө алат
- окуучулардын психологиялык өзгөчөлүгүн аныктай алат
- сабакка максат коео билет
- окуучулардын өз алдынча иштерин уюштура алат.

Адистик боюнча базалык түшүнүк

Адабий түшүнүктөрдү калыптандыруу

Адистик

Академиялык чынчылдык

Акыл чабуулу

Алиппе

Алгачкы агартуучулар

Алтын эрежелер

Айтып берүүнүн түрлөрү
Аныктоочу (диагноздоочу) баалоо

Ангемелешүү

Баа

Баа берүү

Баланын кеби
Баа берүүнүн аткарган кызматтары

Баалоо

Баалоонун негизги принциптери

Базалык билим

Базистик окуу планы

Байланыштуу кеп боюнча көнүгүүлөрдүн системасы
Баланын ички чөйрөсү

Балдардын адабий чыгармачылыгын өнүктүрүү
Баланын кептик өнүгүүсү
Балдар адабиятын өз алдынча окуу
Бүтүн сөз методу
Баяндама, анын түрлөрү
Билгилик (компетентность)

Билгичтик

Билим

Билим компетенциясы

Билим берүү

Билим берүү гранты

Билим берүү ишинин субьекттери

Билим берүү концепциясы

Билим берүү процесси

Билим берүү процессинин катышуучулары

Билим берүү стандарты

Билим берүү стратегиясы

Билим берүү теориясы

Билим берүү тутуму (система)

Билим берүүнү дифференциациялоо

Билимдүүлүк (образованность)

Билим, билгичтиктерди баалоонун критерийлери

Бихевиоризм

Блумдун таксономиясы

Венндин диаграммасы

Грамматикалык талдоо

Грамматикалык багыт

Графика

Графикалык каталар

Дебаттар

Дикция

Дилбаяндын системасы

Диагноздоо

Диагноздоочу баалоо

Диалог

Дидактика

Дидактикалык материалдар

Дидактикалык принциптер

Дидактикалык чыгармалар

Дискуссия

Дифференцияланган окутуу

Жат жазуу жана анын түрлөрү

Жомокту окуу, аны менен иштөө

Жөндөм

Жыйынтыктоочу (суммативдик) баалоо

Индивидуалдуулук

Индикаторлор (көрсөткүчтөр)

Инклюзитивдик окутуу

Инновация

Инсан

Инсанга багытталган окутуу

Инсандык мамиле

Инсерт

Интеллект

Интерактив

Интерактивдүү окутуу методу

Интервью

Кайтарым байланыш

Календардык-тематикалык план

Каллиграфия,же таза жазуу

Калыптандыруучу (формативдик) баалоо

Каталарды эскертүү

Каталар үстүндө иштөө

Кейс

Кейс-стади

Кептин активдүүлүгү

Кеп маданияты

Класстык-сабактык окутуу тутуму

Кластер

Когнитивдүү психология

Концептуалдык суроо

Концепция картасы

Көндүм

Көнүгүү

Көп маданияттуулук (поликультурность)

Кеп, кеп ишмердүүлүгү

Кептик (тилдик) чөйрө

Көп түрдүү интеллект теориясы

Көркөм чыгарманы анализдөө

Көркөм чыгарманы кабыл алуу

Көркөм чыгармалар менен иштөөнүн этаптары

Көрсөтмө куралдар

Критерий

Кругозор

Куррикулум

Кыргыз тили боюнча үй тапшырмалары

Кыргыз тили сабагын анализдөө

Кыргыз тили сабагындагы класстан итышкаркы иштер

Кыргыз тилиндеги тапшырмалар

Кыргыз тилин үйрөтүүдөгү оюндар

Кыргыз тилин окутуудагы көрсөтмөлүүлүк

Кыргыз тили сабагында окуучулардын билимин текщерүү жана

баалоо

Кыргыз тили боюнча көнүгүүлөр

Кыргыз тилинин программасы

Лекция-семинар сабактары

Лидер

Лидерлик

Лидерлик стиль

Магистр

Мамлекеттик компонент

Мониторг

Мотивация

Мугалим

Мугалимдин аброю

Насаатчы (наставник)

Насаатчылык (наставничество)

Ой жүгүртүү

Ой жүгүртүү схемасы

Ой жүгүртүүгө үйрөтүү

Окуп-үйрөнүү

Окутуу каражаттары

Окутуу технологиясы

Окутуу методдору

Окутуудагы кызматташтык

Окутууну жекелештирүү

Окутуунун активдүү методдору

Окутуунун аудиовизуалдык (угуп-көрүү) каражаттары

Окутуунун изилдөөчүлүк методу

Окутуунун интерактивдүү методдору

Окутуунун көрсөтмөлүүлүгү

Окутуунун техникалык каражаттары

Окутуунун эвристикалык формасы

Окуу басылмасы

Окуу ишмердигин активдештирүү

Окуу маданияты

Окуунун механизми

Окуу көндүмдөрү

Окурмандык өз алдынчалуулук

Окуучулардын кеп маданияты

Окуучулардын сөз байлыгын кенейтүү

Окуу планынын инвариативдүү бөлүгү

Окуу планы

Окуу программасы

Окуу телекөрсөтүүсү

Окуу-тарбия процессин жетектөөнүн авторитардык стили

Окуу-тарбия процессин жетектөөнүн демократиялык стили

Окуучуга багытталган окутуу

Окуучулардын дил баяндарын классификациялоо

Окуучулардын кеп маданияты

Окуучулардын өз алдынча иштөөсү

Окуучунун чыгармачылык жумуштары

Окуунун ылдамдыгы

Окуучулардын каталарын ондоо

Орфографиялык жумуштар

Өз алдынча иштөө

Өзүн-өзү баалоо

Параметр

Педагогикалык билим берүү технологиясы

Педагогикалык баалоодогу каталар

Педагогикалык билгичтиктер

Педагогикалык диагноздоо (божомолдоо)

Педагогикалык консилиум

Педагогикалык лидерлик

Педагогикалык мамиле стили

Педагогикалык өз ара карым-катнаш

Педагогикалык рефлексия

Педагогикалык таксономия

Педагогикалык такт

Педагогикалык чеберчилик

Педагогикалык чөйрө

Педагогикалык эксперимент

Педагогиканын методологиясы

Портфолио

Портфолионун түрлөрү

Предметтер аралык интеграция

Проблемалык окутуу

Профилдик окутуу

Рейтинг

Рефлексия

Ролдук оюндар

Сабатка үйрөтүү
Сабатка үйрөтүүнүн негизги этабы
Сабатка үйрөтүүнүн даярдоо мезгили
Сабатка үйрөтүүнүн методикасын классификациялоо
Сабатка үйрөтүүдө окуучулардын билимин текщерүү жана баалоо
Сабатка үйрөтүүнүн программасы
Сабатка үйрөтүүдөгү тамга методу

Сабатка үйрөтүүдөгү тыбыштык-тамгалык метод
Сабатка үйрөтүүдөгү муун методу
Сабатка үйрөтүүдөгү угуу методу
Салттуу окутуу

Семинар

Симпозиум

Синквейн

Синтездөө

Сөз байлыгын активдештирүү
Сөздүк жумушу
Сөздүн курамы боюнча талдоо жүргүзүү
СМАРТ (SMAPT)

Сүйлөм түзүү
Сүрөт тартуу
Суммативдик баалоо

Суроо

Сынчыл ой жүгүртүү

Таза жазуунун гигиенасы

Таза жазуунун механизмдери

Таза жазуу дептери

Тандап окуу

Тандоо жат жазуусу

Таанып-билүү теориясы

Таанып-билүү

Таксономия

Талдап-жалпылоо

Талдоо

Тандама курстар

Таяныч сигнал

Тегерек стол

Текстти калыбына келтирүү (деформировать)

Текшерүү жат жазуусу

Текст окуу процесси

Тест

Тестирлөө

Тилдик түшүнүктөрдү калыптандыруу

Тилди өздөштүрүүнүн мыйзам ченемдүүлүгү

Топто иштөө

Тренинг

Т-схема

Туура окуу

Тыбыштык аналитикалык-синтетикалык метод

Тыбыш-муун методу

Тыбыштык-тамгалык анализ

Тыбыштык-тамгалык синтез

Тыбыштык артикуляция

Тыбыштык-тамгалык талдоо

Үйрөнүү

Үч бөлүктүү күндөлүк

Фасилитация

Фонематикалык угуу , аны өнүктүрүү

Чакан топ

Чыгармачылык жат жазуу

Чыгармачылык менен окуу

Шар окуу

Эки бөлүктүү күндөлүк

Электрондук басылма

Эне тилин окутуунун милдеттери

Эне тилиндеги окуу материалдары

Эне тилине окуучуларды кызыктыруу

Эне тилин окутуунун методикасын изилдөө

Эне тилин окутуунун методикасынын тарыхы

Эне тилин окутуу методикасын изилдөөчү методдор

Эне тилин окутуунун модели жана схемасы

Эне тилин окутуудагы мотивациялар

Эне тилин окутуу методикасынын предмети

Эне тилин окутуунун принциптери

Эне тилин окутуунун максаты

Эне тилинин программасы

Эне тилин өнүктүрүп окутуу

Эркин жат жазуу

Эне тилин окутуунун системасы

Эне тили сабагынын типтери

Эссе

Пайдаланган адабияттар

1. **Арабаев И.** Алиппе [Текст]: / И.Арабаев. –Ташкент.–1924. – 70 б.
2. **Арабаев И.** Жазуу жүзүндө саамалык. [Текст] / И.Арабаев. М.,1925.–23 б.
3. **Абрамов Т.** Алиппе [Текст]: 4-класс үчүн окуу китеби / Т.Абрамов, И. Актанов. – Ф.: Кыргызмамбас, 1941
4. **Алымов Б.** Кыргыз совет адабиятын окутуунун методикасы. [Текст] / Б.Алымов. – Ф., 1981.– 65 б.
5. Алты жашар балдарды окуткан мугалимдердин иш-тажрыйбасынан [Текст]. –Ф., 1987. –120 б.

6.**Абдуллина А.А.**Эстетические воспитание младших школьников средствами художественной литературы [Текст] / А.А.Абдуллина .–М.,1977

7. **Алимбеков С.** Жомокторду окутуу ыкмалары [Текст] / С.Алимбеков // Эл агартуу. – 1990. – №4

8.**Амонашвили Ш.А.**Личностно-гуманная основа педагогического процесса. Экспериментально-педагогическое исследование [Текст] / Ш. А. Амонашвили. –М., 1984. –549 б.

9**. Ашырбаев Т**. Кыргыз тилинин стилистикасы [Текст] / Т.Ашырбаев.– Ош,2000

10.**Ашырбаев Т.** Кыргыз тилинин стилдик каражаттары [Текст] / Т.Ашырбаев. – Б., 2001.

11**. Байгазиев С.** Педагогикалык руханият [Текст] / С.Байгазиев.– Б., 2008.–463 б.

12**.Байгазиев С.** Цивилизация жана ата журт тагдыры [Текст] / С.Байгазиев –Б.:2008.–791 б.

13**. Байгазиев С.**Педагогикалык тажрыйба: изденүүлөр жана табылгалар [Текст] / С.Байгазиев, С.Рысбаев.– Ф., 1989.– 43 б.

14. **Байгазиев С.О.**Ала-Тоодогу агартуунун тарыхынын кыскача очерки [Текст] / С.Байгазиев .– Б., 2005. –71 б.

15. **Бекбоев И.** Инсанга багытталган окутуу технологиясынын теориялык жана практикалык маселелери [Текст] / И.Бекбоев. – Б., 2011. –320 б.

16**. Бекбоев И.** Педагогикалык процесс: эски көнүмүштөр жана жаңыча көз караштар [Текст] / И. Бекбоев.– Б., 2005.– 96 б.

17.**Бекбоев И.** Ориэнтация на личность: Пути совершенствования обучения [Текст] / И.Бекбоев.– Б., 2000.–205 б.

18. **Бекембай Апыш.** Педагогика [Текст] / Б.Апыш.– Бишкек, 2011

19. **Бекембай Апыш.** Дидактика [Текст] / Б.Апыш. – Ош, 2000

20. Билим берүү жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамы. [Текст] //Эркин-Тоо. – 2003. –5-май

21. **Беляева Н. В.** Повысить качество литературного образования [Текст] Н.В.Беляева // Педагогика.–2008.– №4

22.**Бердибаев Э.** Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы [Текст] / Э.Бердибаев, Б.Рысбекова , К.Сартбаев.– Ф., 1978. – 280 б

23. **Выготский Л.С.** Педагогическая психология [Текст] /Л.С.Выгоский. – М., 1999

24. **Голович Б.Н.** Основы культуры речи [Текст] / Б.Н.Головия. – М., 1980.

25**. Горецкий В.Г.** Теоретические основы содержание курса учебного чтения в начальных классах [Текст] /В.Г.Горецкий //Начальная школа. –1998.– №1

26.**Горецкий В.Г.** О методике обучения чтению / В.Г.Горецкий // Начальная школа. – 2007.–№5

27.**Горецкий В.Г.** Теория и практика обучению чтению учашихся начальных классов обшеобразовательной школы [Текст]. Автореф. док. дис…док. пед.наук: 13.00.02. – М., 1986

28. **Гальперин П.Я.** Методы обучения и умственные развитие [Текст]. – Москва,1985

29.**Глинская Е.А.** Совершенствования чтения младших школьников [Текст] / Е.А.Глинская. – М.: 1999. – 102-104-бб.

30. **Глинская Е.А.** Работа над художественной описаниями природа на уроках чтения [Текст] / Е.А.Глинская //Начальная школа.–1974.–№7

31. **Давлетов С.А.** Байланыштуу речь [Текст] / С.А.Давлетов. – Б.: 1999

32.**Давыдов В.В.**Проблемы развиваюшего обучения [Текст] / В.В.Давыдов. – Москва,1986

33.**Давыдов В.В.**Проблемы развиваюшего обучения [Текст] / В.В.Давыдов. – М., 1986

34. Дидактика средней школы [Текст]. // Под ред. М. Н.Скаткина. – М., 1982

35. **Ефросинина Л.А.** О литературном чтении в четырехлетней начальной школе [Текст] / Л.А.Ефросинина // Начальная школа.– 2001.– №1

36.**Жантөшев К.** Мектеп балдарынын тилин өстүрүү [Текст] / К.Жантөшев.. –Ф., 1932. – 12 б.

37.Жалпы билим берүүнүн мазмунун жана технологияларын модернизациялоо [Текст]. – Бишкек, 2010

38. Жалпы билим берүүчү мектептин программасы. Башталгыч класстар (1-3-класстар) [Текст]. – Ф., 1987.–24 б.

39.**Задорожная Н., Низовская И.** От педагогического опыта к педагогической рефлексии [Текст] / Н.Задорожная, И.Низовская. – Бишкек, 2011.– 340 б.

40.**Зимняя И.А.** Педагогическая психология [Текст] / И.А.Зимняя. – Ростов-на-Дону, 1997.–228 б.

41 **Ишекеев Н.** Кыргыз адабиятын мектептерде окутуунун тарыхы [Текст] / Н.Ишекеев. – Бишкек,1994.–17 б.

42. **Климанова Л. Ф.** Уроки литературного чтения по учебникам “Родная речь” [Текст] / Л.Ф.Климанова // Начальная школа.– 2007.– №1

43. **Кислицина Е.В.** Упражнения по развитию навыка чтения [Текст] / Е.В.Кислицина // Начальная школа.–2003.–№6

44. Концепция учебно-методического комплекта “Классическая начальная школа” [Текст]. // Начальная школа.– 2003.– №6

45. **Корчак Я.** Педагогические наследия [Текст] /Я.Корчак.– М.:1990
46**. Кавтарадзе Д.И.** Обучение и игра. Введение в активные методы обучения [Текст] / И.Д.Кавтарадзе. – М., 1998
47**. Карпова Н. В.** Организация контроля знаний, умений и навыков на уроках русского языка и литературного чтения [Текст] / Н.Карпова // Начальная школа.– 2004. – №1
48. **Коробейникова В. Н.** О некоторых приемах обучения чтению[Текст] / В.Н.Коробеникова // Начальная школа.– 2007.– №4
49. **Краевский В.В.** Дидактические основания определения содержания учебников [Текст] / В.В.Краевский, И.Я.Лернер // Проблемы школьного учебника. Вып.8.– М., 1980
50. **Кушнир А.М**. Как приобщить детей к чтению [Текст] / А.М.Кушнир // Начальная школа – 2007.– №5
55.**Краевский В.В., Лернер И.Я.** Теоретические основы содержания обшего образования [Текст] / В.В.Краевский, И.Я.Лернер.– М.:1983.– 352 б.
51. Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тил жөнүндөгү мыйзамы [Текст]. – Фрунзе, 1989
52. Кыргыз педагогикасы – кыргыз улутунун жүзү [Текст].– Бишкек, 2010
53. **Кузнецова Н. А**. Методика изучения основ стиховодения в начальной школе [Текст] / Н.А.Кузнецова //Начальная школа. – 2003.– №10
54.**Ладыженская Т.А**. Устная речь как средство и предмет обучения [Текст] / Т.А.Ладыженская.– М., 1998
55 **Лернер И. Я**. Устный предмет, тема, урок [Текст] / И.Я.Лернер.– М., 1988
56.**Львов М. Р.** Методика обучения русскому языку в начальных классах [Текст] / М.Р.Львов.,Т.Г.Рамзаева, Н.Н.Светловская. – М., 1987.–137 б.
57.**Львов М.Р**. Методика преподования русского языка в начальных классов [Текст] / М.Р.Львов, В.Г.Горецкий, О.В.Сосновская. – М., 2002.–77-195-бб.
58.**Львов М.Р.** Методика развития речи младших школьников [Текст] / М.Р.Львов. – М.: 1985.– 35-40-бб.
59. **Маразыков Т.С.** Текст таануу жана анын айрым маселелери. 1-китеп [Текст] / Т.С.Маразыков. – Бишкек, 2005
60. **Матасова Л.Н.** Урок литературного чтения во 2 классе [Текст] / Л.Н.Матасова // Начальная школа.– 2003.– №6
61. **Мукамбаев Ж.** Башталгыч класстардаэлдик оозеки чыгармачылыкты үйрөтүү жолдору [Текст] / Ж.Мукамбаев. – Фрунзе,1966.–72 б.

62. **Маразыкова З.** Экинчи класстагы класстан тышкаркы окуу [Текст] / З.Маразыкова. – Бишкек, 1987
63. **Маразыкова З.** Үчүнчү класстагы класстан тышкаркы окуу [Текст] / З.Маразыкова.– Бишкек,1991
64. **Маразыкова З.** 1-класста сабат ачуу жолдору [Текст] /З.Маразыкова //Эл агартуу.– 1993.– №1-2
65**. Мамытов С.** Алгачкы алиппе кантип жазылган? [Текст] / С.Мамытов //Кут билим. – 1997.– 28-июль
66. **Музыка Л. А**. Интерес к чтению: как его пробудить [Текст] / Л.А.Музыка // Начальная школа. – 2007. – №6
67. **Мусаев С.Ж.** Кеп маданиятынын маселелери [Текст] С.Ж.Мусаев.– Бишкек, 1993.– 13-15-бб.
68. **Мусаев С.Ж.** Кеп маданияты жана норма [Текст] / С.Ж.Мусаев. – Бишкек, 1998.
69. **Наматов С.** Тилибиздин методикасынан [Текст] / С.Наматов. – Фрунзе, 1932
70**. Наматов С**. Балдар алиппесинин метод каты [Текст] / С.Наматов. – Фрунзе, 1933
71. **Наматов С**. Башталгыч мектептер үчүн кыргыз тилинин метод көрсөтүүсү [Текст] / С.Наматов. – Фрунзе, 1935
72. Никифорова О.И. Психология восприятия художестенной литературы [Текст] / О.И.Никифорова.– Москва,1972
73. **Немов Р.С.** Психология. Кн.1[Текст] / Р.С.Немов.–М.:1998.– 668 б.
74**. Немов Р.С**. Психология. Кн. 2 [Текст] / Р.С.Немов.– М., 1998.–608 б.
75**. Немов Р.С.**Психология Кн.3 [Текст] / Р.С.Немов. – М., 1998. – 632 б.
76. **Овчинникова А. Ж.** Развитие художественного мышления младших школьников [Текст] / А.Ж.Овчинникова // Начальная школа. – 2006.– №7
77**.Одегова В.Ф.**Дифференцированная работа при чтении художественного произведения [Текст] / В.Ф.Одегова //Начальная школа.– 2004.– №2
78. **Осмонкулов А**. Кыргызстандагы эл агартуу иштеринин жана эне тилин окутуу тарыхынан[Текст] / А.Осмонкулов. – Фрунзе,1974.–150 б.
79. **Осмонкулов А.** Эне тилин окутуу тарыхынан [Текст] /А.Осмонкулов. –Фрунзе, 1983. – 221 б.
80**. Оконь В**. Введение в обшую дидактику [Текст] / В.Оконь. –М., 1990.–317 б.
81. **Оморокова М.И.** Совершенствования чтения младших школьников [Текст] / М.И.Оморокова. – М., 1999.– 9 б.
82. Педагогикалык изденүү // Түзүүчү И. И. Баженова [Текст].– Бишкек, 1989.–139 б.

83. **Первова Г.М.** Литературоведческая пропедевтика в 3-4 классах [Текст] / Г.М.Первова // Начальная школа.– 2007.– №4

84. **Потапова Е.** Становление почерка [Текст] / Е.Потапова //Советская педагогика.– 1989.–№7

85. Психология. Учебное пособие для начальной щколы [Текст].– М., 1998

86. Психология и деятельности школьника / Под редакции А.В.Запорожца [Текст]. – М.: Просвещение, 1975

87.**Подласый И.П.** Педагогика начальной школы [Текст] / И.П.Подласый.– М.: Владос, 2000.– 176 б.

88.**Рысбаев С.** Алиппе. 1-класстын окуучулары үчүн окуу китеби [Текст] / С.Рысбаев. – Бишкек,1998.– 144 б.

89.**Рысбаев С.** Кыргыз балдар фольклорунун педагогикасы [Текст] / С.Рысбаев. – Бишкек, 2006. – 306 б.

90.Русский язык в начальных классах. Теория и практика обучения. //Под. ред. С. Солевейчук [Текст]. – М.,1998

91.**Рудыка Т. П.** Система работы по совершенствованию навыка чтения у детей младшего школьного возраста [Текст] / Т.П.Рудька // Начальная школа.–2007. – №11

92.**Сакиева С.С** Эне тил. Лекциялык курс [Текст]: лекциялык курс: / С.С.Сакиева, С.Ч.Осмоналиева, М.К.Мамбетова. – Бишкек, 2002. – 95-б.

93.**Сакиева С.С.** Силлабус [Текст] / С.С.Сакиева, С.Ч.Осмоналиева, М.К.Мамбетова. – Б.: Бийиктик, 2005. –220 б

94.**Сакиева С.С.** Эне тилин окутуунун теориялык жана практикалык негиздери [Текст] / С.С.Сакиева .– Б., 2006. – 280 б.

95.**Сакиева С.С.** Башталгыч класста адабий окууга үйрөтүүнүн педагогикалык негиздери [Текст] / С.С.Сакиева – Бишкек, 2010

96. **Свиридова Е. В.** Волшебные сказки и приемы их анализа на уроках литературного чтения[Текст] / Е.В.Свиридова // Начальная школа. – 2004. – №6

97. **Скаткин М. Н.** Дидактика средней школы [Текст] М.Н.Скаткин. – М.:1982. – 384 б.

98.**Скаткин М.Н**. Проблемы современной дидактики [Текст] / М.Н.Скаткин.–М., 1989. – 96 б.

99. **Сластенин В.А.** Педагогика.Учеб. пособие [Текст] / В.А.Сластенин, И.Ф.Исаев, А.И.Мищенко, Е.Н.Шиянов. – М., 1988. – 512-б.

100.**Сосновская О. В.** Литературное чтение в начальной школе [Текст] / О.В.Сосноская // Начальная школа. – 2003. –№9

101.**Сухомлинский В. А**. О воспитании (Сост. С. Соловейчук) [Текст] В.А.Сухомлинский. – М., 1975. – 272 б.

102.**Сухомлинский В. А**.Сердце отдаю детям [Текст] / В.А.Сухомлинский. –Киев: Радьянска школа, 1969.– 247 б.

103.**Светловская Н.Н.** Методика внеклассного чтения [Текст] / Н.Н.Светловская. – М., 1991

104.**Светловская Н.Н.** Обучение чтению и законы формирования читателя [Текст] / Н.Н.Светловская // Начальная школа. – 2003.– №1

105.**Светловская Н. Н.** Чтение как обязательный компенент современной системы образования [Текст] / Н.Н.Светловская // Начальная школа. – 2002. – №7

106.**Турусбеков С.** Башталгыч класстарда кыргыз тилин окутуунун методикасы [Текст]. / С.Турусбеков, Э.Бердибаев, Б.Рысбекова, К.Сартбаев. – Фрунзе, 1965

107.**Турусбеков С**.Башталгыч мектептерде түшүндүрүп окутуу жумуштары [Текст]. – Фрунзе, 1958. – 90 б.

108.**Турусбеков С.** 1-4-класстардын окуучуларынын оозеки жана жазуу речин өстүрүүнүн жолдору [Текст] / С.Турсбеков. – Фрунзе,1962. – 119 б.

109.**Турусбеков С.**Эне тили жана кыргыз тили окуу китептерине методикалык көрсөтмөлөр [Текст] / С.Турусбеков, Э.Бердибаев. – Фрунзе, 1966. – 189 б.

110.**Турусбеков С.**3-класстын эне тилин окутуунун методикалык көрсөтмөлөрү [Текст] / С.Турусбеков. – Фрунзе. – 1967

111. **Тыныстанов К.** Окуу китеби [Текст] / К.Тыныстанов. – Ташкент, 1924

112. **Тыныстанов К.** Окуу-жазуу бил [Текст] / К.Тыныстанов. – М., 1924

113. **Тыныстанов К.** Биздин тил [Текст] / К.Тыныстанов. – Фрунзе, 1927

114. **Тыныстанов К.** Жаңы айыл [Текст] / К.Тыныстанов. – Фрунзе, 1929

115. **Тыныстанов К**. Эне тилибиз. 2-бөлүк[Текст] / Тыныстанов.– М., 1931

116. **Токтомаметов А.** Адабий окуу. 2-класс [Текст] / А.Токтомаметов, Б.Субанова. – Бишкек, 2009. – 168 б.

117. **Токтомаметов А.** Адабий окуу. 3-класс [Текст] / А.Токтомаметов, Б.Субанова. – Бишкек, 2009.– 184 б.

118. **Токтомаметов А.** Адабий окуу. 4-класс [Текст] / А.Токтомаметов, Б.Субанова. – Бишкек, 2009. – 284 б.

119. **Токтомаметов А.** Экинчи класста эне тилин окутууну жакшыртуу [Текст] / А.Токтомаметов. – Бишкек, 1993. – 75 б.

120. **Ушинский К.Д.** Родное слово. т.2 [Текст] / К.Д.Ушинский. – М., 1988. – 496 б.

121. **Ушинский К. Д.** Руководство к преподованию по родному слову (Приложение к практической грамматике) собр. соч.т.7 [Текст] / К.Д.Ушинский. –М.–Л., 1958. – 241 с.
122. **Шаилдаева С.** Таяныч схемалардын үлгүсүн пайдалануу [Текст] / С.Шаилдаева // Эл агартуу. – 1988. – №12
123.**Эльконин Д.Б.** Психология обучения младшего школьника [Текст] / Д.Б.Эльконин. – М., 1974
124. **Эльконин Д.Б.** Как учить детей читать[Текст] / Д.Б.Эльконин. – М., 1969
125.**Якобсон Г.М.** Психология художественного восприятия [Текст] / Г.М.Якобсон. – М., 1964

Методикалык басылма

Башталгыч мектепте эне тилин окутуунун методикасы курсу боюнча окуу курал

Автор-түзүүчүлөр:

Сакиева Сайипжамал Салайдиновна

Осмоналиева Сабира Чоюновна

Темирбаева Гүлзад Козоновна

Компьютерге терген Абасбеков *Асылбек Зарлыкович*

Редактор Ураимов Кубаныч Мамазакирович

Корректору Маматумаров Абакир Таштемирович